שטיפת־מוח / איידס

טועה עד מוות

התפשטות מחלת האיידס בארצות־הברית וקורבנותיה הרבים, רתמה ארגונים רבים למסע ההסברה למניעת התפשטות המחלה. אותם ארגונים, אשר למרביתם אין בכלל נגיעה למחלה או לתוצאותיה, הגיעו למסקנה, שהצטרפותם לעגלת

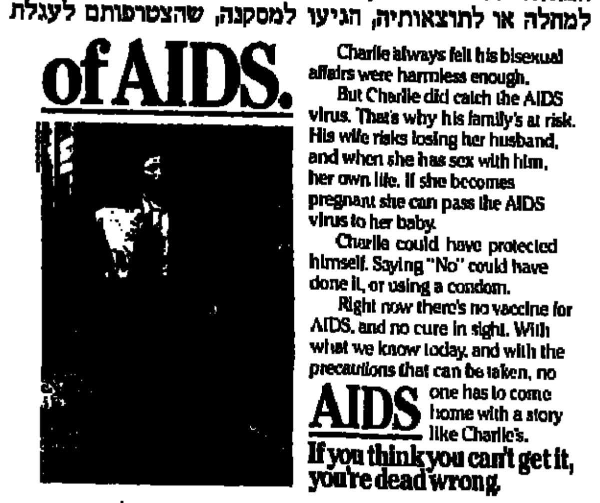

צ'ארלי, ביסקסואל שחלה באיידס, יכול היה למנוע זאת אילו השתמש בקונדום — מפרסמת עיריית ניו־יורק מסע ההסברה תצייר אותם בעתיד כמי שדואגים לשלום הציבור ולבריאותו. כך, למשל, אפשר למצוא בין ארגוני הבריאות והחינוך, שלהם נגיעה ישירה למחלה, גם ארגונים פיננסיים כמו בנקים, חברות־ביטוח, חברות מחשבים, ארגונים וולונטריים שונים, רשתות שיווק גדולות, ואפילו אופנאים.

מגמה זו של הצטרפות גופים שונים למסע הסברה אחד, לא רק שלא הדביקה את אותם גופים במחלה או בתדמיתה, היא ציירה אותם באור תומני מאור, חברתי, ומצד שני איפשרה לציבור האמריקאני להיחשף ליותר פרסום, ליותר הסברה, שמשמעותן יותר מודעות למחלה, לגורמי התפשטותה ולדרכים למניעתה.

זאת ועוד. הצטרפותם של גופים שונים למסע ההסברה, איפשרה למארגני המסע לערוך חלוקה הגיונית בין המפרסמים השונים, כך שיטפלו בקבוצות אוכלוסיה שונות (סכסואלים, בי־סכסואלים, הומו־סכסואלים, כושים, לבנים, ספרדים, סינים, נשים, גברים, צרכני־סמים, נשואים, רווקים וכו'), הכל לפי האינטרסים הכלכליים של אותם ארגונים תורמים.

הרתמותם של אותם גופים לעגלת מגפת האיידס והסכמתם הקולקטיבית להתכנס תחת הסיסמה המבריקה — „איידס. אם אתה חושב שלא תוכל לקבל את זה, אתה טועה עד מוות", או באנגלית: Aids. If you think, you can't get it, you're dead wrong. הפכו את מסע הפרסום הזה, אשר זוכה לשבחים רבים ולחשיפה עצומה. בעיקר בטלוויזיה, למסע פרסום חוק, זכיר ואפקטיבי. לתוצאותיו, כך מנבאים המומחים, השלכות חברתיות, כלכליות ואפילו פוליטיות.

דון כחלילי

"המשמר" על

תפס כותרת / אסד

שתי מערכות פיוס

כשנחת מטוסו של חאפז אל־אסד בשדה התעופה הבין־לאומי של רבת־עמון, ידע המלך המארח שיוכל בלב שקט לכנות את הגרולה בהפקות שהפיק עד כה בשם: „פיסגת הפיוס וההסכמה." זה שימלא את עיראק, סדאם חוסיין. המלך המארח הרבה לחייך במערכה הזאת שהייתה גולת־הכותרת של הפסגה. ולא בכדי הושיב לימינו של האיש מרמשק את השייך זאיד בן־שולטן, ראש איחוד נסיכויות

סדאם חוסיין (מימין) ותאפז אל־אסד — האם פיוס אמיתי?

התפקיד הראשי, זה שעליו מוטל תפקיד המתפייס והמסכים — הגיע. חוסיין גם ידע שאם שכנו מצפון לא יבוא, או שלא יסכים להתפייס ולהסכים, נרונה ההפקה הגרנדיוזית שלו לררת לטמיון.

והשכן מצפון לא איכזב. לפחות לא את המפיק הראשי. תאפז אל־אסד — אחרי שנים של בידוד, של התבצרות בעמדת הסרוב, אבל גם אחרי שנים של משבר כלכלי חמור המאיים על המשך משטרו — בא לעמאן וכבר בישיבת הפתיחה לחץ את ידיהם של שניים שאת ראשם הוא מבקש: אמין ג'מאייל הלבנוני ויאסר ערפאת הפלשתיני.

פיוס — מערכה ראשונה.

ואז בא הערב השני וחאפז אל־אסד, לעיני כל המצלמות, יושב למערכה השנייה עם חקשה באוזביה. זה שתמיד נהג לכנותו — „התליין מבגדר": נשיא הגנס. הוא בעל הממון שאסר המתפייס כה זקוק לו. לא בכדי הושיב גם את שאזלי בן ג'דיד, נשיא אלג'יריה, בין שני הניצים — אסר וסדאם. האלג'ירי הוא הרי „המתווך הלאומי" עם מסורת ארוכה בתחום ההתפייסות.

אסור אבל להפריז בחשיבות התהליך. חאפז אל־אסד הוא מדינאי זהיר, נבון ואפילו מתוחכם. אולי יותר מכל עשרים ואחד המלכים, הנשיאים, וראשי המדינות או נציגיהם. הוא נאלץ ללכת עד תחילתה של ההתפייסות, אבל מכאן ועד להסכמה הדרך עוד ארוכה. עם מצרים, למשל, לא הסכים להתפייס וגם לאחרים לא איפשר לעשות את הצעד הפורמלי במסגרת הליגה הערבית.

התחלה של תהליך? אולי. אבל עם אופטימיות זהירה. אצל כולם.

אהרון ברנע

ציורמצב

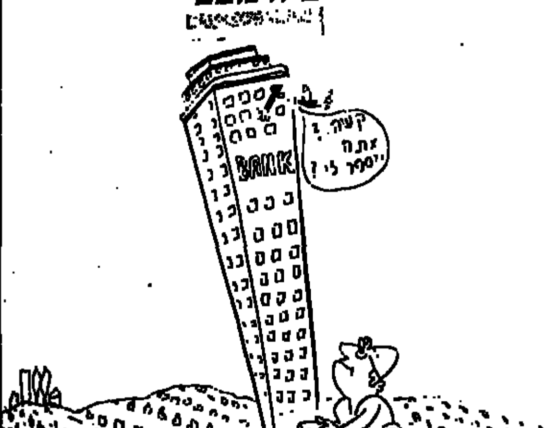

אזמל / קיבוצים

לוינסקי הוא המסר

ב„על המשמר" ביום א' התפרסמה תמונתו של יעקב חזן, כשהוא חותם על עצומת צעירי הקבוץ הארצי ומפ"ם הקוראת לאי־תשלום חובות הריבית של ההתיישבות. לחזן, המנהיג הישיש של הקיבוץ הארצי, היה אומץ לחתום. ראשי הקיבוץ הארצי ביום צעירים מהון בעשרות שנים. העצומה הזו, הקוראת לעבור משתדלנות חסרת־אונים למאבק ממשי, הטילה עליהם אימה: ביום ב' טרחו „חוגים כלכליים בקיבוץ הארצי", לפרסם הודעה שבה הם מסתייגים מהעצומה ש„שביתת תשלומים חד־צדדית תביא להרס

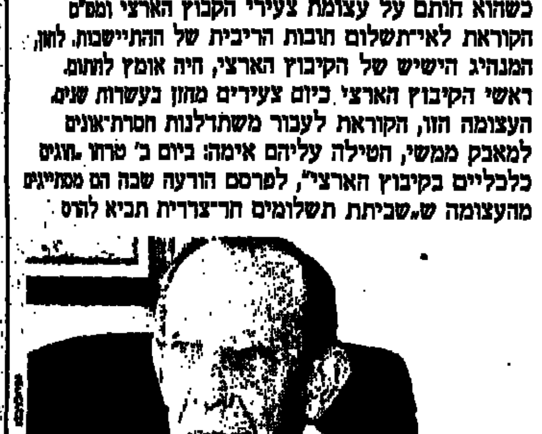

לוינסקי — מסר חדש ורענן

מוחלט של המערכת הכספית". כאילו שהריבית והצמדה אינם מביאים, בין כה וכה, ל„הרס מוחלט".

נשאלת השאלה: גם אם לא שובתים בפועל, מרוע להסתיים למה לא לתת לממשלה ולבנקים תחושה שהקיבוצים נחושים ומוכנים ללכת עד הסוף?

על מה כן נלחמים בתנועה הקיבוציתז על מינויו של עסקן קשיש ואפור, עקיבא לוינסקי בן ה־70, מקיבוץ מעיין צבי, של ותק"ם, ליו"ר התנועה הקיבוציתז זהו המסר הודשי, הרענן ושופע הכריזמה של התנועה הקיבוצית ועם ישראל בארץ ובתפוצות, לקראת שנות ה־90!

תחזיתו עוד יעבור זמן רב עד שהתנועה הקיבוצית תצא למאבק ממשי נגד החובות והריבית. אבל כבר בימים הקרובים נראה אותה על הבריקדות עם הסיסמה: עקיבא לוינסקי לסוכנות!

עודד לשם

מדף / סיפורת־מקור

שורשים תלויים באוויר

רות אלמוג: „שורשי אוויר"; עיצוב עטיפה: יעל שורין, ציור עטיפה: אדולף גוטליב; הוצאת הקיבוץ המאוחד, ספרי סימן קריאה, בית הוצאה כתר/הספריה; 1987; 359 עמודים.

לפתע קשה לי לכתוב על ספר כה קסום, כה מרתק, שהויין בי דברים — מחשבות שאינן מיתרגמות עדיין למילים. שני חלקים לספרו חלק ראשון של פה, של ישראל בתחילת שנות החמישים, וארץ־ישראל של סוף המאה שעברה. חלק ראשון שפרקיו ממוספרים באותיות וכותרותיהם המילים הראשונות. חלק ראשון בו משתלבים חייהם של מירה גוטמן הנערה, החיה עם אימה באחווה אשר במושבה, ושל אביטבה, לברובי, שהיה בין מייסדי אותה מושבת ברון ועזבה כדי להפיץ את תורתו שעדיין תקפה לימיה של ישראל המדינה.

החלק השני ממוספר במספרים, כאילו לסמל את מקום ההתרחשות: איטליה ואירופה של סוף שנות השישים, מירה גוטמן, עיתונאית יורדת, מסקרת ומשתתפת בגל המחאה, גל הסטודנטים, ששטף אז את אירופה ונשא אל־על שמות כמו רודי דוטשקה ודניאל כהן־בנדיט.

והקשר, „שורשי אוויר", כאילו נועד להסביר את מעשיה של מירה שם ואת ביקוריה בארץ שנוצלו בעיקר להיות אחר שורשיה כאן, והשורשים לא ננעצו באדמה, לא ינקו ממנה, אלא נותרו תלויים, כאילו רוצים ולא רוצים.

רק לפני כשנה עלה לכותרות סיפורה של לוִיה רוקח, לאחר התאברותה באיטליה. ודבריה של רות אלמוג בראיון, על כך שדמותה של לויה הייתה המודל של מירה, רק אוששו את שחשתי בעת קריאת הספר.

גדולתו של הספר שאינו מרפה ממך גם לאחר תום קריאתו והדברים שנמצאים בו, אתה משליך על אירועים שקורים איתך עכשיו.

אפי לנדאו

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

רגע בעיר / זוגות

המטבח הראשון

רגע אחרון של התלבטות, אם לבזבז את תלושי השי של החג שהיה על פיזמת הפלאנל הוורודה. לבסוף ההיגיון מנצח, ואני הולכת על סיר הגירוסטה שאני זקוקה לו מאוד מאז הלך הסיר הגדול שלי בדרך כל חמין.

בוקר נשים בדיזנגוף ותנועת חקונים בכלבו קטנה. אפשר לתפוס זבוכים, אומרות המוכרות בכלבו־בית. אבל התור לקופה, כרגיל, מתמשך ומעצבן. מאחורי, נעולים זה בתוך זו. כצמד צנוניות טרי, זוג צעיר. עיני השוקולד שלו טובעות בעיניה הירוקות. בידיה מגש עם רשת פלסטיק אדומה לייבוש כלים. „אולי בכל זאת הלבן", הוא לוחש לה ונושק את עיניה. היא מרימה את המגש מול האור, משל היה יהלום או סתם אבחון מתקשה להחליט. „האדום יותר עליז", היא לוחשת ונוגסת בתנוך אוזנו. „אבל הלבן יותר מתאים לארון", הוא קובע ולוחץ אותה אליו חזק.

מבטינו נפגשים והבחור מסמיק קצת. „המטבח הראשון שלנו", הוא מסביר לי. מצפה שאכריע ביניהם ואני חושך כמי שהחלטה הרת־גורל נתונה בידו.

אולי ורוד? — אני מציעה פשרה, והשניים תולים בי מבטי תודה ורצים להחליף. כעבור רגע הם חוזרים, בלי מגש. אין ורוד, אז ירוק, אני מחמרת שוב. וישו בירוק כצבע עיניה, ואם יציבו לידו עציץ עם צמח מלבלב.

„בוא נקנה גם עציץ קטן", היא מתרפקת עליו ומתחייכת אלי, ואני מתחילה להאמין בטלפתיה. המטבח הראשון, העציץ הראשון, שיהיה מה להעיף במריבה הראשונה. התחלה טובה.

מרים פרנקל

בין הכיסאות / רשות הדואר

רק בול אחד

בירושלים, בסניף דואר בשכונה מבוססת, ניצב מול הכניסה „חבילות". לשמאלו דלפק־ארוך ובו משמות מרוחים לארבעה פקידים. לאורך הקיר — חבילות שאינן רשומות. על דלפק יושבת פקידה מתלמדת (כבר תורשים) משועממת. פקיד לעסוק בעניני בנק הדואר שותה תה ולועס משהו. „חבילות" משתרך תור של כ־20 אנשים.

השעה 8.30 בבוקר סתיו. הראשון בתור שולח חבילה לחוץ־לארץ. הפקיד אריב ומסביר־פנים. השעה 8.45 מהפקידה (המתלמדת) רק למכור לו בול אחד. שכאן סגורים. השעה 9.00 נוספו עוד חמישה אנשים. אין תנועה. הפקיד גמר את התה והסנדוויץ'. המנהל נכנס לאולם מהחדר האחורי, הולך לאורך התור מסתגר בחדרו. אנשים פונים בתחינה לאיש בנק הדואר: „תמכור לנו בולים?" הוא: „מה יש, תעמדו בתור". אשה חבילה, לא רשומה, העומדת ממש מאחורי גבו של הפקיד: מה את רוצה ממני — מה אני שלך". אני מדינה. המדינה ואתה עובד מדינה, לאזו רעש גדול של הסכמה רצעקות של הפקידו „את תעמדי בתור כמו כולם". המנהל נכנס. השעה כבר 9.20. „מה העניין?" המנהל בשכונה הזאת יש הוצפה. הם חושבים להם המנהל כמבין למצוקת עובדיו, באמת יש להם הרבה לעשות. שני עובדי דואר יושבים פנויים. ניתן יהיה לקנות בול מחצי שעה. איזו מדינה!!!

לציונות—לסוציאליזם—לאחוַת עמים

על המשמר

יום ה', כ' בחשון תשמ"ח, 12 בנובמבר 1987 / שנה מ"ח מס' 13493 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

הירואין, זהב ו־63 אלף דולר

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

כמות גרולה של הירואין, 63 אלף דולר במזומנים, וכן חצי קילוגרם תכשיטי זהב, נתפסו בביתה של משפחה חולונית שאירחה תייר יהודי מפרס. התייר, אחותו ובעלה, וקרוב משפחה נוסף, נעצרו ע"י מיפלג הסמים וביום ו' יובאו בפני שופט להארכת מעצרם. בחיפוש בדירה נתפסו ארבע מנות הירואין מסוג קוק פרסי ו־53 אלף דולר במזומן. מכיסו של גיס החשוד, נשלפו עוד 10 אלפים דולר ובחיפוש שערכה המשטרה בכספת המשפחה באחד הבנקים בחולון, נתפסו 920 גרם הירואין וכן חצי ק"ג תכשיטי זהב שונים, ששימשו כנראה לעיסקת סמים.

הישגי הפיסגה — מדינות ערב יחדשו יחסיהן עם מצרים; אש"ף הוכר כנציג הבלעדי של הפלשתינים; הוסכם כי הדרך לשלום היא באמצעות ועידה בי"ל

חוסיין: הצלחנו לחדש את הסולידאריות הערבית

הביטוי להצלחה — יריבים מושבעים כעירק, סוריה ואש"ף נטלו חלק בניסוח הודעת הסיכום ● ההודעה מגנה את איראן ומתייצבת לימין עירק ● אש"ף ישותף בוועידה בי"ל במעמד שווה לשאר המשתתפים ● ההודעה מגנה את הטרור הבי"ל על כל צורותיו יהיה מקורו אשר יהיה ● סעודיה ומדינות המפרץ הודיעו כבר על חידוש יחסיהן עם מצרים

מאת פנחס ענברי
כתב „על המשמר"
וסוכנויות הידיעות

הפיסגה הערבית הסתיימה אתמול בתחושה כללית של הצלחה ושל פתיחת דף חדש ביחסים הבין־ערביים. עיקר ההצלחה בא לידי ביטוי בהודעת הסיכום, אשר נוסחה ע"י ועדה מיוחדת, שבה השתתפו יריבים מושבעים כעירק סוריה ואש"ף, יחד עם נציג הליגה הערבית, המסמל את הסולידריות הערבית.

הודעת הסיכום גינתה באופן חד־משמעי את איראן על דחיית יוזמות השלום עם עירק, ועל סירובה לציית להחלטת האו"ם בדבר הפסקת אש. הודעת הסיכום מביעה סולידריות עם עירק סעודיה וכווית, הסובלות מן התוקפנות האיראנית. עירק זכה לשבח מיוחד על שיתוף הפעולה שלה עם יוזמות השלום.

(המשך בעמוד 2)

חוסיין במסיבת עתונאים בה מסר על סיכומי הפיסגה

פירושו של דבר

פנחס ענברי

לגיטימציה למצרים — קונסנזוס בדבר תהליך השלום עם ישראל

חרף אווירת ההצלחה עדיין קשה לשפוט באיזו מידה יתורגמו הניסוחים תמלנים לשפת המעשה. אתמול בערב התחמק המלך חוסיין, במסיבת עיתונאים מיוחדת, שכינס לסיכום הוועידה, מלהיכנס לפרטים על מהות ההחלטות. הוא הודה כי מרובר בשלב זה רק בנקודת פתיחה חדשה לחיזוק הסולידריות הערבית וכי יש להעמיק את התהליך ולפקוח שבע עיניים שהצלחה לא תישמט מידי הערבים. לדבריו בהיות הוועידה לא ועידה רגילה, כי אם ועידת חירום, אי־אפשר לגלות את כל הפרטים שאומנם סוכמו, אבל לא פורסמו בהודעה הרשמית.

מה שברור כבר עכשיו הוא שמצרים זכתה ברווח ממשי. היא לא הוחזרה עדיין לליגה הערבית בגלל התנגדות סוריה, אבל ההתפתחות החדשה תוביל ממילא של דבר את מצרים בחזרה אל הנהגת העולם הערבי. התפתחות מעניינת ולה גם ביחסים בין חוסיין לערפאת, אם כי עדיין קשה להעריך את משמעותם. במסיבת העיתונאים שב המלך חוסיין לנוסחות שמלפני הקרע עם ערפאת, והבהיר כי אש"ף הוא הנציג הלגיטימי היחיד של העם הפלשתיני. הוא הוסיף כי אין להעלות על הדעת תהליך מדיני בלי אש"ף. הוא לא שלל את האפשרות כי בקרוב ידונו שוב בחידוש המשלחת המשותפת לירדן ולאש"ף, אם כי ציין כי שיחותיו עם ערפאת היו כלליות בלבד, ודרושה עוד פגישה נוספת כדי לגבש את הפרטים.

סקנה מעיר כי בהודעת הסיכום ישנן שתי נקודות המעניקות עדיפות למלך חוסיין בהיכרות שלו עם ערפאת. אין הודעת הסיכום מוכירה את זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים, והוועידה מטילה על המלך חוסיין לבדו, את התפקיד של קיום מגעים עם האפיפיור בשאלת ירושלים. עם זאת לא נכללה בוועידה את המנוח הירדני החדש „הסכסוך הישראלי־ערבי", וחזרה למושג במתח הישן „הבעייה הפלשתינית", והדגישה כי זאת בעיית היסוד של הסכסוך. לסיכום: הלגיטימיות שניתנה למצרים, בלי לדרוש ממנה להפר את הסכמי קמפ־דייוויד, יחד עם הרגשת תהליך השלום עם ישראל בדרך בינלאומית וגינוי הטרור, יכולים לשמש קונסנזוס ערבי לקראת שלום עם ישראל. אבל עיקר הדאגה מכוונת למפרץ הפרסי ועתיד המלחמה העיראקית־איראנית, בסופו של דבר, אם אכן תחול התפייסות של אסד עם עירק לסוריה.

חריש הורה לחקור פרשה חדשה בשב"כ: מות עציר בחקירה ועדויות שקר של שלושת חוקריו

הצעיר עוואד חמדן, בן 23, מת בכלא ג'נין יומיים לאחר מעצרו ● למשפחה נמסרו גירסות שונות על סיבת המוות — מהתקף־לב ועד מוות מהכשת נחש ● עו"ד פליציה לנגר עתרה בשם המשפחה לבג"צ שהוציא צע"ת נגד שלטונות הבטחון ● שלושת חוקרי השב"כ ששיקרו בפרשה גם לוועדת לנדוי הושעו מתפקידם ● ח"כ גרוסמן: מתברר שהמלצות דו"ח לנדוי חסרות־אונים

מאת בצלאל עמיקם
כתב „על המשמר"

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הורה לפתוח בחקירה בפרשה „חטריזה" של השב"כ, הקשורה במותו של עוואד חמראן מנפת טול כרם בכלא ישראלי בקיץ האחרון. ברעת חריש למנות בימים הקרובים צוות מיוחד בפיקודו, לבדיקת נסיבות המוות. השב"כ כבר הודיע ליועץ המשפטי כי ימסור בידיו את כל החומר ללא דיחוי.

החקירה המשפטית תהיה הראשונה מאז הונחו על שולחן הממשלה המלצות ועדת לנדוי ואושרו על ידה, והיא תעשה ברוח המלצותיה. מלשכת היועץ המשפטי לממשלה נמסר כי החקירה תדון הן בנסיבות מותו של העציר והן בחלקו בעבירות הבטחוניות, בהן נחשד ואשר היו עילה למעצרו.

(המשך בעמוד 4)

שונים לביקור סאדאת בירושלים ● עמוד 4

„דר" סוחרת עם הדיקטטורה הצ'יליאנית ● עמוד 3

החלטות מעודדות

החלטות הפיסגה ברבת־עמון הסתיימה בסידרת החלטות שאין חשיבות להתעלם מהן. המכנה המשותף לכולן הוא החשלמה עם כך, זה שיקבע את עתיד המזרח־התיכון הוא התהליך המדיני ולא המלחמה הכוללת, או דרך הטרור. הקריאה לוועידה בינלאומית אינה רק מצטרפת בתהליך כזה, אלא גם איתות ברור למערך ולכוחות השלום בישראל. ההחלטה המתנגדת לטרור גם היא אינה אמירה סתמית, אלא יש לה משקל מיוחד מול אקט החטיפה הכושל של הקונדאר, והיא נועדה לחזק את המגמות המתונות יותר באש"ף. החלטות הוועידה מיוצגות, אם כן, תהליך ארוך של הפקת לקחים הערבי: אין למעשה למדינות ערב רווח אפשרי ממלחמה עם ישראל. עייפות מנשיאת הבעייה הפלסטינית על גבן. מדינות ערב מודאגות ואף מעוניינות להשתתף בתהליך מדיני לפתרון הבעייה הפלשתינית, אך אין להן אינטרס להקריב עבורו קורבנות מלחמה.

מעורר התקווה החשוב ביותר של ההחלטות הוא זה הנוגע למצרים. ועידת הפיסגה הסירה באופן מותנה את החרם על מצרים, בכך שאיפשרה למדינות הרוצות בכך לחדש את היחסים עמה. זו אינה חזרה ישירה, בדלת הקדמית, של מצרים למשפחת המדינות הערביות, אך הפתח שנפתח כאן עשוי בהחלט להביא להשתלבות מלאה של מצרים בעולם הערבי. התגובה המהירה של מדינות ההתנגדות הסעודיות מעידה שהאינטרס הבסיסי של מדינות ערב לקיים יחסים תקינים עם מצרים, וכי גם כאן מחווים יחסי השלום עם ישראל מחסום נמוך וקצר טווח יותר משניתן היה לשער. מצרים יכולה ודאי לברך על ההחלטה ולחזק בעקבותיה את יחסיה עם ישראל, אך לקח ההחלטה מתייחס גם למדינות ערב. יש בו איתות לישראל להמשך הדיאלוג בכיוון של יצירת שיווי־משקל לאורך זמן.

תגובתו של מר בן־אהרון, מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, המייצג את עמדתו הנוקשה־טיטוסית. הוא דחה כל בשורה אפשרית בהחלטות. שמיר ודאי שסגנון הלא' שלהם הוא הסגנון היחיד הקיים. ראוי ששמעון פרס יבין, שכל עוד הוא לכוד בממשלת האחדות, יהיה הלאי' השמירי תשובה יחידה תקפה לאיתותי העולם

„המשמר"

שתי תלמידות נפצעו אתמול בעזה מיריות של אזרחים ישראלים

אלוף הפיקוד: לא אתן למרוח החקירה בהריגת התלמידה מדיר־אל־בלח

אמר כי מנתוני החקירה עד כה עולה שלא היתה, ככל הנראה, הצדקה לפתוח באש ● „מי שיחרוג מהוראות הפתיחה באש ייענש ● בתקרית נוספת אתמול בעזה נפצעה קשה בבטנה תלמידה בת 14 ● 4 תושבי גוש קטיף יובאו היום להארכת מעצרם ● רבין סבור: יש מקרים שאי־אפשר למנוע אותם

מאת אבי בניהו
כתבנו הצבאי

„לא אתן למרוח את החקירה בנסיבות הריגתה של התלמידה בדיר־אל־בלח שלשום. אני מציע בינתיים שלא להסיק כל מסקנה משני המקרים שהיו ביומיים האחרונים ברצועת עזה, והאירועים הללו אינם משרתים שום גורם" — כך אמר אתמול אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי, בשיחה עם כתבים צבאיים.

האלוף הציע לגורר את המקרים בהם נהרגה התלמידה שלשום, ואת התקרית בה נפצעו עוד שתיים אתמול, ולפעול לשמירת השקט ברצועה. „זהו אירוע טראגי ומצער ודרושה חקירת אמת מהמשטרה, המופקדת על חקירת ההתנגשויות בין אזרחים לאזרחים".

פתיחה באש לא מוצדקת

בתשובה לשאלה אמר האלוף מרדכי כי עפ"י נתונים ראשונים בלשר שבידי המשטרה, לא

(המשך בעמוד 4)

הנער עזה — חייל צה"ל מורה לצעירים פלשתינים לנקות הכביש מהאבנים שהשליכו (צילום: אי.פי)

התעשיינים תובעים להחזיר שער החליפין של השקל ל־1.64 ש"ח לדולר

יעקבי: הפסדי ישראל מהשפל בארצות־הברית — כ־500 מיליון דולר ● הדולר עלה אתמול ביחס למארק ולין — מדד דאו־ג'ונס עלה ב־21 נקודות

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

„על הממשלה להחזיר את שער החליפין של השקל לערכת הדולר ל־1.64 שקלים, אמר אתמול נציג התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן. הוא ציין, שצעד זה „לא יהיה פיחות", אלא החזרת המצב למה שהיה ב־15 בינואר השנה, מייד לאחר הפיחות האחרון של השקל. השער היציג עמד אתמול על 1.5583 ש"ח לדולר.

לדברי לאוטמן, שער החליפין של 1.64 שקלים לדולר היה חלק אינטגרלי של עיסקת החבילה שנחתמה בזמנו בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים.

הערות אלה של לאוטמן באו במסגרת המתקפה הכללית של תעשיינים ופוליטיקאים כנגד הצמדת השקל לסל המטבעות. זה כמה ימים שהתעשיינים דורשים להחזיר את הצמדת השקל לדולר. אם תתמלא דרישה זו, פירוש הדבר יהיה פיחות של כחמישה אחוזים לעומת המטבעות האירופיים.

בנוסף להחזרת שער החליפין של 1.64 שקל לדולר, תובע לאוטמן להעניק ליצואנים לגוש הדולר, פיצוי מיוחד על ירידת ערך הדולר לפחות ברבע הנוכחי.

לאוטמן תוקף בחריפות את מה שהוא כינה חוסר המעש של הממשלה ובנק ישראל, ואמר שאפילו במדינות בהן יש עודף במאזן המסחרי קיימת דאגה מפני העתיד ונקטים אמצעים. הוא ניבא, שבשנה הבאה תהיה עלייה משמעותית בגרעון המסחרי של ישראל.

יעקבי: נפסיד 500 מיליון ד'

הכנסות ישראל ייפגעו בשנה הבאה ביותר מ־500 מיליון דולר, כתוצאה מהשפל הכלכלי הפוקד את ארה"ב. בשורה מרה זו הביא אתמול שר הכלכלה גד יעקובי בשובו מארה"ב. הוא אמר, שחייבים להעריך מחדש את המדיניות הכלכלית של ישראל, כדי להתמודד עם התהליכים החדשים.

כתוצאה מהיחלשות הדולר, יסתכמו ההכנסות במטבע זר של ישראל במונחים ריאליים, בלמעלה מ־500 מיליון דולר, בגלל הקטנת הערך הריאלי של הסיוע, והפגיעה שתהיה ביצוא הישראלי.

עלייה לדולר ולמדד

שערי המניות בבורסת וול סטריט עלו אתמול, ובכך הושם קץ לירידות שנמשכו 3 ימים.

מדד דאו ג'ונס של המניות התעשייתיות המובילות עלה ב־21.05 נקודות ועמד על 1,899.20 נקודות, עם נעילת המסחר.

בשלושת ימי המסחר האחרונים ירד מדד דאו ג'ונס ב־107 נקודות.

בשלב מסוים עלה אתמול המדד ב־35 נקודות, אולם ברוקרים מסרו כי קונים פוטנציאליים רבים העדיפו להמתין לסיכומים המסחריים של ארה"ב בחודש ספטמבר, העומדים להתפרסם היום.

הדולר עלה בניו יורק ל־1.6755 מארקים לעומת 1.6645 ביום שלישי, ועמד על 135.05 יין לעומת 134.45 ביום שלישי.

המשכים

חוסיין: הצלחנו לחדש

(סוף מעמוד ראשון)

הבעיה הפלשתינית הוכרזה כשורש הבעיות במזרח התיכון. אש"ף הוכר כנציג הפלשתינים, והדרך להשיג שלום צודק וכולל במזרח התיכון היא באמצעות ועידה בינלאומית, שבה אש"ף ישתתף בדרגה שווה עם יתר המשתתפים.

הערבים נקראו לבנות כוח שיוכל לעמוד מול ישראל, כדי לאלצה להחזיר את כל האדמות הערביות והפלשתיניות שכבשה.

בעניין לבנון, מביעה ועידת הפיסגה תמיכה באחדותה, שלמותה, ריבונותה וערביותה.

ברמז לחטיפת היאכטה הבלגית בידי אבו־נידל, השמיעה ועידת הפיסגה, גינוי חד־משמעי לטרור הבינלאומי על כל צורותיו, יהיה אשר יהיה מקורו.

חידוש הקשרים עם מצרים

בעניין מצרים, הסמיכה הליגה הערבית כל מדינה־חברה לחדש את קשריה עם קהיר. מדינות המפרץ כבר הודיעו כי יחדשו את הקשרים עם מצרים, ובקרוב צפויים ביקורים ממלכתיים ראשונים בקהיר של ראשי מדינות ערביות שהדירו את רגליהם מבירת מצרים מאז הסכם השלום עם ישראל.

הוועידה הטילה על המלך חוסיין לבוא בקשרים עם הוואטיקן „כדי לחזק את הסולידריות" בין העולם הערבי לבין הוואטיקן, בייחוד בעניין ירושלים.

חוסיין: איחוד מחדש

חוסיין עצמו הכריז, כי ועידת הפיסגה של רבת עמון הצליחה לאחד מחדש את האומה הערבית „בעמדותיה ובמטרותיה".

בנאום הנעילה שלו, באוזני ראשי המדינות והמשלחות, אמר מלך ירדן: „אנו יוצאים מוועידת פיסגה זו, לאחר שהתגברנו על הקשיים של העבר והקדמנו את האינטרסים העליונים של האומה הערבית לפני האינטרסים הפרטיים" של המדינות המהוות את האומה הערבית.

מתקבל הרושם, שבוועידת הפיסגה נסחטו ויתורים מסוריה, בעלת הברית הראשית של איראן במחנה הערבי. ויתורים אלה הושגו בעקבות פגישת התפייסות בין נשיאי סוריה ועירק בתיווך המארח.

מנהיג אש"ף ערפאת אמר, שוועידת הפיסגה תשגר שליחים למוסקבה ולוושינגטון כדי להבהיר שם את מטרות הערבים בקשר עם ועידת השלום, שתערך תחת החסות של חמש המדינות המיוצגות דרך קבע במועצת הבטחון.

רדיו קהיר הביע אמש את שביעות רצונו מתוצאות ועידת הפיסגה הערבית.

בתגובה ראשונה על הפיסגה, הדגיש הרדיו הרשמי, כי הערבים הצליחו „לאחד את שורותיהם ולהכין כי האינטרסים של האומה הערבית קודמים לכל דבר אחר".

פרשן הרדיו אמר: „זוהי ועידת ההתפייסויות", בהתייחסו לשיפור היחסים בין נשיאי סוריה ועיראק.

לוב רותחת אמש את מה שהגדירה כהחלטות שנתקבלו בוועידת הפיסגה הערבית „בהשראה אמריקנית".

„רחינו החלטות אלה", אמר עבדל סאלאם ג'אלוד, סגנו של מועמר קאדאפי, זמן קצר לפני שהמריא לארצו בתום הוועידה.

ג'אלוד, שעמד בראש משלחת ארצו, מסר לכתב רויטר כי לוב דוחה גם החלטה הטוללת את הדרך למדינות החברות בליגה הערבית לחדש את קשריהן עם מצרים.

רבין קורא למדענים לפתח אמצעי לחימה מתוחכמים ויעילים

מאת זהבה מוזס

שר הבטחון יצחק רבין קרא אתמול למדענים ולאנשי המחקר ופיתוח לעסוק בייצור נשק מתוחכם ואפקטיבי יותר כדי לאפשר לישראל להחזיק צבא קטן במספרו, אך מתוחכם. שר־הבטחון דיבר אתמול בארוחת ערב חגיגית שנערכה במלון דן ע"י אגודת ידידי מכון וייצמן למדע לכבוד חברי מועצת המנהלים של המכון.

עוד דיבר הלורד זיו מבריטניה שהתייחס להכרות משפחתו עם נשיאה הראשון של מדינת ישראל חיים וייצמן, שאתמול נערך לו טקס הזיכרון באחוזת הקבר שבמכון.

תואר „יקיר בית־התפוצות" לאבא קובנר ז"ל

מאת יוסף גלילי,
כתב „על המשמר"

תואר „יקיר בית התפוצות", יוענק השנה למנהלו הראשון של הבית, למשורר וללוחם, איש קיבוץ עין־החורש אבא קובנר ז"ל. התואר יוענק במעמד סגן רה"מ ושר־החינוך והתרבות יצחק נבון, חברי כנסת ואישים מהעולם היהודי, ידידי בית התפוצות בארץ ובחו"ל, בטקס שייערך במוצאי שבת, באודיטוריום „בני ציון" בבית התפוצות. אבא קובנר, חתן פרס ישראל לספרות וממפקדי גיטו וילנה, זכה ערב מותו להשתתף בהנחת אבן פינה לאגף החדש שיספר על תולדות העם היהודי בעת החדשה, אותו יום ותיכנן. במעמד הענקת תואר יקיר בית התפוצות, יוענקו תארים גם ליוסף ביגון, יונה אטינגר, עו"ד ירום גורניצקי, ישעיהו וויינברג והרב ד"ר משה רוזן.

ענק תעופה חדש בבריטניה

מאת דפנה ורדי,
כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — חברת התעופה „בריטיש אירוויז", קיבלה אתמול את אישורו של שר המסחר והתעשייה להתאחד עם חברת „בריטיש קלדוניאן", אך מיזוג זה יהיה כרוך במגבלות רבות שמטרתן להבטיח את התחרות בקווים בהם טסו שתי החברות בעבר.

החברה החדשה תהיה אחת הגדולות בעולם, מה שגורם לחששות במשרד המסחר והתעשייה הבריטי, אשר טוען כי יש אפשרות שענק תעופה זה לא ישאיר מקום לחברות קטנות הפועלות באירופה ואף יכביד על טיסות שכר מנמל התעופה גטוויק.

עתה מותר לשאת מטרייה גם למלחי הצי האמריקני

וושינגטון. — אחרי ויכוחים שנמשכו כמעט 20 שנה, קיבלו אתמול הקצינים והימאים של הצי האמריקני רשות לשאת מטרייה, בהיותם במדים.

ההחלטה נתקבלה על ידי האדמירל קארלאייל פרוסט, שאמר כי זוהי „תגובה של השכל הישר על תנאי מזג אוויר שבפניהם ניצבים אנשי חיל הים".

הוא דחה את הטענות שהועלו במשך שנים, כי המטרייה מעוררת בעיות כאשר החיילים צריכים להצדיע.

עד היום התיר רק חיל האוויר לאנשיו לשאת מטרייה כשהם לבושים במדים. הדבר עדיין לא הותר לחיילי צבא היבשה וחיל הנחתים.

(ע"צ)

תיקו במשחק ה־12 בדו־קרב על אליפות העולם בשחמט

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

המשחק ה־12 בדו־קרב על אליפות העולם בשחמט, שנערך אמש בסוויליה שבספרד, הסתיים בתיקו. לאחר משחק זה מוליך אלוף העולם גארי קספרוב — 6.5 :5.5. קספרוב ניצח במשחק ה־11 שלשום, לאחר שגיאה גסה ביותר של אנטולי קרפוב, כשהיה לו יתרון. המשחק ה־12, אמש, במשך 21 מסעים בלבד, את התיקו הציע קספרוב. לראשונה בדו־קרב זה שוחק בו הנוסח הקרוי גמביט המלכה, ששוחק פעמים מספר בדו־קרבות הקודמים בין השניים על אליפות העולם. המשחק ה־13 בדו־קרב נועד להערך מחר, יום ו'.

שביעות רצון במשרד החוץ מהתחזקות מובארק וחוסיין

מאת הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר החוץ שמעון פרס אמר אמש, בתגובה על החלטות ועידת הפיסגה הערבית כי הן מייצגות פשרה בין שני המחנות בעולם הערבי, מחנה הסירוב שמנהיגתו סוריה, והמחנה המתון יותר, בראשות ירדן, שרצה בהחזרת מצרים לעולם הערבי ומעוניין בתהליך השלום. לפיכך נראה כי בנושא זה לא נסגרה הדלת. המרוויחה העיקרית היא מצרים, שכמה מדינות ערביות מחדשות עימה את היחסים הדיפלומטיים למרות המאמץ של סוריה לטרפד זאת. „הערכתי היא שגם חוסיין יצא מחוזק. מבחינתנו אין דבר חשוב יותר מאשר המשך חיפוש הדרך לשלום, שכן את הבעייה הדמוגרפית לא נהדוף ע"י טרנספר ולא בדמגוגיה, אלא בהחלטות שצריך לקבל על תהליך השלום."

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 12, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

פרופ' גבי ורבורג, מזרחן:

שינוי פורמלי גרידא

אחת מהחלטותיה של הפיסגה הערבית היתה צפויה אך לא וודאית: ביטול החרם על מצרים, הוא שינוי מרעיש כיצד יש לראותו במסגרת היחסים הבין־ערביים?

המאמץ של מצרים להתקבל חזרה לעולם הערבי הוא לא מהיום. המאמץ התבטא בתחום הדיפלומטי, בתקשורת היומיומית ובמיוחד ערב מאורעות כגון ועידות פיסגה והתכנסויות אחרות. העובדה שמספר מדינות, בעיקר מהמפרץ הפרסי רוצות את חידוש הקשרים עם מצרים גם היא אינה חדשה. היתה ציפיה לכך מייד לאחר חידוש היחסים של חוסיין עם מצרים. החידוש היה מגיע בכל מקרה במשך השנה הקרובה.

במה מתבטא השינוי?

„אין שינוי. השינוי הוא פורמלי גרידא. מבחינת מהות הקשרים ותכנם בין ארצות־ערב למצרים, הרי שמזמן הגיעו לכך שהן מקבלות את מצרים. יש נציגויות, מה שחסר זה שגרירים. קשרי מסחר ותרבות קיימים זה מכבר.

האם נובעת ההחלטה מחולשתה של מצרים בשנים האחרונות?

„לסוריה יש בעיות כלכליות משלה והן, במידה מסויימת, גרמו לכך שהיא באה לוועידה לאחר שסירבה מספר פעמים בעבר. כמובן, שהשפעתה על מדינות המפרץ קטנה.

האם תשנה מצרים את יחסיה כלפי ישראל?

אין שום סיבה לחשוש משום שינוי. מצרים הודיעה בעבר שהמדיניות שלה היא עניינה הפרטי בלבד, וכך צפוי שהיא תנהג גם בעתיד.

אלישבע איילון

הבלתי־מזדהות יוזמות 4 תוכניות סיוע לשטחים

גינו ישראל על פגיעה בכלכלה הפלשתינית

מאת צבי טימור, שליחנו המיוחד לוועידת אונקט"ד

תאילנד, בנקוק. — הצעת החלטה, הדורשת להמשיך בהגשת סיוע לעם הפלשתיני, בדומה להחלטות קודמות, הוגשה כאן אתמול בוועידת אונקט"ד. על ההצעה חתומות 19 מדינות מגוש הבלתי־מזדהות, בין היתר מצרים, מרוקו, ניגריה, טיוואן, זמביה ואנגולה.

הצעת ההחלטה קובעת שהחוקת השטחים ע"י ישראל פוגעת בפיתוח התעשייתי ובכלכלה הלאומית של השטחים. בסעיף אחר נאמר שהסיוע יוגש תוך כדי שיתוף פעולה עם אש"ף. ההצעה מציינת „שלנציגי האירגון לא ניתן להיכנס לשטחים המוחזקים ולפעול ישירות. אתמול נאם במליאת הכנס נציג אש"ף,

דאוד בראכת, ברוח זו.

ארבע תוכניות סיוע

באונקט"ד הוחלט על ארבע תוכניות סיוע בהן מתכוון הארגון לגייס 8 מיליון דולר. בין היתר מדובר על פיתוח נמל תעשייתי בעזה ובדיקת אפשרות להקמת בנק לפיתוח תעשייתי פלשתיני. שגריר ישראל בתאילנד יצחק גנה, המשמש כראש המשלחת, אמר כי ישראל אינה שוללת מתן סיוע לפלשתינים, אך היא מעוניינת שהוא יוגש באמצעות אירגונים של האו"ם, הפועלים זה מכבר בשטחים.

הפולמוס בנושא הפלשתיני עם ישראל, נערך רק בשולי הכנס ואילו עיקר הדיונים מוקדש לבעיית החוב הקיצוני של העולם השלישי, המגיע 1035 מיליארד דולר ולבעיית הפיתוח של 40 ארצות הבלתי־מפותחות באפריקה ובאסיה.

ביתנו שרוי באבל
במות חברתנו היקרה
אסתר רון
ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, 12.11.87, בשעה 15.00
קיבוץ עין המפרץ

ביום השנה למותו של חברנו היקר
יוסף ברלינסקי
נתייחד עם זכרו
העליה לקבר ביום ו' 13.11.87 בשעה 13.30
המשפחה
וקיבוץ גן־שמואל

ביתנו שרוי באבל
עם מותו של חברנו היקר
צבי ברוקר ז"ל
אנו משתתפים בצערם של
מירל, עמוס, שלמה, שמואל דרורה והמשפחה
ההלוויה היום, יום ה' 12.11.87 בשעה 15.00
קיבוץ שער־העמקים

אי אמון של מפ"ם ור"צ: הממשלה חשה בנוח בתוך הדממה התקשורתית

ח"כ יאיר צבן בפנייתו לשר האוצר: לתביעותיהם אתה מסרב, בוררות אינך מקבל, מה לעזאזל אתה רוצה? — רק כניעה משפילה של העובדים? ☐ ח"כ יוסי שריד: הממשלה רוצה להרדים את העם ליד מרקע הטלוויזיה האפל ☐ יצחק נבון: השובתים צודקים, הפתרון נמצא בידי שר האוצר

מאת מוטי בסוק,
כתב „על המשמר"

„התביעה לשיפור שכרם של העובדים ברשות השידור מוצדקת. איך עושים זאת זו שאלה אחרת. אינני רוצה לראות את העובדים חוזרים לעבודה על גחון. למרות שחלקים אינם אוהבים לשמוע את זה, בסופו של דבר כל מה שקשור לשכר, הוא סמכותו של שר האוצר". דברים אלו אמר אתמול שר החינוך והתרבות יצחק נבון, בהשיבו לאי־אמון בממשלה של סיעות מפ"ם ור"צ, על רקע השביתה המתמשכת ברשות השידור. ברוב קולות נגד של הקואליציה, הסירה הכנסת את הצעות האי־אמון מעל סדר יומה.

יאיר צבן, שנימק את אי־האמון בשם מפ"ם, הוכיר לממשלה ולח"כים כי השביתה בטלוויזיה וברדיו נמשכת כבר שלושים וחמישה יום.

„אם הממשלה הזו גורסת כי עיתונות האלקטרונית איננה שירות חיוני מן המעלה הראשונה בחברה הדמוקרטית, שתקום ותגלה את דעתה, ואז נדע עם מי יש לנו עסק". הממשלה „באימפוטנטיות כזאלית, בחוסר כשרון מרהים, ובלי בחוסר רצון אמיתי, איננה מסוגלת לפתור את הסכסוך".

משפחה מחויכת

בהתייחסו להערות של ח"כים ביתים, כי הוכח שאפשר ואף טוב יותר לחיות בלי טלוויזיה ורדיו, אמר צבן: „אל יגבה לבנו. וכי אין כאלה האומרים כי אפשר ואף טוב יותר בלי כנסת, בלי גל"צ, בלי מבקר המדינה? מי שמעלה על נס את הטלוויזיה הירדנית, עושה זאת משום שעמאן משדרת טלוויזיה בלי ביקורת. בירדן אין סחיתות לפי הטלוויזיה, אין תאונות, אין שביתות, יש משפחה מלכותית מחויכת".

צבן הדגיש כי הממשלה איננה יכולה לפסול למו"מ מי ששובתים שביתה צודקת וחוקית. ממשלת הליכוד הלאומי איננה מקיימת מו"מ עם עובדי רשות השידור משיקולים של יוקרה.

בהתייחסו לתביעות השובתים לתוספת שכר ולהצמדה לעיתונות הכתובה, אמר צבן: „אין ויכוח על צדקת התביעה שלהם. הם רוצים את השלם הבסיסי של איגוד עיתונאי ישראל, והם מחזיקים ביד את כל מכתבי ההתחייבות מן העבר של הממשלה בנושא זה".

בפנותו לשר האוצר נסים שאל צבן: „לתביעותיהם אתה מסרב. בוררות שהציעו אינך מקבל. ועדה ציבורית אינך מקים. מה לעזאזל אתה רוצה? רק כניעה משפילה של העובדים?" צבן תקף בחריפות את הנסיונות לשבור את השביתה באמצעות הערוץ השני: „יש מי שטבע את הסיסמא כן לשבור, ויש מי שמגשים אותה הלכה למעשה". ההסתדרות צריכה להיכנס לפעולה, ולשבור את שביתת השביתה. ויהיה גם רווח לסכסוך המתמשך, הלקח שלומדים על בשרם הכואב עובדי הרשות. „הורות לכללי המשחק הדורסניים בחברה שלנו, בכל מה שנוגע למאבקם של עובדים".

המרוצים מהסגירה

יוסי שריד, שהעלה את אי האמון בשם סיעת רצ, העיר כי מי שמרוצה היום מטלוויזיה סגורה, יהיה מרוצה מחר מסגירת העיתונים, ומחרתיים מנעילת הכנסת. להערכתו מי שלא אוהב את עיתונאי רשות השידור, אוהב את הפוליטיקאים כולל הח"כים, עוד פחות. הממשלה הזאת רוצה להרדים את העם ליד מסך הטלוויזיה האפל. המומחים למיניהם מרוויחים מהשטח כי העם אכן מנמנם עכשיו להנאתו. „אבל", שאל שריד, „מה יהיה בזמן היקיצה הקשה, כאשר יום אחד יוציאו אותנו המאורעות מגן העדן של השוטים?"

לדעת שריד, העיתונות לאות סולידריות עם השובתים, היתה צריכה להשבית את עצמה, לפחות ליום אחד.

אינם מיליונרים

השר יצחק נבון אמר בתחילת תשובתו, כי איננו שותף לשמחה או לסיפוק של אנשים מסויימים מהשקט כביכול, שיש לנו כרגע מהטלוויזיה והרדיו. רשות השידור נותנת שירות חיוני לעם ישראל. תביעות השכר של העובדים צודקות. יש לזרז את סיום השביתה, כיוון שעיתונאי רשות השידור נותרו ללא משכורת. „אלה אינם מיליונרים", אמר השר.

נבון דחה את הטענות, כאילו המהלך שביצע עם השר יעקובי להרחבת שידורי הערוץ השני, נועד לשבור את השביתה בערוץ הראשון. „יש לנו אחריות גם כלפי הציבור". הבעיה הגדולה היא איך משפרים את שכרם של עובדי רשות השידור, מבלי לפגוע בהסכמי השכר במשק. בסיום דבריו הבטיח נבון כי מיד עם סיום השביתה יפעל להקמת ועדה ציבורית לפתרון כולל של כל הבעיות ברשות השידור, בטלוויזיה וברדיו.

כתבנו מעיד כי שר האוצר משה נסים, שגם הוא עלה על דוכן הנואמים אתמול, סירב להתייחס לסכסוך ברשות השידור.

כמו אל טירונים

בדיון שקיימה הכנסת בשביתה טען פנחס גולדשטיין (ליכוד־ליברלים) כי הממשלה כבולה בידיה, בהסכמי השכר עם ההסתדרות.

רן כהן (רצ) הדגיש כי אין מדיניות, אין שליטה, ואין ניהול בהנהלת רשות השידור. יחסי האנוש הנהלה־עובדים חמורים מאין כמוהם. „הדבר המעליב ביותר שנתקלתי בו זה ציבור אינטליגנטי של עובדים, שטענתם האחת והיחידה היא שמתייחסים אליהם כמו אל אבק אדם, כמו אל אפסים, ורודים בהם כמו בטירונים בבסיס צבאי".

יעל גרטלר, מלכת חיופי של ישראל, המשתתפת חיום בתחרות מיס תבל המתקיימת בלונדון (תצלום: אי.פי.)

רובינשטיין מציע „להחיל הריבונות על הישיבות"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ועדת הפנים החליטה שכל ישיבה אשר נהנית מתקציב מדינה תניף על בנייניה את דגל ישראל, ואולם בחוגי הסיעות הדתיות התייחסו להחלטה כביטול גמור.

ההחלטה נתקבלה על פי הצעת פרופ' אמנון רובינשטיין (שינוי). הוא הביע תקוותו, כי בעקבות החלטה זאת תיאלצנה הישיבות הכופרות בחוקי המדינה והמעודדות השתמטות מצה"ל להכיר, סוף סוף במדינת ישראל.

מסורב עלייה יעלה לישראל בגפו — אשתו וילדיו ייוותרו בבריה"מ

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

מסורב עלייה מבריה"מ יעלה ארצה בגפו ואילו אשתו וילדיו ייוותרו בלנינגרד, משום שהסובייטים מסרבים להתיר את יציאתם המשותפת לישראל.

„התלבטנו והתייסרנו ימים ולילות. לבסוף החלטנו שבעלי אלכסנדר שורנובסקי יעלה בלעדי ובלי שני הבנים שלנו לישראל, בסוף רצמבר, כי הוויזה שלו פגה בתחילת ינואר 1988. לבי נקרע בקרבי, אנא עיזרו לי ותזעיקו את מנהיגי ישראל והעולם למען הצדק האנושי", אמרה סופיה שורנובסקי בשיחה טלפונית מלנינגרד. מעברו השני של הקו שוחחה עמה שרה בר, משה מקיבוץ עין דור, שהחליט לאמץ את המשפחה.

„היא התרגשה מאד כאשר סיפרתי לה שחברת הכנסת אמירה סרטני החליטה גם היא לאמץ אותם ולפעול למענה וילדיה יחד עם קיבוץ עין דור ובעלה, שיגיע לישראל", סיפרה שרה לכתבנו.

מבקשים הבהרות מהאוצר על תנאי הפרישה מרשות השידור

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

הנהלת רשות השידור ונציגי העיתונאים השובתים קיימו אתמול אחר הצהרים ישיבה נוספת בניסיון למצוא נוסח שיאפשר לקדם את תביעות העיתונאים מבלי לפרוץ את הסכמי המסגרת במיגזר הציבורי.

במהלך הפגישה שבה השתתף גם הממונה על יחסי העבודה עו"ד נחמן אורי, העלו העיתונאים הצעות חדשות לפיתרון המשבר, לאחר שהוברר, כי כל ההצעות הקודמות שהגישו בימים האחרונים גידחו על ידי משרד האוצר.

כן מצפים העיתונאים, כי משרד האוצר ונציבות שירות המדינה יעבירו את ההבהרותיהם לגבי תנאי הפרישה שיוצעו לעובדי הרשות שיביעו נכונות לפרוש אם תבוצע תוכנית ההתייעלות. ככל הנראה יועברו הבהרות אלה מחר או ביום ראשון. הבוקר צפוייה פגישה נוספת בין הנהלת הרשות לעיתונאים השובתים.

פגישה דחופה

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, קיים בלשכתו פגישה דחופה, בהשתתפות יועצים משפטיים בכירים, לדיון במצב ברשות השידור. השר ביקש חוות דעת משפטית מוסמכת לגבי המצב שנוצר במוסדות הציבוריים של רשות השידור שסיימו את כהונתם ואינם מתפקדים עוד, בעת שהרשות נתונה במשבר חמור.

ועד מנהל חדש

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, הצטרף לדרישת השר נבון לפיה על הממשלה לפעול בדחיפות להקמת ועד מנהל חדש.

נבון יביא חוות דעת זו לישיבת הממשלה ביום א'.

אלוף פיקוד הצפון: התקפות המחבלים ימשכו

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד צפה: שהמחבלים ימשיכו לנסות ולפגוע בישראל כפי שעשו עד כה. אלוף הפיקוד אמר דברים אלה בעת סיור בקרית שמונה, בישובי הקו הכפרי ובמקומות שבהם נפלו קטיושות בימים האחרונים.

אלוף הפיקוד ציין שישנם גורמים בישראל הקשורים ע"י קטיושות המופנות נגד ישראל, עם ועידת הפיסגה שהתכנסה בעמאן, ואולם למחבלים מספיק סיבות טובות כדי להמשיך לפגוע בתושבים ישראלים גם כך. אלוף הפיקוד התקבל בחמימות רבה ע"י התושבים.

„באתי כדי לשמוע מהתושבים כדי לעודד את רוחם אך למעשה הם אלה שעודדו אותי, ואני משבח את רוח עמידתם של התושבים". אמר אלוף פיקוד הצפון.

„טלרד" תקים תשתית תקשורת בצ'ילה למרות חרם ההסתדרות

חברת העובדים מחוייבת שלא לקיים קשרים כלכליים עם מדינות גזעניות, או בעלות משטרי דיכוי

בידיעה שתתפרסמה אתמול ודיברה על זכייתה של „טלרד" (תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ) השייכת לחברת העובדים, במכרז להקמת תשתית תקשורת מלאה במדינה דרום אמריקנית, בסכום של 15 מיליון דולר, הוסתרה זהות המדינה שעליה דובר.

בבירור שערך כתבנו התברר, שמדובר בהסכם שנחתם עם ממשלתו של פינושה, שליט צ'ילה. החוזה נחתם בניגוד להחלטות הוועד הפועל של ההסתדרות שלא לקיים קשרי מסחר עם דיקטטורות.

„טלרד" זכתה במיכרז זה לאחר שגברה על כמה חברות בינלאומיות ידועות, ובכללן „סימנס" הגרמנית ו„סיטאל" הצרפתית. בידיעה שפורסמה אתמול צויין, ש„במסגרת הפרוייקט הלאומי של אותה מדינה מקבלת „טלרד" תחת חסותה את המחוזות הדרומיים ובונה בהם, בתיאום עם חברת התקשורת המקומית, את המרכזיות הציבוריות, מערכות התמסורת ומערכות הכוח הנדרשות להפעלת מרכבת תקשורת. המו"מ על מיכרז זה נמשך למעלה משנה וחצי וזהו המיכרז הגדול ביותר שבו זכתה החברה, לאחר מיכרזו שזכתה בו בבורמה לפני שנים.

העיסקה תשולם במזומן, לאחר שממשלת צ'ילה דחתה את תוכנית האשראי שהציעה לה „טלרד". מתי אביבי, מנהל הייצור של „טלרד" לא היה הסבר לתשאיות, והוא אף ביקש למנוע את הפרסום.

כאשר הופנתה לדובר ההסתדרות שאלת הקשרים הכלכליים החדשים עם הדיקטטורה הצ'ילאנית, זו הופנתה כחורה לדובר חב' העובדים, אשר לא ניתן היה להשיגו עד כתיבת שורות אלה.

בעבר הועלו מספר פעמים בוועד הפועל של ההסתדרות ביוזמת מפ"ם ורצ הצעות החלטה נגד יצירת או הרחבת הקשרים של חברת עובדים עם משטרים גזעניים או מדכאים, כמו דרום אפריקה וצ'ילה, ואף התקבלו החלטות ברוח זו.

במלאות 10 שנים לביקור סאדאת

בגין מספר על סאדאת, המו"מ, השלום

בשיחות עם דן פתיר

- „סאדאת מצא חן בעיני מהרגע הראשון"
- „הוא שאל את צ'אושסקו אם אני איש חזק"
- „עייזר איים בהתפטרות כי חשב שאני מעדיף את דיין"
- „טוהאמי היה איש מוזר, מיסטיקון שתמיד שמע קולות מלמעלה"

ממחר במוסף לשבת של ידיעות אחרונות

המשכים

חריש הורה לחקור

(סוף מעמוד ראשון)

סיבות המוות

שאלת נסיבות מותו של הצעיר הערבי בן ה־23 עוואר חמרן עומדת להתברר בימים הקרובים גם בבית המשפט העליון בשבתו כבית דין גבוה לצדק. חמרן נעצר ב־19 ביולי בקיץ זה, זמן קצר לאחר שובו מביקור ממושך בירדן. הוא נחשד בשיתוף פעולה עם גורמים עויינים וביממה השנייה למעצרו — נפטר. תחילה נמסר על־ידי שלטונות הכלא כי מת לאחר שלושה ימים מהתקף לב. בני המשפחה סירבו לקבל את הגירסה ובדיקה פתולוגית מצאה כי נפטר כתוצאה מהסתבכות בריאותיו, אותה מבקשת המשפחה לקשור עם המעצר. הפרקליטה פליציה לנגר עתרה לבית המשפט העליון בדרישה חשיפת נסיבות המוות.

אנשי השב"כ הושעו

אנשי השב"כ שניהלו את החקירה חשודים כי דיווחו דיווחי שקר על נסיבות המקרה. גירסתם לא נמצאה תואמת למציאות והם נחשדים בבידוי ראיות. בידיעה ב„ידיעות אחרונות" אתמול נמסר כי השלושה חשודים במתן עדות שקר בפרשה גם לוועדת לנדוי, שחיברה הדו"ח של דרכי עבודת השב"כ.

בינתיים הושעו חוקרי השב"כ הקשורים בפרשה מתפקידם. שר־המשטרה ושר־הבטחון נתבעו על ידי עו"ד פליציה לנגר להשיב מה היו נסיבות מותו של הצעיר הערבי ולהמציא לבית המשפט דו"ח פאתולוגי.

תביעה למשפטים חוזרים

הליגה לזכויות האדם והאזרח תובעת לערוך משפטים חוזרים שנדונו והרשעו על סמך הוראות שנסחטו לטענתם בעינויים ועל סמך עדויות שקר של חוקרי השב"כ — נמסר במסיבת עתונאים שנערכה אמש בבית סוקולוב בתל־אביב, מוסר כתב עתי"ם.

פרטים נוספים על הצעדים המשפטיים שננקטו בקשר למותו של עוואר חמרן שמת בכלא ג'נין יומיים לאחר שנעצר ע"י השב"כ ב־19.7.87, מסרה עו"ד פליציה לנגר, סגן נשיא הליגה, המטפלת במות הצעיר מטעם המשפחה.

גירסאות שונות

היא סיפרה, כי עוואר חמרן, בן 23, מהכפר רומן שבאזור טול כרם נעצר ב־7. 19 חוקר השב"כ הועבר לכלא ג'נין, ב־22.7 הודיע נציג הצלב־האדום למשפחה שבנם מת מהתקף לב וגופתו נמצאת בבית־חולים עפולה. כאשר המשפחה פנתה לבית־החולים, נאמר להם שהגוויה אינה ברשותם. הם פנו למשטרת טולכרם ושם נאמר להם, כי הגופה נמצאת במכון לרפואה משפטית באבו־כביר, וכי המוות נגרם כתוצאה מהכשת נחש. הגופה נמסרה למשפחה וי־8 מבני המשפחה הבחינו, לדבריה, בסימני אלימות על הגופה. הדבר היה לא מובן, כיוון שהצעיר היה ספורטאי ולא היה סביר שתוך יומיים של מעצר מצא שם את מותו.

עו"ד לנגר, שנתבקשה ע"י המשפחה לברר את העניין, פנתה אל שר־הבטחון, שר־המשטרה והיועץ המשפטי לממשלה. היועץ המשפטי הבטיח שהעניין יבדק, שר הבטחון אישר, כי קיבל את הבקשה ואילו שר־המשטרה טען שהעניין אינו נוגע לו, אלא לשב"כ.

צו על תנאי מבג"ץ

עו"ד לנגר מסרה ב־28.7 את כל הפרטים בעניין עוואר חמרן לוועדת החקירה ברשות השופט לנדוי, אולם היא לא קיבלה שום תשובה מהוועדה.

ב־29.9 פנתה עו"ד לנגר לבג"צ וקיבלה צו על תנאי נגד שר הבטחון ושר המשטרה, ובין היתר על שהם מעלימים מהמשפחה דו"ח הנתיחה ותעודת הפטירה. פרקליטות המחוז ביקשה הארכה להשיב על הצו על תנאי ועו"ד לנגר הסכימה לדחות את התאריך עד 20.11.

עו"ד לנגר אמרה בתשובה לשאלה, כי לצעיר הערבי לא היה שום עבר ואף פעם לא נעצר. הוא היה בירדן ולמד שם ניהול חשבונות במיכללה. כעבור שנה, לאחר שסיים את לימודיו, חזר אל כפרו ומאז עבד שם בחקלאות ובבנייה כיוון שלא קיבל עבודה במקצועו. משפחת חמרן היא מרובת ילדים.

נשיא הליגה לזכויות האדם והאזרח ד"ר יוסף אלגזי אמר, כי שנים התריעה הליגה מפני שיטת העינויים הנהוגה בבתי מעצר ובבתי־כלא ונגד עדויות השקר של חוקרים מהשב"כ. אנשים נדונו, הורשעו והושבו בכלא לשנים ארוכות על סמך הודאותיהם שנסחטו מהם בעינויים, טען.

ייצאו במסע ציבורי

ד"ר אלגזי יצא בין היתר נגד ועדת לנדוי על ששיחררה את הממונים על החוקרים ונגד ההחלטה על כך שהשימוש „במידה מתונה" של לחץ נפשי ופיזי בשעת חקירה, אינו פסול. הוא הבטיח לנהל מערכה נגד שיטת העינויים, בקרב דעת הקהל בארץ והן בקרב דעת הקהל בעולם.

ח"כ גרוסמן: לנקות האורוות

חה"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) תבעה אתמול מן הגורמים המוסמכים להעמיד לדין את האחראים למות עוואר חמראן שנרצח בעת חקירתו בידי אנשי השב"כ. היא תבעה לדון בנושא ברחיפות במליאת הכנסת בשבוע הבא.

בדברי ההסבר כתבה גרוסמן כי הפרשה החדשה מוכיחה את אי־האמונה של המלצות ועדת לנדוי בעניין השב"כ. הפעם שיקרו חוקרי השב"כ גם לראש השירות וגם לוועדת השופט לנדוי בדבר סיבות מותו של הצעיר הערבי. לדעתה, יש מקום לחשוש שלא רק החוקרים מעורבים בהסתרת האמת על סיבות מותו של האיש. החוקרים עברו על לאו מוחלט, שהיה בבחינת ייהרג ובל יעבור, של אמירת אמת בתוך השב"כ. אם לא יועמדו האחראים לדין, לא ינוקו האורוות והשירות ייהרס — מעריכה גרוסמן.

אלוף פיקוד דרום

(סוף מעמוד ראשון)

מוצדק היה, ככל הנראה, לפתוח באש, במקרה של הריגת התלמידה בדיר־אל־בלאח. הוא מסר כי תושבי גוש קטיף ה־ מצויידים בנשק הונחו פעם נוספת על דרך השימוש בנשק. „אין סמכות ורשות לאף אחד לפתוח באש מבלי שימצא בסכנת חיים ממשית, ומי שיחרוג מכך ייענש".

פתיל בוער ברצועה

מקור צבאי בכיר אמר אתמול לכתבנו הצבאי: „רצועת עזה משולה לחבית חומר נפץ עם פתיל בוער. תושבי הרצועה יודעים היטב כי אנו נימצאים שם על זמן שאול ומנצלים זאת היטב. יש למצוא במהרה פיתרון פוליטי למאות האלפים ברצועה המהווים עבורנו בעייה של ממש ויפה שעה אחת קודם".

עוד שתיים נפצעו

כתב „על המשמר"

ברצועה: עזרא אבירן מוסר: שתי תלמידות מחטיבת־הביניים של בי"ס תיכון לבנות בריח. אל־רוהה, בעזה, נפצעו אתמול בבוקר מיריות שני אזרחים ישראליים שנסעו ברחוב הכניסה לעזה.

אחת הנערות, מירבאל אל סיגלי, בת 15 נפצעה ברגליה ואושפזה בביה"ח הבפטיסטי במרכז עזה. הנערה השנייה, סלביה בת עטיה מערי, בת 14, נפצעה קשה בפלג גופה העליון, הוחשה לאחר טיפול ראשוני באותו ביה"ח, לבית החולים ע"ש ברזילי באשקלון. היא הוכנסה ברחיפות לחדר הניתוח ובשעות הצהריים הועברה ליחידה לטיפול נמרץ ושם נמסר כי מצבה יציב.

רבין: אי־אפשר למנוע

„קורה, שקבוצה קטנה של אזרחים וחיילים נקלעת למצוקה ומתוך פחד ורצון להגן על עצמה, היא יורה וכתוצאה מכך, נהרגים אנשים, כפי שקרה אתמול בעזה ולפני זמן מה במאלחה. כאשר אשה ערבייה מתה כתוצאה מירי חיילים. יש להפחית את מספר המקרים האלה, אך אי־אפשר למנעם". כך אמר שר הבטחון יצחק רבין בהופיעו בצהרים בפני הכינוס היהודי עולמי לתקשורת.

„אם בגין היה מגיב כמו שמיר ליוזמה הירדנית, ספק אם היה שלום"

מאת שלמה גלזר
כתב על המשמר

במלאת 10 שנים לביקורו ההסטורי של נשיא מצרים אנואר סאדאת בישראל, התקיים אתמול בגבעת חביבה חלקו הראשון של כנס בינלאומי בהשתתפות אנשי אקדמיה בעלי שם, מכל רחבי העולם, ומישראל באירגונו של „המרכז הבינלאומי לשלום במזה"ת".

את הכנס כיבד בנוכחותו שגריר מצרים בישראל מוחמד בסיוני. במהלך היום, עסקו הדוברים השונים בכנס, שבראשו ישב ח"כ מוחמד וותד, בהיבטים השונים הקשורים בהסכם השלום עם מצרים.

פרופ' שמעון שמיר שפתח את הכנס אמר, כי 10 שנים לאחר בואו של סאדאת לירושלים אנו יכולים להסתכל אחורה ולהצטער על שורה של דברים שלא נעשו, אבל השלום עודנו קיים וזהו בעצם העיקר. הכנס החגיגי היום אינו מציין רק את התאריך אלא חשוב מכך, את מחוייבותם של שתי המדינות להמשך קיום השלום".

מזכיר הממשלה בתקופת בואו של סאדת לארץ, אריה נאור, אמר, „כאשר ראינו את הנשיא סאדאת יוצא מפתח המטוס בנמל התעופה בן גוריון, ידענו כולנו כי אנו עומדים בפיתחו של עידן חדש.

רמז עבה

בשולחו רמז עבה לכיוון רה"מ שמיר, אמר נאור „כי אם רה"מ בגין היה מגיב בשעתו ביוזמת השלום של הנשיא סאדאת, כמו שרה"מ הנוכחי שמיר מגיב היום ליוזמה הירדנית, ספק רב אם היה שלום עם מצרים". בגין, הוסיף נאור, לא שלל השתתפות סובייטית במו"מ. הוא לא עשה זאת בשל אהבתו להם, או הסכמה אידיאולוגית, הוא פשוט העריך מה ביכולתם לתרום למו"מ: למתן את הקיצוניים ולא לחבל בו. „בקמפ דיוויד", הוסיף נאור, עמד בגין לפני ברירה קשה — שלום או התנחלויות (בסיני) וכידוע בחר בשלום".

מייקל טרנר, שגריר ארה"ב לשעבר בנסיכות דובאי, שדיבר על תהליך השלום בשנים 77־79, סיכם את דבריו בציון העובדה, כי למרבה הצער, רק המנהיגות הירדנית מציעה היום תזווה לקראת שלום. בעוד שבישראל ובארה"ב חלוקות על כך הדעות. הוא הביע תקווה כי מנהיגי האזור יהיו פקחים דיים כדי לקדם את השלום ולהרחיק את סכנת המלחמה.

שר המשפטים לשעבר חיים צדוק, שניתח את הסכם קמפ דייויד מבחינה פוליטית ומשפטית, העריך כי הסכם האוטונומיה הוא דבר פתוח וחסר הגדרה, שבו כל צד רואה מה שנוח לו — מצרים רואה עצמאות לפלשתינאים, וישראל — ניהול ברמה של מועצה מקומית.

בגין „הרוויח" יותר

להערכתו של צדוק הרוויח בגין יותר מסאדאת מההסכם. בגין רצה שלום נפרד בין ישראל ומצרים והפרדה בין סיני לרצועת עזה ויהודה ושומרון, וזכה בכך. לשם כך הוא היה מוכן לוותר על כל חצי האי סיני. סאדאת — לעומת זאת, רצה בהקפאת ההתנחלויות ביו"ש ונכשל, וכן בפתרון לשטחים האחרים וגם בכך נכשל. צדוק גם העריך, כי ירדן שולבה בהסכם בלי הסכמתה ובלי שהתייעצו עימה.

פרופ' עבדול עזיז, מומחה בעל שם עולמי, דיבר על תהליכי קבלת ההחלטות במימשל האמריקאי וציין בדבריו, כי כל צד בסכסוך מרגיש עצמו חסר אונים ביכולתו לשנות ולהשפיע על עמדת הזולת. כדי לשבור את הקיפאון הקיים יש לצאת ממצב זה.

עוד נטלו חלק בדיון מנכ"ל משרד החוץ בעבר, גדעון רפאל, שדיבר על הכישלון במו"מ על האוטונומיה, ודוברים נוספים שעסקו בעמדה הסובייטית ובעמדת הפלשתינאים ומדינות ערב. היום, יימשך חלק השני של הכנס במיכללת בית ברל, ובין השאר יטלו בו חלק אבא אבן, השר עזר וייצמן ואישים נוספים.

שולחן הנשיאות בכנס מלאת 10 שנים לביקור סאדאת בישראל שהתקיים בגבעת חביבה (תצלום: ויקי כהן)

המחלה הדיפלומטית של ד"ר חליל

אחרים מבאי הכנס העריכו שהסיבה לביטול השתתפותו של ד"ר מוסטפה חליל, רה"מ מצרים לשעבר, בכנס, נובעת „ממחלה דיפלומטית" ולא כפי שפורסם בעיתונות ממחלה פיזית. אותם ספקולנטים ידעו לספר גם שהשגריר מצרים בישראל מוחמד בסיוני לא נשא דברים בכנס מאותה סיבה. בסיוני שנכח בפתיחה, עזב את אולם הדיונים כעבור שעתיים. בסיוני נימק את הסתלקותו, בכך שקיבל הודעה חשובה ושעליו להיות בשגרירות.

אחד המשתתפים אמר לי: „זה היה צפוי מראש, ששני האישים המצרים יבטלו את הופעתם שעה שוועידת הפיסגה הערבית ברבת עמון, אמורה לקיים דיון בהחזרתה של מצרים לחיק הליגה הערבית". „כל מי שעיניו בראשו יודע שהדיפלומטים המצרים לא ידברו בשבח השלום עם ישראל, ולא ינקטו צעד כלשהו, העלול להקניט את ראשי המדינות הערביות היושבים על המדוכה ברבת עמון", אמר האיש.

השגריר מוחמד בסיוני „הרגיע" את מארחיו בהודיעו על הסכמתו לקחת חלק בדיוני המושב השני של הכנס, המתקיים היום במיכללת בית ברל.

כדאי לזכור, שהמושב השני שבבית ברל מתקיים למחרת נעילתה של ועידת הפיסגה הערבית ברבת עמון.

קאסם זייד

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

הוועד הפועל ● המרכז לתרבות ולחינוך ● המכון הרעיוני

חינוך רעיוני־פוליטי למבוגרים בעידן „מהפכת המידע"

סימפוזיון המיועד לאנשי חינוך, אקדמיה, אנשי ציבור ונושאי תפקידים בהסתדרות.

הסימפוזיון יתקיים בימים ב'-ג', 16–17.11.87 בבית ההבראה בקרית ענבים.

בתכנית:

יום ב' – 16.11.87
08.30 התכנסות.
09.30 פתיחה:
נחום פסח – יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך;
מרים קונדה – מנהלת המכון לחינוך רעיוני.
11.15 מושב א': מעורבות פוליטית – מקיאווליזם בחיי החברה.
מרצה: פרופ' בן־עמי שרפשטיין – אוניברסיטת תל־אביב.
בהשתתפות: אורי אגמי – יו"ר רשת עמל; משה רינות – מזכיר מ.פ. חולון.
מרכז המושב: שמואל כהן.
14.45 מושב ב': מה בין מעורבות פוליטית לבין קנאות אידיאולוגית?
פותחת: פרופ' רבקה בר־יוסף – האוניברסיטה העברית ירושלים.
בהשתתפות: יעקב ישי – יו"ר האגף לצעירים נוער וספורט.
רעיה רטיג – יו"ר האגף לבטחון סוציאלי;
פנינה שומר – ס/יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך.
מרכז המושב: אהרון פסטרנק.
16.45 קבוצות דיון – מרכזת נורית תג'אג'; שמואל כהן; אהרון פסטרנק.
20.00 רב־שיח:
השפעת התקשורת על חינוך פוליטי – מודעות פוליטית, איש הציבור בראי התקשורת.
לוי יצחק הירושלמי – „מעריב";
יגאל פישביין – „דבר";
נחום פסח:
יום ג' – 17.11.87
09.00 מושב ג': התקשורת ככלי בשרות המעשה הפוליטי והאידיאולוגיה הפוליטית. הרצוי והמצוי.
מרצה: פרופ' דינה גורן – אוניברסיטאות תל־אביב ובר־אילן.
11.00 סדנאות בהשתתפות פרופ' דינה גורן, וצוות המכון לחינוך רעיוני – מיקי גליקמן, מירי עשות.
מרכזת: מירי עשות.
14.30 דווח מקבוצות הדיון והסימפוזיון.
15.30 התפקסה האידיאולוגית של ההסתדרות – התמורות בחברה הישראלית.
ח"כ ישראל קיסר – מזכ"ל ההסתדרות.
17.00 סיכום ותוכנית פעולה

בדבר פרטים נא לפנות לטלפונים: 431898, 431533, 03-260475
מספר מקומות מוגבל

5 נהרגו ו־60 נפצעו בהתפוצצות מזוודה בנמל התעופה של ביירות

לפחות 5 אנשים נהרגו ו־60 נפצעו אתמול אחר הצהריים בהתפוצצות מזוודה ממולכדת בכניסה לנמל התעופה הבינלאומי של ביירות, הנמצא תחת שליטת הצבא הסורי.

המשטרה מסרה כי המזוודה הונחה בכניסה הראשית לנמל התעופה ההומה, במערב ביירות המוסלמית.

נמל התעופה נפתח רק שלושה אחרי שביתה כללית בת חמישה ימים. המשטרה מסרה כי בין הנפגעים היו חיילים לבנוניים וסוריים. היה זה הפיגוע הראשון בתחום נמל התעופה, מאז נטל הצבא הסורי את השליטה עליו, בפברואר השנה. במזוודה היו 7 עד 10 קילו חומר נפץ, והאשה שנשאה את המזוודה, סוראיה כאמאל סאהיוני, תושבת השכונה הנוצרית סין אל פיל, נהרגה בפיצוץ.

פצוע שאושפז בבית החולים האמריקאי בביירות סיפר, כי האשה הצעירה שנשאה את המזוודה „נחתכה לשניים" מעוצמת הפיצוץ. (עי"צ עיר)

חייל לבנוני תומך באשה מוכת הלם לאחר הפיצוץ (צילום: אי.פי.)

פלשתינים בפאריס: סוחרי סמים מסרו לאבו נידאל, שנוסעי היאכטה ישראלים

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — חמשת הבלגים, הצרפתיה ושתי בנותיה, נחטפו מספינתם בשעה שעגנו בחוף מצפון לטריפולי בצפון־לבנון בעקבות הלשנת סוחרי סמים — מסרו מקורות פלשתינים בפאריס.

לפי מקורות אלה, סוחרי סמים שסיפקו לבלגים חשיש מסרו לקבוצת מחבלים מארגון אבו־נידאל כי הם ישראלים. המחבלים עטו עליהם כעל טרף נדיר, ונחפזו לחטוף אותם.

עכשיו עדיין מנסה אבו נידאל לסחוט מחיר פוליטי או כספי תמורתם מצרפת ומבלגיה. האחים הבלגים הוטקינס וז'קלין ולנט הותירו חובות בצרפת. ספינתם נקנתה בצ'ק ללא כיסוי. נראה שחיו מהברחות ומסחר בחשיש.

המגעים על שחרורים התלו באמצעות הצלב האדום. בז'נבה סירבו למסור פרטים על המגעים. נציג הצלב האדום נועד עם החוטפים כלבנון. עתה מעריכים, כי החוטפים מוחזקים בטריפולי או בבקעה, באזור תחת שליטה סורית. הנציג לא ראה את שמות בני הערובה, אך מסרו לו כי „האסירים מרגישים טוב ומוחזקים בתנאים פיזיים ופסיכולוגיים טובים".

בפאריס הכיר משרד החוץ בז'קלין ולנט ובכנותיה ככנות ערובה, ונפתחו מגעים עם דמשק עם אירגונים פלשתינים. בשעתו השיגה צרפת עיסקה עם אבו נידאל, על פיה התחייבו המחבלים לא לנהל התקפות בצרפת או נגד מטרות צרפתיות. השלטונות הצרפתים מצידם, זיכו כמה מחבלים מקבוצת אבו נידאל שהיו כלואים, בשחרור מוקדם או חנינה.

אך השייטים הנוורים יסבלו מאווירת הצינה בין דמשק לפאריס אחרי ביקור שיראק בישראל. הסורים כועסים מאוד על שיראק. לפי „קנר אנשנה", הם גידפו אותו ואיימו עליו בפעולות תגמול רצחניות, על הצהרתו כי לא יניח כף רגל על אדמת סוריה לפני מתן אשרות יציאה לצעירות יהודיות. במשרד החוץ הצרפתי רוטנים, כי שיראק הרס את מה שהשיג שר החוץ ריימון בביקורו בדמשק.

דומיניק גרוס, ראש משלחת הצלב האדום כלבנון גילה, כי נציג הצלב האדום ניקולס רוגו דן בגורל האסירים כאשר נפגש עם נציגי ארגון „פתח — המועצה המהפכנית" שבראשו עומר אבו־נידאל. גרוס אמר, כי נציג הצלב האדום נפגש עם אנשי הקבוצה על „בסיס שגרתי" ולא במסגרת שליחות רשמית מטעם הארגון.

הודח בוריס ילצין, ראש המפלגה בעיר מוסקווה

מוסקווה. — בוריס ילצין, ראש המפלגה הקומוניסטית בעיר מוסקווה, הידוע בתמיכתו ברפורמות, הודח אתמול מתפקידו.

הוא הודח בישיבה של הנהגת המפלגה העירונית בעוון „מחדלים גדולים", מסרה הטלוויזיה הסובייטית.

עתידו הפוליטי של ילצין הועמד בסימן שאלה, לאחר שהאשים בחודש שעבר את הגופים העליונים של המפלגה, כי אין הם עוסקים ברפורמות במרץ הדרוש.

במקומו של ילצין נתמנה לב זייקוב, חבר מלא בפוליטביורו ומזכיר הוועד המרכזי של המפלגה לענייני תעשיות הביטחון.

מנהיג בריה"מ, גורבצ'וב, דיבר במושב המפלגה במוסקווה שבו הודח ילצין, ציינה הטלוויזיה, בלי למסור פרטים על נאומו.

(רויטר־עתי"ם)

ריגן הציג מועמד שמרן שלישי לבית המשפט העליון

וושינגטון. — הנשיא רייגן הודיע אתמול, כי הוא ימנה את אנתוני קנדי, שופט בבית המשפט הפדראלי לערעורים, למלא את המקום הפנוי בבית המשפט העליון.

זהו ניסיונו השלישי של רייגן למנות שופט במקומו של לואיס פואל, שפרש ביוני.

רייגן הגדיר את המועמד „שמרן אמיתי" ואמר כי הרקע שלו נבדק בקפידה. מצפים כי קנדי, 51, יזכה בתמיכה ניכרת מצד דמוקרטים ורפובליקנים בסנאט.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־12.11—18.11.87

יום חמישי — 12.11
סמינר מנחים – פעילי מפ"ם בגבעת חביבה – ב־11.11–14.11
גני תקוה – בית"ס תיכון – 8.00 – ח"כ יאיר צבן – מפגש כיתות י"ב
נוה אל עזה – 18.30 – ח"כ אלעזר גרנות – במה פוליטית
שדה עמלה – 19.00 – פגישת חברי מרכז ומזכירות המפלגה באזור העמקים – הכנה לוועידה (שימו לב לשינוי בשעה).
חוף חיפה – 17.00 – פגישת צעירים משכ' חליסה – עם: מחמוד מפרע ומוחסין שבאט.
כנס יסוד „מרד" – נוער מפ"ם – תלמידי תיכון לשינויי מערך החינוך בתל־אביב – בבית העתונאים – בשעה 18.00 בהנחיית: אילן גולאון, דני פלג, ירון זיידמן

יום שישי — 13.11
כיר אל מכסור – 14.00 – צוות המעלה צעיר – מגזר הערבי.
קיבוץ עין השופט – 21.00 – ח"כ יאיר צבן – אסיפת חברים.

שבת — 14.11
כיר אל מכסור – 10.00 – חנן ארז, עבד חמזה – חוג בית.
טורה – 10.30 – ח"כ מוחמד וותד – חוג בית – טארק חטיב.
– 14.00 – ח"כ מוחמד וותד – חוג בית – נאיף אבו זאייד.
חולון – 19.00 – אברהם כהן – מועדון יידיש.

יום ראשון — 15.11
– בית"ס האזורי – 8.00 – ח"כ יאיר צבן – סמינר ציוני יהודי – כיתות י"ב.
– בית"ס רודמן – 10.00 – גבי זהר – מפגש תלמידי י"ב.
תל־אביב – עירוני ד' – 13.45 – ירון אליוסף – מפגש תלמידי י"ב.
קרית מוצקין – 19.30 – חיים אמידה סרטני – אסיפת חברים.
מזכירות מפ"ם – במרכז בשעה 16.00 על הפרק: עמדות מפ"ם – לקראת הקונגרס הציוני פותח: אריה יפה
ישיבת מזכירות איזור גוש דן בסניף בני ברק בשעה 19.30 בהשתתפות: חנן ארז, וולדי מורג, אבי שיין

יום שני — 16.11
– 10.00 – ד"ר אלכס זרון – מועדון – חוג תנ"ך.
– 18.00 – שושנה רון – כנס – בנושאי חינוך וחברה.
– 20.00 – ח"כ יאיר צבן – פנל בנושא עשר שנים לבוא סאדאת.

יום שלישי — 17.11
מזכירות מורחבת ותיקי התנועה – במרכז – שעה 9.30 בבוקר.
– 10.00 – ד"ר מרים חלוי – רפורמה קצת ודמוקרטיה.
– 18.00 – בהרצאה 179 רמת יצחק – הרצאה עם: יוסף שמיר בנושא – 70 שנה למהפכת אוקטובר.
ירושלים – 18.00 – מושל אלמליח, יוסי סלומון, שושנה רון – סיעת מפ"ם בהסתדרות.
– 18.30 – חנן ארז – מועצת הסניף.
תל־אביב – 19.00 – ד"ר קלוגפלד – מפגש צעירים בנושא: „חוקה לישראל".
מזכירות מורחבת של חברית העולמית – בשעה 8.00 – באולם השיטות במרכז.

יום רביעי 18.11
– 18.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – מפגש בנושא יהדות בתה"ס.
תל־אביב – 19.00 – ח"כ אלעזר גרנות – אסיפת חברים.
– 19.00 – שושנה רון – כנס בנושא חינוך וחברה.
כפר סבא – 20.00 – דני פלג – מפגש נוער מפ"ם.

איגוד מקצועי

יום ראשון 15.11
תל־אביב – 17.00 – דב אלקנתי – פגישה עם המדור לעבודת השכירה.

יום שני 16.11
מועצה ארצית של האגודים המקצועיים – 8.30 – במשרדו של אפרים ז'ילוני.
אגף הצבע בסניף עמולה – 17.00 – כנס התאום המקצועיים בהשתתפות: חנן ארז, אפרים ז'ילוני, רעיה רטיג, דב אלקנתי.

יום שלישי 17.11
כנס הבירור במוסדות ההסתדרות ומועצת המרכז לתרבות בוועד הפועל ק.א' חדר 112 – 10.00

השיירה הגדולה ביותר באה למפרץ בליווי אמריקני

וושינגטון. — אוניית הקרב „מיזורי" ואוניות מלחמה אמריקניות אחרות, ליוו אתמול לתוך המפרץ הפרסי חמש מיכליות מניפות דגל ארה"ב ואוניית סוחר מבאחריין המובילה ציוד צבאי.

השיירה, הגדולה ביותר מאז החלו אוניות מלחמה אמריקניות ללוות מיכליות כוויתיות המניפות דגל ארה"ב, עברה דרך מיצר הורמוז בשעות הבוקר, התקדמה „צפונה לעבר כוויית, ללא תקריות, מסר הפנטגון.

זו גם הפעם הראשונה, שאוניות אמריקניות מלוות אונייה המניפה את דגל באחריין, בתוך שיירת המיכליות. וזאת על פי בקשה של באחריין. השיירה עברה דרך דרום המפרץ לא הרחק מהמקום שבו נמסר, כי ספינת תותחים אירנית תקפה מיכלית יפאנית אתמול.

המיכלית, שהובילה מוצרים כימיים, ניזוקה קל. ההתקפה נערכה בשעות הבוקר בקרבת אום אל־קאיוויין ליד חאי אבו מוסה. במעט האחרונה הותקפה מיכלית על ידי סירת משמר אירנית ב־5 בנובמבר. (עי"צ)

הנער הפסיד 35 אלף דולר אך שוחרר מפירעון חובו

לונדון. — תלמיד בן 16, שהפסיד 20,000 לישט בבורסת ניירות הערך הלונדונית, לאחר שהעמיד פני מומחה פיננסי, לא יצטרך לפרוע את חובו.

איוונביל רייד, יועצת במרכז המשפטי לילדים, אמרה כי „אי אפשר להגיש תביעה נגד צעירים מתחת לגיל 18, ואפילו לאחר שהם מגיעים לגיל זה, אי־אפשר לדרוש מהם את החוב למפרע".

כריסטופר פיץ', שניהל את רוב העסקות הפיננסיות שלו מתא־טלפון בבית הספר בעת הפסקת הצהריים, לקח בהלוואה כ־180,000 דולר והשקיע אותם במניות. הוא הפסיד 35,600 דולר כאשר הבורסות התמוטטו בחודש שעבר.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 11.11.87

	הוראה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.6879	1.7090	1.6983
דולר אמריקני	1	1.52	1.59	1.5508	1.5702	1.5608
מרק גרמני	1	0.92	0.96	0.9324	0.9441	0.9380
לירה סטרלינג	1	2.73	2.86	2.7747	2.8094	2.7908
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2745	0.2779	0.2759
ין יפאני	100	1.13	1.19	1.1547	1.1692	1.1612
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8291	0.8394	0.8339
פרנק שוויצרי	1	1.12	1.17	1.1382	1.1524	1.1449
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2574	0.2606	0.2589
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2439	0.2469	0.2455
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2416	0.2446	0.2431
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3775	0.3822	0.3805
דולר קנדי	1	1.16	1.21	1.1771	1.1917	1.1846
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.10	1.0585	1.0717	1.0655
ראנד דר' אפריקה	1	0.47	0.80	0.7907	0.8006	0.7958
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4462	0.4517	0.4482
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.36	1.3241	1.3406	1.3329
לירה איטלקית	1,000	1.24	1.32	1.2652	1.2810	1.2718

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה
בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146–150 מחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 6% לתוספת בניה בבנין על חלקה 158 בגוש 3655, רח' אורטוך (מגרש 7) רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 21% במקום 15% המותרים. למתן הקלה של 8 וחצי אחוזים לתוספת בניה בבנין על חלקה 15 בגוש 3700, רח' מאיר מרדכי רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 58 וחצי אחוז במקום 50 אחוז המותרים.
כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יחזקאל הרמלך
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רחובות

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה, טל' 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר לוכליני — לאשר בניין מגורים ברמת אשכול, רח' ולנברג 6, מגרש 202 בגוש 10794.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח מעל למותר.
2. בליטות למרווחים וצדדיים של 40 ס"מ.
3. קומה נוספת מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבנייה, בבניין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יעבץ — מהנדס העיר

ועדה מקומית לתכנון ולבניה
גליל מרכזי
שווקים — שוק עירוני
עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
גליל מרכזי — עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה, בבניה בתיק מספר 10–1588/86 ע"י מר אירחים מוסא וביראן, בחלקת טבעון בגוש 10368.
מהות ההקלה: בניית קומה שלישית במקום שמותר לבנות 2 קומות בלבד.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות, למשרדי הועדה המקומית ברח' לוחמי הגיטאות 10 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
משה סלע
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי — עכו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת מבנה בן שני אגפים, קדמי בן 2 קומות מעל קומת עמודים ויציאות לגג ואגף אחורי בן 4 קומות מעל קומת עמודים ויציאות לגג, ברח' אושה 20 ק. מוצקין גוש 11562 חלקה 85.
מהות ההקלה:
1. חריגה של 70.80 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 11% משטח החלקה.
2. הקלה של קומה אחת ממספר הקומות המותר. עקב ניצול חלק מקומת העמודים.
3. הקלה בגובה מבנה היציאה לגג.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית קריות, מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

על היום

12.11.87

בשר באריזה דיפלומטית

אירלנד פועלת להידוק היחסים הדיפלומטיים עם ישראל ■ אחת הסיבות העיקריות היא הקשרים המסחריים ■ הקרבה הצפויה תתקבל בברכה על-ידי הקהילה היהודית שם, המשמשת כשגרירה גם במצבים פוליטיים מביכים

מאת דפנה ורדי, לונדון

ד"ר יוסי ביילין, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ביקר לאחרונה באירלנד, ונפגש עם שר החוץ האירי, בריאן לניהן, המזכיר הכללי, נואל דור, והמנהל המדיני, פוריק מרפי. היה זה הביקור הראשון של נציג ישראלי בדרגתו של ד"ר ביילין באירלנד.

למרות הפרסומים המוקדמים בארץ לפיהם, הבהיר ד"ר ביילין, שאינו מתכוון להעלות את נושא היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות. היו אלה האירים שהעלו את הנושא. לאחר הפגישה עם ד"ר ביילין, אמר שר החוץ האירי, שישראל הביעה עניין בחיזוקם של היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות, והנושא נמצא עתה על סדר יומה של הממשלה, שכן כל שינוי בתחום זה מחייב את אישורה.

היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות מבוססים כיום על שגרירים לא תושבים, כאשר את ישראל מייצג באירלנד השגריר היושב בלונדון, ואילו את אירלנד מייצג בישראל שגרירה ליוון, היושב באתונה. הכוונה היא לעבור לדרג של נציגים תושבים, אך בשל בעיותיה הכלכליות של אירלנד. קשה לדעת אם המדובר בשינוי חד-צדדי — נציג ישראלי בדבלין, מבלי שהאירים ימנו נציג דומה בארץ. ייתכן מאוד, שהאירים יבחרו באפשרות השניה, שכן ממשלתה החדשה הטילה גזירות כלכליות קשות על כל המגזרים, כולל קיצוצים ניכרים בתקציבי המשרדים הממשלתיים.

בשנים האחרונות עברו היחסים בין שתי המדינות עליות וירידות רבות, כאשר חלק גדול מהמתיחות בין הצדדים נובע מתקריות שונות בגבול לבנון. אירלנד היא כידוע, אחת המדינות הלוקחות חלק בכוח יוניפי"ל באזור. מתיחות זו הגיעה לשיאה בחורף שעבר, כאשר כוח צה"ל ירה על מוצב של יוניפי"ל, והרג חייל אירי. מר פיטר בארי, מי שהיה אז שר החוץ האירי, זימן אליו את השגריר, מר יהודה אבנר מלונדון, כדי להביע בפניו את מחאתה של ממשלתו.

באותה תקופה, היו האירים בשלב הכנות סופי לקראת הידוק היחסים הדיפלומטיים עם ישראל, דבר, שלדברי מסורות בכירים בדבלין, חייב היה להידחות לאחר התקרית.

המנהל המדיני של משרד החוץ האירי, מר פוריק מרפי, הסביר אז, שמבחינה פוליטית-פנימית הממשלה היתה חייבת להתחשב בדעת הקהל המקומית, שבאותה תקופה לא היתה אוהדת לישראל. עם זאת כבר אז הוא אמר, שאין בכוונתם לבטל את התוכניות כליל, אלא רק לדחותן עד שהרוחות יירגעו, וההרגשה בציבור תהיה יותר חיובית. הוא גם ציין, כי מדיניותה של אירלנד בנושא לבנון תואמת את זו של האו"ם, והוסיף, שהוא מקווה שישראל תצא מלבנון בהקדם, דבר שללא ספק יתרום לשיפור היחסים בין שתי המדינות.

בביקורו של ד"ר ביילין בדבלין, היתה לו לפחות בשורה טובה אחת לממשלת אירלנד, והיא נסיגתו של צד"ל משתי נקודות, אשר היוו מיטרד כמעט קבוע לכוחות יוניפי"ל. דובר הצבא האירי ציין, כי צעד זה נעשה ללא כל קשר לאינטרסים האירים, שכן הגורם העיקרי לשינוי זה היתה התקרית בה חייל נפאלי נפצע, ומאוחר יותר נהרג לאחר ירי על האמבולנס בו פונה. עם זאת הוא אמר, כי האירים קיבלו בברכה את השינוי.

כאשר לנסיגה ישראלית מוחלטת מלבנון, הבהיר ד"ר ביילין לאנשי משרד החוץ האירי, כי בשלב זה לפחות ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה מבחינה בטחונית צעד כזה, כל עוד חזית זו אינה שקטה.

קיצוץ היבוא

גורם אחר, שעמד בדרכם של יחסים קרובים יותר בין שתי המדינות, הוא תלותה של אירלנד בייצוא למדינות ערב. תחום הייצוא העיקרי של האירים הוא בשר, ולוב וערב הסעודית הן בין הקונות העיקריות. לא אחת הביעו האירים חשש, כי אם יהדקו את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל, מדינות ערב עלולות להגיב בקיצוץ היבוא.

ואולם לפני חודשים אחדים כאשר נפתחה בדבלין לשכת מיסחר אירית-ערבית, נשאל מנהלה בראיון רדיו מה דעתו על הגברת הסחר בין אירלנד לישראל, וענה שלו אין בעיה בעניין, אך נראה, שעוד לפני כן האירים החליטו לקחת את הסיכון, ועשו מאמצים להגביר את קשרי הסחר עם ישראל.

מנתונים של משרד המיסחר והתעשיה עולה, כי בחצי הראשון של שנת 1987, הגיע היבוא הישראלי מאירלנד ל-27 מיליון דולר,

יוסי ביילין. לא התכוון להעלות

לעומת 21 מיליון דולר, במשך כל השנה הקודמת. חלק גדול מעליה זו נובע מהעובדה, שבתחילת השנה קנתה ישראל כמויות גדולות של בשר מאירלנד, תחום יבוא שהוא חדש בין שתי המדינות. הייצוא שלנו לאירלנד בתקופה זו כמעט לא השתנה מהתקופה המקבילה אשתקד.

הנספח המסחרי בשגרירות ישראל בלונדון, נח שני, מציין, כי הוא רואה פוטנציאל גדול לפיתוח קשרי המיסחר בין שתי המדינות. לפני כשנה שכר משרדו את שרותיו של איש עסקים אירי, מר ג'והן דואו, העוסק בעידוד הסחר בין שתי המדינות. מהתגובות, שקיבל עד כה, מר דואו גם הוא אופטימי, באשר לפוטנציאל הקיים.

בישראל נפתחה לפני כחצי שנה לשכת מיסחר ישראל-אירלנד, אשר נשיאה הוא מנהל „אל-על" לשעבר, מרדכי בן-ארי, אשר לו עסקים באירלנד. לשכת מסחר דומה תיפתח ככל הנראה, בדבלין בתחילת השנה, אך כבר עתה אנשי עסקים רבים גילו בה עניין.

לדברי שר החוץ האירי, הסיבה העיקרית הדוחפת אותם לפעול לשינוי הסטטוס קוו ביחסים הדיפלומטיים בין אירלנד לישראל היא הצורך שמציגים הקשרים המסחריים המתהדקים. בנוסף ליבוא וייצוא בין שתי המדינות, בשנה האחרונה חברות ישראליות רבות החלו בבדיקת האפשרויות למפעלים משותפים עם מפעלים אירים.

אחת האפשרויות המעוררות עניין הן בקרב חברות ישראליות והן בקרב האיריות היא ניצול יתרונותיה של אירלנד כחברה בשוק האירופאי המשותף יחד עם איזור הסחר החופשי הקיים בין ישראל לארצות הברית. המעורר עניין בחברות ישראליות הוא העובדה, שממשלת אירלנד מתחייבת להגביל את המיסוי לחברות זרות ל-10% בלבד עד סוף המאה הנוכחית, והעובדה שהם אינם מטילים כל הגבלות על הוצאת הרווחים אל מחוץ למדינה.

חילופי תרבות

אלמנט אחר בקשרים בין שתי המדינות, הקשרים האקדמיים ותרבותיים, נמצא גם הוא בשיפור מתמשך. בפסטיבל הישראלי האחרון היה בין האורחים, תיאטרון ה„גייט" מדבלין, ובפסטיבל הסרטים של דבלין, שהתקיים בתחילת החודש, הוקרן לראשונה סרט ישראלי. בביקורה האחרון בדבלין של נספחת התרבות משגרירות ישראל בלונדון, הועלו אפשרויות רבות נוספות לשיתוף פעולה וחילופי תרבות בין שתי המדינות.

יש לציין, כי בתחום זה הסיוע הממשלתי הניתן לביקורים, כמו זה של ה„גייט" בירושלים, מוכתב על-ידי משרד החוץ, והעובדה שמשרד זה אישר לתיאטרון מענק נכבד לקראת ביקורו בארץ מעידה על החשיבות, שמשרד החוץ האירי ייחס להידוק קשרי התרבות עם שיראל.

מצדדים באש"ף

מבחינה פוליטית ציבורית, דרושה באירלנד עבודת הסברה אינטנסיבית אם אנחנו רוצים לשפר את דעת הקהל בכל [illegible] לישראל, שכן כיום יש אהדה רבה [illegible] הפלשתינאית, וחוסר ידע משווע בכל [illegible] לעמדת ישראל בנושא, דבר הבולט [illegible] השונים באמצעי התקשורת. למרות [illegible] הרשמיות לפיהן, אין באירלנד [illegible] הארגון לשחרור פלשתין, [illegible] האינפורמציה הפלשתינאי" הנמצא [illegible] ממומן על-ידי אש"ף, ומנהלו האירי, [illegible] אינו מכחיש את הקשרים ההדוקים [illegible] השניים.

ייעודו העיקרי של „משרד [illegible] הפלשתינאי," הוא תעמולה, וזו נעשית [illegible] באמצעות חומר הסברה של אש"ף [illegible] דרך המשרד לאמצעי התקשורת [illegible] הפרלמנט האירי. בנוסף, מנתב המשרד [illegible] הידיעות המועברות מסוכנות [illegible] הפלשתינאית שבתוניס, „וואפא" [illegible] התקשורת המקומיים באירלנד, [illegible] אל ידיעות כאלה כמו אל כל [illegible] המגיעות מסוכנויות הידיעות בעולם.

נציג אש"ף בשטוקהולם, ד"ר [illegible] מגדיר את עצמו כנציג אש"ף [illegible] ואירלנד. הוא מבקר באירלנד [illegible] תכופות, וגם אם אין לו מעמד [illegible] הוא נפגש עם אנשים ברמות [illegible] משרד החוץ האירי.

לדברי מנהל משרד ההסברה [illegible] במקום, שון ריאן, אשר גדל [illegible] בדבלין, השינוי בדעת הקהל [illegible] לאחר מלחמת ששת הימים. האירים [illegible] נוטים לעמוד לצידם של [illegible] ולהזדהות עם אלה שמצבם טוב [illegible]

(המשך בעמ' [illegible])

הדף החדש

לפעמים אין ריפוי בלי ניתוח ● בעיקר אם יש ריקבון

מאת אריה פלגי

להשערה לא יכול לקרות דבר טוב יותר מאשר להתאמת. אז היא זוכה לי מעמד של עובדה. להשערת לגבי תהליכים זה קורה לעתים רחוקות ובדרך כלל לא במהירות. פעם ביובל תוך שבוע. ולפעמים יש השערות שמוטב שלא יתאמתו.

ועדת לנדוי לא הסיקה מסקנות אישיות כלפי אף חוקר ב-שב"כ. היא הניחה שהחוקרים ששיקרו התחרטו, ישתקמו ויפתחו דף חדש. „אנו מאמינים שכיום זו רצונם של חוקרים אלה, לכל דרגותיהם, ללמוד את לקחי העבר. מוטב לאפשר להם להתרכז במתן שרותם החיוני לציבור. אולי דרוש הדבר הרבה פחות לטובתם שלהם מאשר לטובת הציבור. גם במישור האישי יש, אפוא, ללכת בדרך ריפוי הפצעים ולא בדרך הניתוח של איבר מן החי מגוף השרות, שתוצאותיו מי ישורן".

ההשערה היתה, בנקודה זאת ועדת לנדוי טועה. ש-16 שנות הרגל לא כמהרה יינתקו ולא ייעלמו כליל כל עוד החוקרים יישארו ב-מקומם. שאין הרתעה כמו הסקת מסקנות אישיות, שאין דף חדש בלי הפעלת הרתעה כזאת.

לא עבר שבוע ומתפרסמת ידיעה על שלושה חוקרים, ששיקרו כבר אחרי הפרשיות הקודמות. עוד לא הכל ברור, אבל אדם שנחקר — מת במהלך החקירה, ראש השרות הגיב מיד ולא טייח, ראש הממשלה ביקש לזרז את חקירת העניין וליועץ המשפטי תהיה עבודה נוספת. השופט לנדוי לא מגיב, כי הוא „נמנע בעקביות מלהתראיין בתקשורת".

ומה יהיה על הרגלים ועל האנשים שהתרגלו אליהם? ואולי גם בכירים התרגלו וקשה להם להיגמל וצריך לעזור גם להם — לטובתנו. ואולי לפעמים אין ריפוי בלי ניתוח? בעיקר אם יש ריקבון.

משה לנדוי אין דף חדש ללא הרתעה

בורות לצרכי מניפולציה

האומנם אין ארגונים פלשתינים כשרים למשא-ומתן? ערפאת ואבו-נידאל — הכל אותו דבר?

מאת יורם נמרוד

עוד לפני שהתבררו העובדות הממשיות בפרשת הטיסנת של [illegible] הטיולים האירופית בראשית השבוע, כבר נודע מי אחראי לה: ארגונו של אבו-נידאל, אשר פרש מזמן מפת"ח ואש"ף. ארגון פורשים זה, [illegible] של ארגוני פורשים מאז ומתמיד — מנהל את עיקר מלחמתו [illegible] פרש. ואכן, מלחמת הדמים שבין הקיקיון לאטד בין אבו-נידאל לאבו [illegible] היא מן המפורסמות.

אולם, אין פירסומה כה רב עד שהדיה יכריעו בשיקוליו של עיתון. „הארץ" [illegible] את מאמרו הראשי מיום ג' (10.11.87) בכותרת מטעה. „אש"ף מנסה [illegible]" קובעת הכותרת המייחסת את מעשה החטיפה לאש"ף. „צריך לראותו [illegible] ממבצע מסועף שנועד להזכיר את כוחו של אש"ף לבאי ועידת הפסגה [illegible] הערבית". ככל הנראה, סבירה יותר הפרשנות ההפוכה: שעצם פעולתו [illegible] הפורש נועדה לפגוע בסמכותו של אש"ף לייצג הסכמה לאומית פלשתינית [illegible] גם בלאו-הכי, בעיני באי אותה פיסגה. לפני צאתו לפיסגה קרא ערפאת [illegible] ישראלי המקובל עליו, להתפייסות ישראלית-פלשתינית. גם בלי [illegible] ההתפייסות המוצעת (והדומה, להבטחת האטד שבמשלו) קריאה [illegible] ב„מבצע מסועף" שבדה מליבו אותו מאמר. עם כל הזהירות היפה [illegible] המודל של חומה התוצה את ברלין כמודל להתפייסות — הרי [illegible] היא ההתעלמות מהתמורות החלות באש"ף עצמו.

ספק אם העובדה שאבו-נידאל מבוקש על-ידי הנהגת אש"ף [illegible] מעיני הכותב, ובוודאי גם לא הראיון עם מנהיג אש"ף הקורא לישראלים [illegible] שיקול הדעת שהופגן הוא, ככל הנראה, זה: אין הבדל בין הפלשתינים — [illegible] ביניהם ראויים להתייחסות על מעללי ידיהם ואמון במלל שפתיהם.

לא ראוי היה להכביר מלים על הניתוח הפופוליסטי הנודף מן הפרשנות [illegible] אלמלא נכווינו כבר בתוצאות הנוראות של חשיבה ברמה זו, כאשר [illegible] עיתונים לחדר הישיבות של הממשלה. ביום חמישי הארור, בו הוחלט [illegible] אש"ף בביירות בתגובה על ההתנקשות בשגריר שלמה ארגוב בלונדון — [illegible] שהפגיעה נעשתה על-ידי ארגונו של אבו-נידאל בסיוע לוגיסטי של [illegible] בקרב חברי הממשלה מי שהתריע על כך שהתפצצה תפגע למעשה [illegible] פורשים מבקש לפגוע. לראש הממשלה דאז, מנחם בגין, מיוחסת [illegible] נידאל או אבו-ג'יהד", מבחינתנו, אין הבדל בין ארגוני מרצחים. [illegible] פרצה בפועל מפני שבעיני הציבור הישראלי כל הפלשתינים [illegible]

יש די דליפות מישיבות הממשלה כדי לדעת שההתעלמות מן [illegible] הפלשתינים לא שיקפה בורות אלא שימשה לצרכי מניפולציה [illegible] בישראל, ובעיקר, ביחסים עם ארה"ב. אמנם, מערכות העיתונים אינן [illegible] להעריך איזו מניפולציה משרת מאמר מערכת זה או אחר. אך [illegible] ברור: אין ארגונים פלשתינים כשרים למשא-ומתן. הוימצאו לנו גם [illegible] אחרות?

סולחה ברבת-עמון

חצי תאוותו בידו

מאת אהרון ברנע*

חוסיין מקבל את פני אסד. הצלחה

בקהיר, יותר מאשר בכל בירה ערבית אחרת, לווה המעקב אחר מהלכי החגיגה הגדולה של המלך חוסיין ברבת-עמון, בציפיה ובמתח, אולי גם עם לא מעט תקוות. והעניין שגילתה קהיר במה שהתחולל ב„פיסגת הפיוס וההסכמה" היה ביותר מאשר מישור אחד.

עוד בטרם התכנסו ובאו 21 המלכים, הנסיכים, הנשיאים וראשי המדינות או נציגיהם בבירת הממלכה ההאשמית התנהלו מגעים אינטנסיביים בין קהיר לרבת-עמון ובין קהיר לבירות ערביות אחרות באשר לאפשרות העלאת נושא חידוש חברותה של מצרים בליגה הערבית בפיסגה הזאת. מכל מדינות העולם הערבי שהחליטו בפיסגת בגדד ב-1978 על ניתוק היחסים הדיפלומטיים של סאדאת בעקבות הסכמי קמפ-דייוויד, רק ירדן חידשה את היחסים עם קהיר באורח פורמלי. אבל, מדינות רבות אחרות, מי יותר ומי פחות, מנהלות כבר שנים מספר יחסים מלאים עם מצרים, יחסים שאין חסר בהם דבר פרט לאקט הפורמלי של הודעה על חידוש היחסים הדיפלומטיים.

השגרירות העיראקית בקהיר, למשל, מאויישת במלואה ועל הסיוע הצבאי המצרי לעיראק במלחמתה נגד איראן כבר סופר רבות. אנשי מדינה ועסקים סעודיים עושים בקהיר דרך קבע ומפזרים שם לא מעט ממון, וכך גם כאלה מנסיכויות הנפט העשירות. יחסי קהיר עם תוניס, מרוקו ואלג'יר הם מצויינים. חוסני מובארק כבר ביקר בסעודיה והתקבל שם בכבוד מלכים (בהלווייתו של המלך חאלד) ואפילו ראש אש"ף, עד המועצה הלאומית הפלשתינית האחרונה באלג'יר, היה לאורח של קבע

חידוש היחסים עם מצרים הוא אמנם „שאלה ריבונית של כל מדינה ומדינה" — כפי שנאמר בהודעת הסיכום של הפיסגה — אבל חוסני מובארק בוודאי שבע-רצון

בקהיר. בוועידת הפיסגה של ראשי מדינות האיסלאם בשנה שעברה בכווית, כיכב חוסני מובארק בתפקיד הראשי. הרבה קיטונות של מלל ופרשנויות נשפכו על אותה לחיצת-יד ואותם שני משפטים שהחליף עם חאפז אל-אסד במסדרון בדרך לישיבה ההיא. מפגשים בין מובארק לחוסיין בין ראש-ממשלת ירדן זייד א-ריפעאי וראש-ממשלת מצרים הפכו כבר מזמן לדבר שבשיגרה. ושיתוף הפעולה בין ירדן למצרים הגיע לשיאו כאשר יחידות צבא של שתי המדינות האלה ערכו תימרון משותף.

אחרי כל הדברים האלה השתררה בקהיר תקווה. תקווה שעוד צעד קטן כלבר דרוש, והנה, מצרים חוזרת אל חיק הליגה הערבית. או כפי שהמצרים עצמם מעדיפים להגדיר זאת: חזרתה של הליגה הערבית אל חיקה של מצרים. והמהלך הזה היה צריך לקרות בפיסגה הזאת שהסתיימה אתמול ברבת-עמון בתרועה רמה. אבל חוסני מובארק לא הישלה את עצמו. הוא ידע שאם יופיע חאפז אל-אסד ברבת-עמון ואם לא יופיע, הרי ייחשב כינוס הפיסגה לכישלון מראש) ייוותר למלך חוסיין אגוז קשה לפיצוח בהקשר המצרי. מובארק העריך נכון, כי למלך הירדני עם כל הרצון והניסיון ועם כל „הסיוע המוחשי" שיגיש לו השיך זיאד בן-סולטאן ב„עיגול" פינות הסירוב ומיליין בפטרו-דולרים הנחוצים כל-כך לכלכלתן של אותן מדינות שראשיהן התבקשו לשנות מדרכן ומסירובן; שלמלך חוסיין יהיה קל יותר להפגיש את אסד עם סדאם חוסיין ולהוציא ממנו הסכמה להודעת סיכום שתדבר במפורש על גינוי-רבתי לאיראן ותמיכה-רבתי בעיראק, מאשר להוציא מהנשיא הסורי הסכמה על החזרתה של מצרים לחברות בליגה הערבית.

מאחר שהנשיא מובארק היה מודע לעובדות האלה, היה זה דווקא עיתון מצרי „סמי רשמי" שערב כינוס הפיסגה ידע לספר כי אם לא יוזמן הנשיא מובארק להצטרף לפיסגה ביומה האחרון, יבוא לעקבה ולשם יבואו גם המלך חוסיין וכל ראשי אותן מדינות המעוניינות בחידוש היחסים עם מצרים.

לאחר היום הראשון של ההתכנסות ברבת-עמון, שוב היה זה עיתון ממשלתי מצרי שידע לדווח כי בתום הפיסגה יבוא שליט אבו-דבי, זה שעומד בראש איחוד הנסיכויות, השיך זייד סולטן לקהיר, ויודיע לנשיא מובארק על כך שמדינות המפרץ הפרסי הערביות החליטו על חידוש היחסים עם מצרים.

המהלך אכן התאפשר כאשר בניסוח הסופי של הודעת הסיכום נאמר — והדבר על דעתם של כל המתכנסים — כי „חידוש היחסים עם מצרים היא שאלה ריבונית של כל מדינה ומדינה וכל מדינה רשאית לפעול בעניין זה על-פי תוקפה וחוקיה". במלים אחרות — הפיסגה הערבית של רבת-עמון ב-1987 אינה מחדשת את חברותה של מצרים בליגה הערבית, אבל היא גם אינה מחייבת את החברות בליגה לדבוק בהחלטות הפיסגה של בגדד מלפני תשע שנים. ואכן כבר אתמול, עם תום ישיבת הנעילה, יצא השליח ובידו ההודעה לנשיא המצרי על ההחלטה של כל מדינות המפרץ, ובכללן סעודיה, לחדש פורמלית את יחסיהן הדיפלומטיים עם מצרים.

חוסני מובארק יכול היה גם לרוות נחת משלוש הפגישות בין המלך המארח לבין יאסר ערפאת. פגישות שבעקבותיהן הודיע ראש אש"ף על חידוש הדיאלוג המדיני עם ירדן ללא הודעת ההכחשה מצידה של רבת-עמון הרשמית. נחת — שכן היתה זאת מצרים בניצוחו של יועצו המדיני של הנשיא, ד"ר אוסאמה אל-בז, שטוותה את החוטים וקשרה את כל הקצוות של הסכם חוסיין-ערפאת מפברואר 85; והיתה זו קהיר שדחפה ללא לאות גם את אש"ף וגם את ירדן לחדש את הדיאלוג ביניהם.

חוסני מובארק לא בא לפיסגה ברבת-עמון והוא גם לא יצא ממנה כשכל תאוותו בידו. אבל הוא בהחלט יצא ממנה וחצי תאוותו בידו. וגם זה צעד חשוב מבחינתנו ונקודת זכות בולטת.

* מחבר המאמר הוא כתב „קול ישראל" לענייני ערבים

שם המשחק: מט"ח

מאת פנחס ענברי

ועידת הפיסגה ברבת-עמון עמדה בסימנם של שניים: נשיא סוריה חאפז אל אסד וראש ממשלת ירדן זייד אריפעאי. הוועידה יכלה לצאת [illegible] לא רק בגלל התפנית שקבע [illegible] הממשלה הירדני במדיניות [illegible] זה שנתיים, והיא יכלה להצליח [illegible] בגבולות שנשיא סוריה יכול היה להרשות לה.

על פי הודעת הסיכום, הוועידה יכולה להחשב מוצלחת: לא רק עצם [illegible] להגיע לסיכומים משותפים של מדינות ערב, אלא גם בעניין המרכזי: [illegible] הערבית הצליחה לראשונה להכניס [illegible] סוריה לתוך הסכמה משותפת בעניין [illegible] נגד איראן, וללא פשרות: סוריה [illegible] לנייני הערבי החד-משמעי [illegible] הביעה תמיכה בלתי מסוייגת [illegible] הנלחמת על נפשה, ובסעודיה [illegible] הנערות בעל כורחן אל חזית [illegible]

אבל המלחמה נגד איראן ריכזה את [illegible] תשומת הלב, אבל גם שלוש [illegible] הבעיות האחרות שעל הפרק זכו [illegible] הבעיה הפלשתינית, בעיית לבנון ושאלת חידוש היחסים עם מצרים. [illegible] בסוגיות האלה החזיקה סוריה את [illegible] לכשלון או הצלחה.

[illegible] השאלה העיראקית אין ויכוח — [illegible] של אש"ף להתפייס עם סדאם [illegible] היתה נקודת המבחן לוועידה כולה. [illegible] הלך הנשיא אסד לקראת [illegible] הערבים. עוד לא ברור לכמה זמן, [illegible] מה שווה ההתחייבות הסורית [illegible] הערבית המשותפת נגד איראן, [illegible] על הודעה משותפת מעניקה [illegible] את תווית ההצלחה.

קיפאון בין-ערבי

[illegible] שלוש הבעיות האחרות נשאר [illegible] הקיפאון הבין-ערבי בעינו. כיוון שאסד לא [illegible] להתקדם הרבה לקראת הערבים [illegible] לבנון, אמין ג'ומאייל, כמעט [illegible] לא זכתה לתשומת לב מספיקה. די [illegible] חוסיין, ולא רצו להרגיזו בישיבה [illegible] בלתי חיונית, עם ג'ומאייל. [illegible] היחסים עם מצרים, לא הצטרף [illegible] לעוודת חבריו ולא הסכים להחזרתה [illegible] הערבית. לפיכך הסתפקה הוועידה [illegible] יותר לכל מדינה בפני עצמה [illegible] גבולות ריבונותה על חידוש [illegible] עם ארץ הנילוס.

[illegible] הפלשתיני, הדברים עדיין לא [illegible] ברורים. המהירות היחסית שבה [illegible] שאלת יחסי סוריה עם עיראק, [illegible] לנשיא עיראק להביא את ערפאת [illegible] חוסיין ולהשלים ביניהם. מה משמעותה של ההשלמה הזאת עוד מוקדם לקבוע, אבל כעת אין ספק כי היחס הקריר שגילה המלך חוסיין כלפי מנהיג אש"ף לא נבע בהכרח מנחישות של החלטה ירדנית להמשיך במדיניות העימות עם אש"ף, אלא כדי שלא להרגיש את אסאר לפני שנאות ליישר את ההדורים עם סאראם חוסיין. היחסים בין ערפאת לבין חוסיין ישתפרו מן הסתם, אבל לא ברור אם יוכלו שניהם לחזור למתכונת הסכם רבת-עמון מלפני שלוש שנים.

זייד א-ריפעאי הבין מה שאסד מבין: לא הבעיה הפלשתינית היא העומדת בראש דאגותיהן של מדינות ערב, אלא האיום האיראני. לירדן ולסוריה בעיה משותפת נוספת: התרוקנות הרזרבות הכספיות

כבר היו כמה סימנים שבישרו את שינוי יחסה של ירדן כלפי אש"ף, והאחרון שבהם היה העצומה שפרסם בטאון תומכי ירדן „א-נהאר" לוועידת הפיסגה הערבית, ובה לא רק הביע תמיכה באש"ף כנציג הלגיטימי והיחיד של הפלשתינים, אלא הגדיל לשבח אותו כהישג לאומי ופטריוטי, וסמל הלאומיות הפלשתינית. הנקודה היחידה לזכות ירדן היתה אי הזכרת עקרון ההגדרה העצמית, שאלה שעדיין פתוחה בין ירדן לאש"ף.

היעדרות מכוונת

לפני כן, בגיליון של „חוואדס" הלבנוני (26.10.87), הדגיש שר הפנים הירדני רגא א-דגאני כי אין כל עימות בין ירדן לבין אש"ף. הסיוע הירדני לשטחים לא נועד אלא לסייע לתושבים לעמוד בתלאות הכיבוש, ואיננו ניתן לחוגים מסויימים אלא לכל האוכלוסיה בצורת משכורות ותמיכות דומות. כן חזר והזכיר את הוועידה המשותפת עם אש"ף כצינור הסיוע הלגיטימי לשטחים, אבל ציין כי הוועידה חדלה לפעול רק מכיוון שקופתה ריקה. את ההתארגנויות הפרו-ירדניות בשטחים גינה השר הירדני, והישווה אותן לאגודות הכפרים המאוסות. ואכן, מן הפגישה בין המלך לבין ערפאת נעדר השר לענייני הגדה המערבית, מרוואן דודין, למרות שהשתתף לצד המלך בפגישות אחרות. אין להוציא מכלל אפשרות כי העדרותו היתה מכוונת, בהיותו הסמל של המדיניות הירדנית הנוכחית, וסימן להבטחה מלכותית לערפאת כי המדיניות תשונה.

מדוע יצאה ירדן לעימות עם אש"ף ומדוע היא עשויה לשנות את מדיניותה כעת?

כדי להבין כיצד פועלת המדיניות הירדנית חייבים להכיר את עקרון היסוד. יותר מכל מדינה ערבית אחרת, את מדיניות החוץ שלה, ירדן גוזרת מבעיות הפנים, ובעיות הפנים של ירדן ניגזרות מן „הבעיה הדמוגרפית" של ההאשמים — אוכלוסיה פלשתינית גדולה, אשר ברבת-עמון היא מסיבית ממש, עד כדי שמונים אחוזים מכלל תושבי הבירה, ולצידם רגש דתי פונדמנטאליסטי מתחזק והולך, אשר מהווה בעיה כללית של מדינות ערב המתונות. אמנם תהליך הירדניזציה של הפלשתינים מעמיק והולך, אבל התפרצויות אלימות, כמו מהומות אירביד לפני שנתיים, שבהם היה שילוב של שני היסודות האלה: תסיסה פלשתינית על רקע דתי — עלולות לעכב או להפוך על פניו את תהליך הירדניזציה של הפלשתינים.

עימות משולש

כבר הרחבנו בהזדמנויות קודמות את ההבדלים בין זייד אריפעאי לבין ממשלות המוריעין הירדני שקדמו לו — הללו פייסו את הפלשתינים ואת האחים המוסלמים תוך עימות משולש משותף עם סוריה; זייד אריפעאי שינה את המדיניות מקצה לקצה: נכנס לעימות עם אש"ף, הפסיק את הסיוע לאחים המוסלמים לפעול נגד סוריה; ארדבא, פתח במדיניות מהירה של השלמה והתפייסות עם סוריה. כאן הוכחה גדלותו של ראש ממשלת ירדן, שידע לאתר נכונה את המסלול הנכון למדיניות הירדנית החדשה, אשר זיכתה אותה בסופו של דבר לארח את הפיסגה הערבית.

על הצלחת החימור של ריפעאי היה אפשר ללמוד מהצלחת הדיפלומטיה הירדנית בעצם כינוס הפיסגה וכמהלכה. מה שלא הצליחה סעודיה העשירה לפני שנה, הצליח חוסיין הודות למהלך הפרו-סורי של זייד אריפעאי. ערפאת שילם את המחיר, אבל ירדן הפכה להיות ציר הדיפלומטיה הבין-ערבית — מקובלת על אסאר, על סאדם חוסיין ועל מובארק, מעבירה מסרים, מתווכת ומקשרת בין-ערבית — תפקיד שלא יכלה למלא אלמלא התפייסה עם סוריה.

בעיה משותפת: קופה ריקה

זייד אריפעאי הבין מה שאסאר הבין — לא הבעיה הפלשתינית היא אשר

(המשך בעמוד 8)

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב . עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מאת יוסף שמי

זהירות סרטן בסביבה

מחקרים מוכיחים, כי סוגי סרטן מסויימים מקורם בסביבה ולאו דווקא בתורשה ■ מן הנמנע הוא אם כן לשפר את הסביבה, כדי למנוע את המחלה, ובראש וראשונה על־ידי הימנעות מעישון ושינוי הרגלי האכילה

פרופ' רון רוזין, היועץ הרפואי של ה־אגודה למלחמה בסרטן, טען במגישה עם כתבים, כי מחקרים רבים, העוסקים ב־נושא טיפול ודימוי, מוכיחים, כי בעשור האחרון לא חל שינוי משמעותי בשיעורי התמותה מסרטן השד, המעי הגס וה־ריאה. הסוגים האלה של הסרטן גורמים ל־80% תמותה בקרב החולים האונקו־לוגיים. מכאן המסקנה, שאת עיקר המ־אמץ יש לרכז סביב מניעה ואיבחון מוקדם.

כיצד אפשר למנוע? לדעת פרופ' רוזין, המסתמך על תוצאות מחקר, רק 10% ממקרי הסרטן מקורם בתורשה, בגורם גנטי. 90% הם גורמים סביבתיים. אם נכון הדבר, הרי שחלק גדול ממחלות הסרטן ניתן למנוע. הכוונה היא להפסיק להתחקות אחרי הנעשה בחדרי אישפוז של בתי־חולים ולהתחיל לעקוב אחרי מה שמתרחש במטבח, במקום העבודה, הבילוי וכו'.

כדי לעזור לציבור, מפיצה האגודה למלחמה בסרטן עלון, ובו הנחיות — "עשה ואל תעשה".

גורמים המגינים בפני סרטן הם: צריכת פירות וירקות טריים, ובמיוחד כאלה המכילים שעורים גבוהים של ויטמין "A". ויטמין זה נמצא בגזר, אפרסק, משמש, דלעת, ברוקולי, מומלץ גם לצרוך תפוזים, אשכוליות, תות שדה, פלפל ירוק ואדום, עגבניות וכו', כל אלה מכילים ויטמין "C". כמו כן יש לצרוך ירקות רוויי סיבים. לכן עדיפים לחם מחיטה מלאה, אורז מלא וגרעיני תירס. יש להפחית את כמות הקלוריות, שמקורן בשומן, אך גם רצוי לצמצם את מספר הקלוריות בכלל. בכל גיל יש לשמור על אורח חיים בריא, שפירושו פעילות פיזית כגון: הליכה, תרגילי התעמלות, עבודה בגינה וכו'. ואולם בטרם נעשים שינויי הרגלים קיימים, מוטב להיוועץ ברופא, במיוחד כאשר מדובר במבוגרים.

בין גורמי הסיכון, המקום הראשון במעלה שמור לעישון, אחר־כך באה דיאטה בעלת שיעור שומן גבוה (מעל ל־30% מכלל הצריכה), צריכת קלוריות מעל לצורך, דבר הגורם להשמנה; בין גורמי סיכון גם אכילת מזון, המכיל חומרים משמרים, צריכת מזון מעושן, ומומלח. שתיית אלכוהול מהווה, כאמור, גם כן מקור להופעת שינויים סרטניים. לזה יש להוסיף חשיפה בלתי מבוקרת לשמש.

בעלון האגודה עוד נאמר כי ניתן למנוע חלק ממקרי סרטן והדבר הוכח במחקרים רבים. 80% ממחלות סרטן הריאה נגרמות מעישון. הימנעות מעישון יעשה טוב גם למעשן וגם לסובבים אותו. מחלת סרטן השד נקשרה במחקרים חדשים עם שתיית אלכוהול. לעומת זאת צריכת סיבים מהווה "מיגננה" מפני סרטן המעי הגס. שמירה על המירה בכל הקשור לחשיפה לקרני השמש ולשיזוף, מונע שינויי סרטניים בעור.

יש לשים לב לכל שינוי בהרגלי היציאות, בסימני דם המלווים את היציאות; פצע במקום כלשהו בגוף, שאינו נרפא, צריך לעורר תשומת לב מירבית. הוא הדין לגבי שינוי בצבע או בגודל של נקודות חן קיימות. יש לפנות לרופא אם מופיעה הפרשה מהפיטמה או שיש התקשות או הופעת גוש בשד. שיעול או צרידות שאינם חולפים ובעיות בבליעה אף הן חייבים לעורר תשומת לב ולבקר אצל רופא.

כמות הסיבים ירדה

תעשיית המזון והסופרמרקטים מציעים לנו כל מיני מטעמים, אשר לא תמיד הינם טובים לבריאות והכוונה להשפעה מצטברת. בשל צריכת לחם "מעורן", אורז "מלובן", ירדה כמות הסיבים הנצרכת במדינות מערביות וגם אצלנו מ־60 גרם ל־15 גרם ליום. השינוי הזה חשף אותנו למחלות סרטן של מערכת העיכול מעל לרמה שהיתה קיימת לפני כן.

יש דעה, כי השינוי בתזונה גרם לצימצום הצריכה של מינרלים כגון: אבץ, נחושת, סלניום וכו'. זו תולדה של קילוף גרעיני החיטה מהנבט, כדי לקבל קמח לבן. הקילוף הזה מסלק חלק גדול מהמינרלים. המקור השני לדילול המינרלים במזון שלנו נעוץ בקידמה החקלאית. העיבוד האינטנסיבי אומנם נתן גידול בתנובה, אך גם גרם לדילדול הקרקע ממספר מינרלים כמו: ברום, סלניום ויוריד. המינרלים הללו אינם כה חשובים לצמח, אך הם חשובים מאוד לבני אדם.

בין גורמי סיכון, שמקורם בקידמה ובשינוי הרגלי הצריכה, צריכת סוכרים במשקאות, במזון מעובד ועוד. המזון המעובד משופע בחומרים מייצבים, משמרים, נוגדי חיידקים משביחי צבע, ריח וטעם. לא תמיד אנו יודעים עד הסוף מה השפעתן של התוספות הללו, מה תגובות הגומלין בינן לבין עצמן ובינן לבין מנגנונים השונים בגופנו.

יש ספקנים הטוענים, כי במצב זה החיים אינם כה מלהיבים, וזה הופך דומה במשהו למשטר צבאי. זו, כמובן, אמת, אך חלים שינויים בדעה זו, משמגיעה שעת האמת — המחלה.

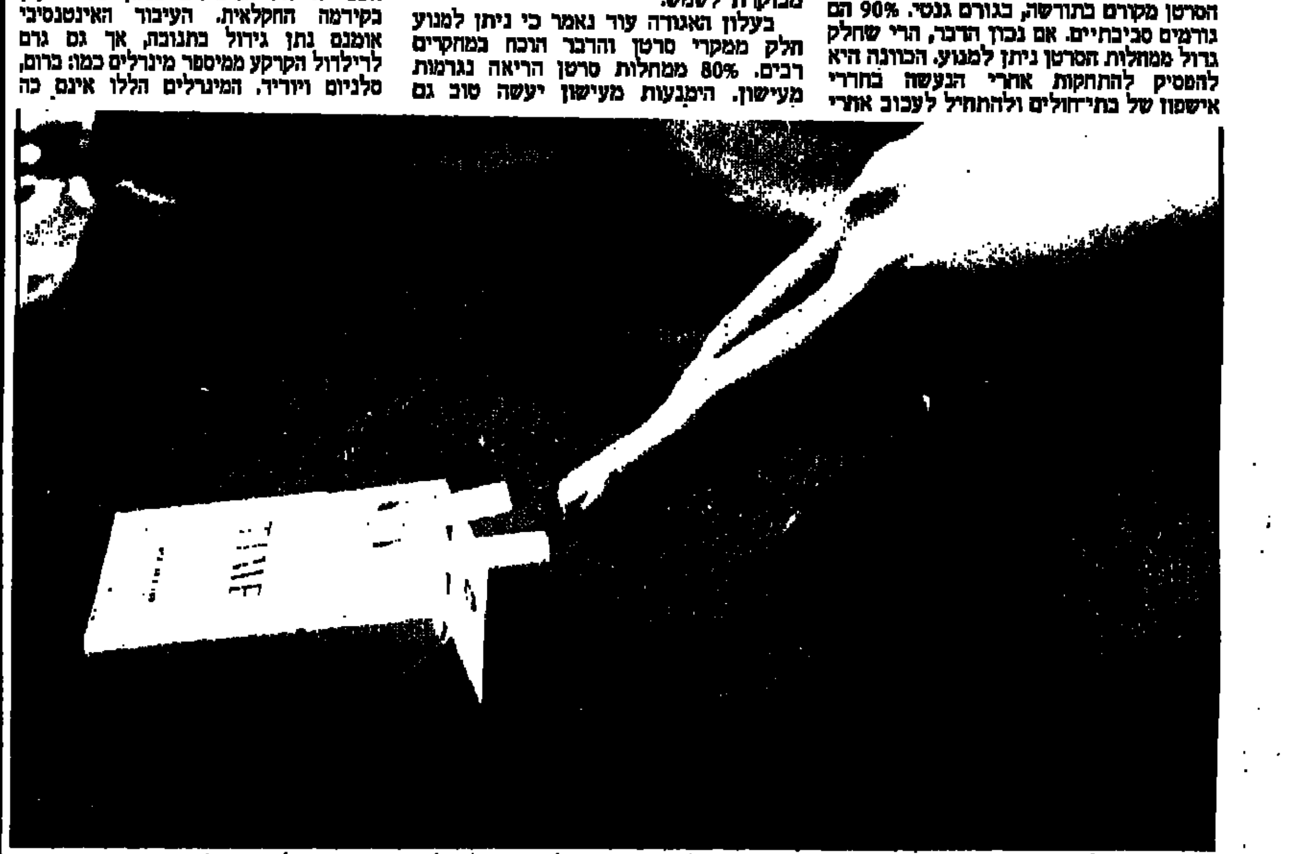

80% ממחלות סרטן הריאה נגרמות מעישון. הימנעות תשפיע לטובה גם על המעשן וגם על סביבתו

דולקים אחרי הדלקת

שיטה חדשה לאיבחון דלקת עורק הצדע

חוקרים ממכון ויצמן וכן מבית החולים "קפלן" פיתחו שיטה לאיבחון מהיר של דלקת עורק הצדע", מחלה הפוגעת בכלי הדם במוח ועלולה לגרום לנזק בלתי הפיך לתיפקוד, לעיוורון ואף למוות, אם אינה מאובחנת בזמן.

דלקת עורק הצדע מתבטאת תחילה בכאבים עזים ורגישות רבה בקדקוד הראש. הדלקת מתפשטת במהירות אל עורקי המוח, גורמת נזקים ואף עלולה למות החולה. הטיפול המקובל הוא שימוש בתרופות מקבוצת הסטרואידים. התוצאות תלויות באמצעי בזמן ביצוע האיבחון. האיבחון נעשה על־ידי הוצאת קטע מעורק הצדע מגופו של החולה. עד כה נעשתה הבדיקה בעזרת מיקרוסקופ אור. לשם כך נדרשו שעות רבות ואף ימים מיספר עד לקבלת התוצאות. בינתיים נגרם לחולה נזק קשה.

צוות של חוקרים ממכון ויצמן וכן מבית החולים "קפלן" פרק ומצא, כי ניתן בעזרת מיקרוסקופ אלקטרוני מהיר לבצע בדיקה תוך 3 שעות מרגע הוצאת קטע העורק מהחולה. במבחן השוואתי נמצא, כי התוצאות המתקבלות בשיטה החדשה טובות כמו בשיטה הקודמת, אך מהירות יותר. השיטה הוצגה בכנס, שנערך ב"קפלן", בו השתתפו גם מדענים מישראל ומחו"ל.

לא משוריין בפני סלמונלה

בין חיות הבית הפופולאריות נמצא גם הצב. חלקם באים מיבוא וחלקם מ"תוצרת" הארץ. אלה וגם אלה מהווים מקור להדבקה בחיידקי סלמונלה; כך כותבים שני חוקרים מהמעבדה המרכזית של משרד הבריאות בירושלים.

הצבים נושאים על גופם סוגים שונים של חיידקי סלמונלה, כל הטיפוסים עוברים מבעלי־החיים לבני־האדם. בארה"ב מוכרים מדי שנה כ־15 מיליון צבים כחיות שעשועים. אי־לכך הוצאו תקנות המסדירות את היבוא והשיווק. בעיקבות ארה"ב עשתה כן גם קנדה.

עד כה לא נמצא מקרה של סלמונלה, שניתן ליחסו לצב, כמעביר החיידק. אך למרות זאת קיים דימיון רב בין אוכלוסיית החיידקים, שבודדו אצל הצבים ושל זו שנתגלתה בבדיקות מעבדה אצל בני־אדם. חוסר מידע מספיק אודות תפקידם של הצבים בהפצת וסלמונלה נובעת מן הסתם גם מן העובדה שבמשך 30 שנה נבדקו רק 560 צבים.

בעת שקונים, אם כן, צב כחיית שעשוע, יש לשמור על כללי ההיגיינה.

ההתקרבות הבלתי־נמנעת

מאת אלכס ספינרד

מאז ומתמיד (במיוחד במאה ה־20), הדבר היחיד שאינו משתנה הוא השינוי עצמו. אלה שהורגלו לחשוב בצורה סטאטית, לקבל את כל האמיתות המקובלות כאילו נחרטו באבן, הם נביאי השקר של המאה הזאת.

כך גם אלה החושבים כי ה"ברית" בין ארה"ב לבין ישראל לעולם תישאר. נהפוך הוא: המאורעות של השבועות האחרונים, גם אם רואים רק סנטימנט אחד קדימה, מהווים עוד חוליה בניתוק חבל הטבור שחיבר בין מדינת ישראל לבין הגדולה במדינות המערב ב־15 השנים האחרונות.

ברור היום, כי מפולת המניות בוול־סטריט מסמלת תחילת מיתון עמוק — אם לא שפל — בכלכלת ארה"ב. לפיכך, ארה"ב לא תהיה מסוגלת להחזיק את הסיוע לישראל ברמתו הנוכחית. אך אין זה הדבר החשוב ביותר לטווח ארוך — הדינמיקה הפוליטית שתיווצר בעקבות המשבר תביא בהכרח להחלשת העמדות, הן היהודיות והן הישראליות, הן בתוך הממשל והן בדעת הקהל האמריקנית. צפויה עלייה באנטישמיות ובהסתגרות כלפי מדינות ועמים זרים בכלל, דבר אשר יתן את אותותיו כבר במערכת הבחירות הקרובה. כמעט וראי שהנשיא שייבחר לא יהיה ידיד ישראל כקודמו.

אנחנו רק בתחילת הדרך של העימות ארה"ב — איראן. כתוצאה ממעורבותה של ארה"ב במפרץ הפרסי, יתכן כי במהלך המשבר יבוצעו מעשי טרור כלפי נציגים ואזרחים של ארה"ב ברחבי העולם ואף בתחום ארה"ב עצמה. התגובות ההיסטריות שהתקפות אלה יביאו איננן ניתנות לחיזוי, אך התוצאה וראי לא תהיה חיזוק הברית בין ארה"ב לבין מדינה יהודית מוקפת אויבים במזרח התיכון. עידן השקט ביחסי החוץ של ארה"ב כנראה מתקרב לקיצו, עקב המעורבות המוגברת (ולעתים קרובות מוצדקת) של ארה"ב ברחבי תבל, והרוגים אמריקניים לא יתרמו לרצון להידוק קשרים עם ישראל.

על ארה"ב הולך ומשתלט דור חדש של מנהיגים אשר חונכו על פרסומים די שליליים על אודות מדינת ישראל, ואף אם חלק מהפרסומים מקורם באמת, הגזמתם גורמת לסלידה והתרחקות מאתנו.

*

בניגוד למגמות אלה, בברית־המועצות הולך ונשלם שלטונו של דור חדש של מנהיגים, פתוחים לגישות חדשניות לבעיות העולם, כגון המזרח התיכון. מנהיגים אלה פחות מושפעים על־ידי האנטישמיות והאנטי־ציונות הישנה ומחפשים פארטנרים לחשיבה החדשה.

כל בר־דעת יכול לראות, ש[illegible] הפארטנרים הטובים ביותר הוא [illegible] ישראל: מדינת ישראל מחזיקה את [illegible] הקולקטיביסטית ביותר, ב"מערב". [illegible] ההחלטות הכלכליות בארץ נעשות על־ידי העילית הפוליטית, (בהסתדרות ובממשלה) דבר שלא קיים בשום ארץ מערבית אחרת. לכן, בישראל, לעומת רוב ארצות המערב, [illegible] עם מי לדבר" בשפה של הסובייטים, [illegible] לחברות פרטיות מודרכות על־ידי [illegible] העלמות" של אדם סמית.

ישראל הינה אחת הארצות הבודדות [illegible] זיקה חזקה לתרבות ודרך המחשבה הרוסית־סובייטית. מהמוסיקה שלנו [illegible] הקיבוצים (ואשכנזים) ועד למופעים [illegible] בתיאטרון, אנו "משדרים" על גל [illegible] של הסובייטים. המפגש עשוי לסייע לשחרור כוחות יצירתיים־תרבותיים, [illegible] ברית־המועצות.

מבחינה טכנולוגית, לישראל יש [illegible] להציע מאשר כמעט כל ארץ אחרת [illegible] הטכנולוגיה־צבאית שלנו, במיוחד [illegible] נשק מתוחכם בתנאי שדה, אינה [illegible] להשוואה. [illegible] של הגוש המזרחי, השוק הישראלי [illegible] הישראליים מהווים יעד אידיאלי [illegible] עבור הסובייטים. ושילוב הזה של [illegible] טכנולוגי ורמת הכנסות נמוכה אינו [illegible] בשום מקום אחר.

המבנה הפוליטי בארץ הוא [illegible] להתקרבות לברית־המועצות [illegible] יותר מכל מבנה אחר. [illegible] אחרות, אשר שאפשה [illegible] נשק" ובדומה, על־ידי פעילות [illegible] המערבי" (או לכל היותר על־ידי [illegible]) מההתמודדויות הבין־גושיות [illegible] — ההנהגה הישראלית [illegible] למעורבות בקונפליקט [illegible] אותו, לעתים הרצפנית, [illegible] המעצמות. למרות כל [illegible] שואפי להתקרבות לברית המועצות [illegible] תנאי) — ואולי אף יותר מהמערך, [illegible] חושש, יותר מהמערך, מלחץ מעצמות.

זה כמה שנים, יש המטענים כי [illegible] בין ישראל לבין ברית המועצות [illegible] מתבקש מאליו [illegible] בכלכלת המערב, מערכת [illegible] והתחזקות של דור גורבצ'וב, [illegible] יקבל תאוצה.

גם בשמאל הרוחשת [illegible] לקראת העומד להתרחש.

בשר באריזה

(המשך מעמוד 6)

מלחמת ששת הימים, הישראלים נחשבו למקופחים בכל הנוגע לסיכסוך הישראלי־ערבי, אך לאחר מכן, במידה מסויימת בשל הניצחון הישראלי, אך לא פחות כתוצאה ממסע ההסברה הנמרץ שמדינות ערב ניהלו, האירים החלו לראות בפלשתינאים את הגורם המקופח.

מכונת ההסברה הערבית, אשר מאחוריה תקציבי ענק ניצלה את העניין עד כמה שרק יכלה ורבים באירלנד כיום מכירים את הנושא רק מנקודת מבט ערבית. מידע חד־צדדי זה לידי כך, שכאשר לפני כמה חודשים הוקרן בטלוויזיה האירית הסרט "אקסודוס", רבים סיפרו, שזו היתה הפעם הראשונה ששמעו, שמדינת ישראל הוקמה לאחר מאבק ממושך נגד הבריטים. בשל בעיותיה של אירלנד עצמה עם הממשלה הבריטית בכל הנוגע לצפון אירלנד, איזור הנמצא תחת שליטה בריטית, קל לאדם ברחוב האירי להזדהות עם אלמנט זה של ישראל.

מצבים לא נוחים

הקהילה היהודית באירלנד [illegible] במצב מאוד לא נוח בגלל [illegible] במקום ייצוג ישראלי קבוע, [illegible] דומים אחרים אנשי הקהילה [illegible] עצמם לא אחת במצב כי הם אלה [illegible] לייצג את העמדה הישראלית, או [illegible] פעולות ועמדות שונות של ממשלת [illegible]

למרות שיהודי אירלנד [illegible] הקהילות הקטנות באירופה [illegible] אנשיה באים מאוד, ותפסו [illegible] בחיים הפוליטיים והציבוריים [illegible] למספרם, כשלמעשה האירי [illegible] (אחד בכל אחת מהמפלגות [illegible]) ראש העירייה [illegible] אחד משני השופטים [illegible]

בין אנשי הקהילה [illegible] בין אנשי עסקים [illegible] בקשרים עם ישראל, [illegible] הירושלמים [illegible] בברכה.

שם המשחק: מט"ח

(המשך מעמוד 7)

תעמוד בראש ראגותיהם של הערבים, אלא האיום האיראני. לירדן ולסוריה, מצד שני, יש בעיה משותפת, מאוד דוחקת: שתי המדינות מגרדות את תחתית חבית מטבע החוץ שלהן; סוריה יותר, אבל גם ירדן עוקבת בדאגה אחר התרוקנות הרזרבות שלה. מדינות הנפט מוכנות לשלם הרבה עבור גיבוש עמדה ערבית מאוחדת להדיפת האיום האיראני וכעת, כאשר ירדן המפשרת והמתווכת הבין־ערבית הפכה להיות בכס מדיני, הן יהיו מוכנות לשלם גם לה ולא רק לסוריה. יתכן כי שיפור יתרות מטבע החוץ הוא שם המשחק של ריפעאי ואסאד.

הצלחה שתהיה לרועץ

אבל אין זאת אומרת, כי הכל ברכה. עמוך "תמימי" ד'עים עם "מדיניותו" של ריפעאי. יתכן מאוד כי דווקא [illegible] ההצלחה הוא [illegible] תגה. [illegible] מדיניותו [illegible] ביתן להישאר [illegible] גבולות הכוחות של [illegible] בין סוריה (עיראק [illegible]) [illegible] של ירדן [illegible] בריע מזה.

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

פצצה מול כידונים

הבעיה הדמוגרפית בשטחים לא התחילה היום. היא היתה קיימת גם מיד לאחר מלחמת ששת הימים, ורק מפעם לפעם — בדרך־כלל בהקשר של ויכוחים על התהליך המדיני ועל המו"מ ומחיר השלום — היא שבה ועולה כאחד הגורמים, שיש להתחשב בהם לגבי הפתרון המדיני בגבול המזרחי בכלל ופתרון הבעיה הפלשתינית בפרט.

בשעתו היה לימין פתרון מוחץ לבעיה הדמוגרפית, ולסכנה של אובדן הרוב היהודי בארץ ישראל השלמה; היתה זו הסיסמה של עלייה המונית של יהודים לארץ. הימין ניסה לשכנע את כל מי שהיה מוכן להקשיב כי האתגר של ישוב הארץ והתנחלות ביהודה ושומרון, ימריץ רבבות רבות של יהודים להגיע לכאן. אלא שהמציאות טפחה על פני כולם. העלייה הלכה ופוחתת בעוד שהירידה שומרת על יציבות ואף גדלה. הגרעון, כך מסתבר, אינו רק במאזן המסחרי של ישראל, אלא גם במאזן ההגירה שלה.

בעוד שבמצע מפלגת העבודה רואים באזורים המאוכלסים ביו"ש חלק מהשטחים שיוחזרו במסגרת של הסכם שלום, וממילא תצטמצם בכך הסכנה הדמוגרפית, המאיימת בין היתר על קיום לאורך זמן של רוב יהודי, הרי במפלגות הימין החלו נשמעים קולות על פתרונות העברתיים, שיעבירו את ערביי השטחים מחוץ לארץ ישראל השלמה. אמנם לפי שעה אין אלה קולות רבים, ופה ושם אף נשמעות הסתייגויות בתוך הימין מהרעיון, אך אין ספק, כי הנושא הדמוגרפי מטריד את הימין. השר שרון, למשל, לא הביע אמנם תמיכה ברעיון הטרנספר, אך הוא רואה, לדבריו, בעיסוק בבעיה הדמוגרפית, דבר הרסני. האיזכור שנתן בהרצאתו בסוף השבוע שעבר להעברתם של תושבים ערביים, לאחר מלחמת ששת הימים, על־ידי ממשלה בראשות המערך, לא נועד לתת אליבי דווקא לטרנספרמאנים של היום, כרב כהנא, מיכאל דקל או השר שפירא, אלא כדי להרגיש, ולא בפעם הראשונה, כי בשעתו היו עניינים שלא דיברו עליהם בקול ולא הפכו אותם לנושא לוויכוחים מפלגתיים־ציבוריים. זוהי, אגב, תזה החוזרת על עצמה אצל שרון. הוא השתמש בה גם כאשר הפכו את מלחמת לבנון לוויכוח ציבורי פוליטי, או כאשר תקפו את הליכוד בנושא ההתנחלויות ופרשיות הקרקעות בשטחים.

הליכוד וראשיו אינם מדברים היום על הכוונה להחיל את החוק הישראלי על יהודה ושומרון וחבל עזה. ראשיו, המציעים היום את תוכנית האוטונומיה, כחלק מהסכמי קמפ דיויד, כמסגרת למו"מ עם ירדן והפלשתינים, הרי יודעים, כי על פי אותו הסכם עצמו דיום כמותה. אין זה אומר, שבליכוד אין כאלה אשר היו רוצים להחיל את החוק הישראלי כבר מחר בבוקר, שלא לדבר על ה"תחיה" וחלקים בתוך המפד"ל. אך לליכוד קשה היום להתמודד עם השאלות הנובעות מהיעד האמיתי של מפלגה זו, שהוא לספח היהודה את כל השטחים, וזאת מבלי להפוך את ישראל למדינת אפרטהייד, שבה חלק מהתושבים משוללים זכויות אזרחיות ופוליטיות. יש בימין כאלה המגלגלים את הרעיון להציע לתושבי השטחים לבחור בין שבועת אמונים לירדן או לישראל, שתזכה אותם בזכויות מלאות. הללו יוצאים מתוך הנחה, כי רק מעטים יבחרו להישבע אמונים למדינת ישראל. אך גם הם יודעים, כי זה הימור גדול. שכן תיאורטית לפחות יכולים כל התושבים לבחור בנאמנות לישראל מתוך ראייה לטווח ארוך, שבו יוכלו בתהליך ושקט להגשים בסופו של דבר את חזונו של ערפאת על מדינה פלשתינית חילונית־חופשית. הנוסחה, כי הרוב יבחרו דווקא באזרחות ירדנית ויעדיפו להשתתף בבחירות לירדן, מבוססת קודם־כל על משאלת־לב. מה גם, שהיא מתעלמת מקיומה של בעיה שנעוצה גם בתוך ירדן עצמה, וספק אם המלך חוסיין יהיה מוכן להסתכן ולהפר את האיזון הפוליטי העדין והשברירי שיש לו בארצו, ולחסל במו ידיו את השלטון האשמי.

שלילת הזכויות הפוליטיות של עם שלם יכולה להימשך כמובן לאורך זמן, במיוחד כאשר השוללים הם השולטים, ובידיהם מצוי הכוח הצבאי. אפשר גם לדכא הפגנות, ומה [illegible] הפרות סדר, התפרעויות, ידויי אבנים, ואפילו לצמצם מאוד את הפעילות [illegible] בנושא הלחימה בטרור, ולחסל את רוב המחבלים. יתכן אפילו, שניתן לאמץ [illegible] אלא שעל כל [illegible] ממשיכים לצמוח פלשתינים אחרים, שבמצב הנוכחי [illegible] הישראלי. אפשר כמובן למתוק מראשם כל רעיון לאומי, לסגור להם עתונים, [illegible] להם ספרים, ולסגור את האוניברסיטאות שלהם. אפשר לאסור כל התארגנות [illegible] הוכרנו את "הגיס החמישי" בתוך ישראל, שגם אותם אפשר [illegible] מצב מיאוס ובגידה. אין מדובר כאן ברעיונות דמיוניים, אלא ברעיונות [illegible] כשמעני השר שרון, והוא אינו יחיד.

אבל, כאשר זהו כיוון המחשבה אין להתפלא על הקביעה של שרון, כי הבעיה הדמוגרפית אינה פצצת זמן. זוהי לכל היותר פצצה מנוטרלת מכל זכויות ומכל הגדרה עצמית. זוהי פצצה מרוכאת, פצצה אנושית שמוחזרת תחת משמר כבד של כידוני שרון וחבריו לא וחוששים.

התנאי של שרון

כבר למעלה משנתיים, כך מספר השר שרון, הוא תובע בקבינט, כי ישראל תודיע [illegible] לארה"ב שאם ירדן לא תרחיק את [illegible] "אש"ף" ומפקדיהן מירדן — [illegible] לא תפתח במו"מ עם המלך חוסיין. [illegible] שאל את מאיניו, האם זו לא [illegible] מה מגוחך

בהז מה פסול יש בתביעה הזאת? מה לא נכון בהז והגה אף אחד בקבינט לא תומך בהצעתו. ובאמת, אפשר היה לחשוב, כי לפחות שרי הליכוד ושמיר בראשם, היו צריכים לתמוך בלב שלם בתביעת חברם. שהרי הם לא ירצו שנחשוד בהם, כי אינם נלחמים באש"ף בכל מקום, ועל אחת כמה וכמה כל כך סמוך אלינו, בירדן.

אבל, ראשית, הגיע הזמן לשאול את שרון, ממה נובע התסכול שלו, וכי ממשלת ישראל מנהלת מו"מ עם ירדן? אז על מה הצעקה שנית, האם שרון אינו מבין את אשר שמיר דווקא כן מבין? שהרי מי, לידיו יתקע, שחוסיין לא יקבל את התנאי של שרון. והרי זו עלולה להיות מלכודת עצמית, כי אז כבר לא יכול שמיר להתחמק ממו"מ עם ירדן. שרון, כידוע, לא העמיד תנאי על תנאי, ולא צירף לתנאי של הרחקת המפקדות תמורת מו"מ, גם את ביטול התביעה הקטגורית של חוסיין לוועידה בינלאומית... ולא ביטול התנגדותו של המלך לקבל את הסכמי־קמפ־דיוויד... ואפילו לא הסכמת ירדן לקבל את מצע הליכוד לאי חלוקתה של ארץ ישראל... או את תמיכתו הנלהבת להמשך תנופת ההתנחלויות... שלא לדבר הכרזת חוסיין על תמיכתה של ירדן למדינה פלשתינית, לפי משנתו של שרון.

שרון — למה שמיר לא מקבל

(מימין לשמאל): מודעי ונסים (למעלה), פת ושריר — אופטימיזם משפטי

כל אחד ופסק־הדין שלו

קשה לבוא בטענות אל בית־המשפט המחוזי בחיפה כאשר הוא ממליץ בפני שני הצדדים במפלגה הליברלית להגיע להסדר בדרך של רצון טוב ומו"מ. הקרדיט הרב שנותן בית־המשפט בקביעתו, כי "רק תוך הבנה הדדית תוכל המפלגה הליברלית למלא את התפקיד החשוב המוטל על שכמה", מעורר חיוך, עד שלרגע נדמה לך, כי יש כאן בעצם עקיצה, או שמא אין בית־המשפט מצוי בנבכי מערכת היחסים הקיימת במפלגה הליברלית. ואולי הצליחו הצדדים להסתיר מעיניו את כל אשר יודע כל חבר במפלגה זו, כמו למשל שרצון טוב, הבנה הדדית, ועוד ביטויים שגורים ומובנים בדרך־כלל של חברות ושותפות־אמת, כבר מזמן סולפו ושובשו במפלגה הזאת; וכי תפקידה החשוב ביותר היה בשנים האחרונות להיות למשל ושנינה בעיני כל, ובעיני עצמה.

אבל, כאמור, אין לנו טענות אל בית־המשפט, אשר ספק אם צריך היה לערב אותו בכלל בתיפקודה של מפלגה פוליטית, אלא שאולמות בתי־המשפט בתל־אביב, בירושלים, וזה האחרון שבחיפה, הפכו למפלטם האחרון של מנהיגיה הדגולים של המפלגה הליברלית, שלא הצליחו להגיע ביניהם להסכמה כלשהי, וביקשו לכפות זה את עמדתו על זה, באמצעות פסקי־דין של בתי־המשפט.

לכאורה לפחות אפשר לחשוב, כי עתה תחזור הנהגת המפלגה הליברלית למידה סבירה של שפיות דעת, ותנסה למצוא איזו דרך של פשרה, שתאפשר אחת ולתמיד לכנס את מוסדות המפלגה, ללא אמבושים וקנוניות, וכמובן ללא אותה השרנום פתולוגית. אך למעשה קשה מאד להאמין, כי מה שלא עשו עד כה השכל הישר ומידת האחריות, יעשה בית־המשפט. אפשר בהחלט לצפות, כי כל צד יוציא את הפסוקים מפסק־הדין, שיוכיחו כי הוא בעצם ניצח. ממילא יבקש עתה כל צד לנצל לטובתו, ולטובת קבוצתו, את אותו נצחון פירוס. אנשי מודעי כבר הודיעו, כי פסק־הדין נתן להם יתרון מסויים, אך קשה לחניח שסיעת שריר־נסים־פת תתן למודעי וחבריו בקלות רבה לממש אותו יתרון, שלו הם טוענים. גם לא נתפלא אם עתה יתחילו המשפטנים הרבים במפלגה הליברלית, וכאלה לא חסרים שם, כולל שר משפטים הנוכחי ושני שרי משפטים לשעבר, לפרש את הכתוב בפסק־הדין. הם ישקלו כל מלה בתוכו, כאשר כל צד מניח את כף ידו הכבדה, כדי שהמשקל ייטה לטובתו הוא.

עד חודש יוני הבא, המועד האחרון שקבע בית־המשפט המחוזי בחיפה לקיום הוועידה, נשמע עוד רבות על הוויכוחים המוכרים במפלגה הליברלית. אבל מה הם עוד שבעה חודשים לעומת היסטוריה לא קצרה של יריבויות אישיות, שכבר נרשמו ותועדו.

במרכז אין חדש

כינוס האיחוד של תנועת המרכז, אשר היו שעל ההסכם שחתמו ראשיה מ"שינוי", ל"ע ומפלגת המרכז הליברלית, כבר הספיק להתייבש, ואולי אפילו מעט לרחות, נראה לפי שעה, עדיין לא ברור מתי יתקיים. תירוצים והסברים לא חסרים, וכולם נשמעים טובים. באותה מידה בעיות טכניות, בעיות ארגוניות, ואפילו בעיות פורמליות לגבי מעמדם של אנשים, אשר יבקשו להצטרף אל התנועה החדשה באופן עצמאי, שלא במסגרת אחד משלושת הגופים הפוליטיים שהקימו אותה. ישנו גם הסבר סביר, כי מוטב לערוך את הכינוס הראשון של התנועה המשותפת סמוך למערכת הבחירות כדי לנצל את האספקט התקשורתי בתנופה הסברתית־אלקטוראלית.

אך יש כנראה גם בעיות אחרות, מהסוג האנושי והתדמיתי. כזכור, השר לשעבר משה קול זכה לתואר כבוד בנשיאות התנועה, ויש המרכלים, כי בתנועת המרכז חשבו, כי אם קול ינאם בפתיחה החגיגית עלול הדבר לתת לתנועה החדשה דימוי של מפלגה, שהוציאה אנשים מ"נפטלין הפוליטי", לפחות בעיני הצעירים, אשר ספק אם חלק מהם בכלל יודע מיהו משה קול, או על כך ששמו מתנוסס על מגילת העצמאות של מדינת ישראל.

תנועת המרכז טרם הצליחה להמריא. עוד בטרם הוקמה, פרשו חלק ניכר מהאישים הבולטים, שהקימו את מפלגת המרכז הליברלית כמו להט, זולצין ואחרים אשר גילו מהר מאד, כי קל אולי להקים מפלגה, אך קשה מאד להחזיק אותה, ובעיקר קשה להביא ולגייס אליה חברים חדשים. מכה נוספת שקיבלה התנועה החדשה באה מיד עם הכרזת החתימה על ההסכם בין שלוש המפלגות. היתה זו פרישתו של חבר הכנסת מרדכי וירשובסקי מ"שינוי", שהתנגד למצע המשותף, והצטרף לר"צ.

הבעיה של תנועת המרכז אינה דווקא אם משה קול ינאם בפתיחת כינוס היסוד והאיחוד שלה, אלא בעיקר אם היא תצליח להציג באותו כינוס יסוד פנים חדשות באמת, שיוכלו למשוך למענה קולות בבחירות.

מבלבלים את האזרח הקטן

המפולת בוול סטריט גרמה לירידת ערכו של הדולר האמריקני. משמע, לגבינו ערכו של השקל עולה לעומת הדולר. למרות זאת קיים בציבור חשש, המתבסס על הערכות כלכליות והתבטאויות של אנשים מוסמכים, כי הממשלה עומדת/או חייבת לבצע פיחות לשקל.

מדוע? יש הטוענים שירידת ערכו של הדולר פוגע ברווחיות היצוא הישראלי, ופיחות השקל ישמור על הרווחיות. אפשר להבין מכך, שיש להימנע בכל מחיר מלגרום שהיצואן ירוויח פחות, אך במקביל מותר לגרום לאיש הקטן להפסיד בכל מקרה, גם כאשר הדולר יורד ולא רק כאשר הוא עולה.

ליצואן יש ביטוח ממשלתי השומר על רווחיותו: לאיש הקטן לא רק שאין ביטוח, אלא שהוא משמש קורבן על מזבח המדיניות הכלכלית של הממשלה. התוצאה לא תאחר לבוא. למעשה היא כבר קיימת, אפילו טרם בוצע שום פיחות - הציבור מבולבל ואינו יודע מה יילד יום, ולכן פונה לאפיקים שאינם בריאים למשק, וכמובן גם לציבור, וקונה ככל כספו דברי מותרות. אנשים נרתעים מלהשקיע כספים באגרות־חוב, במלוות־מדינה וביו"ב, אלה שאין להם, אינם יודעים כיצד יוכלו להתקיים כאשר יתרחש הדבר, והפיחות יוריד את ערך הכנסתם בכ־20% ויותר שלא לדבר על אלה שעל כתפיהם רובצים משכנתא או שכר דירה.

מדוע מתעלמים מהאיש הקטן? הרי בלעדיו אין יצוא ואין יצואן, ואם לא תובטח רמת חייו הבסיסית לא יוכלו היצואנים ליהנות מפרי עבודתם לאורך ימים. על הממשלה לחלק את הנטל שווה בשווה. כפי שהעשירים ובעלי היכולת מוסיפים לעושרם כאשר הדולר עולה, כך הם יאותו להפחית מהכנסתם כאשר הדולר יורד ולתת בכך גם לאלה שאין להם יכולת ליהנות מירידת ערך הדולר. יתכן שאין הדבר משתלם לממשלה — לא מכבר היא שילמה תוספת יוקר, וחיזוק השקל פירושו עוד תוספת לאיש הקטן. לא, רבותי; ייסוף השקל יובא בחשבון בחישובי המדד כפי ששימש הפיחות בחישובי המדד.

כל הצהרה המתייחסת לאפשרות של פיחות גורמת עצבנות המובילה לקניות מותרות ועליות מחירים. הקורבן הוא תמיד האזרח הקטן. על הממשלה להודיע חד־משמעית שאינה מתכוונת לבצע פיחות בשקל.

אורי (אנוואר) שחרבני

חג להיפוכנדרים

בתור היפוכונדרית מצויה ופחדנית כמייתית שמחתי לקרוא את הכתבה על האחון והאיזון. על אטמוספירה פרוצה וסרטן מתפשט, לא ידעתי עד עכשיו ממה לפחד. והנה,— סיפקתם לי את החומר. אני מרגישה איך הפחד מתחיל לזרום בעורקי כסם מעורר.

תחזיות דמוגרפיות מבעיתות, ומודעות שמנות על התפשטות האיידס, לא גרמו לי אותה חלחלה כמו כתבה זו. עכשיו, בנוסף לתאונות הדרכים, מלחמות, ומחלות יש לנו גם חור באטמוספירה.

סימה טלמון

חוסר עקביות

הצביעות משתוללת. השומר הצעיר החליט שהוא מתנגד לסירוב צעירים לשרת בשטחים הכבושים, ונימוקי התנועה עמה. נכונים או לא נכונים בעיני מישהו ב"על המשמר" מ־5.11.87 דווח, כי בקיבוץ הארצי מתנגדים לאימון גרעי"ים בשטחים הכבושים.

מה קרה? מדוע יהיו אשר יהיו הנימוקים — יש כאן חוסר עקביות. אם השטחים הכבושים בזויים, מטוכנים, בלתי־הוגנים בשביל הגרעי"נים, נימוק זה עומד גם לחיילים "בוגרים" (כשנה־שנתיים). אם יש צורך כזה או אחר לבוגרים הללו לשרת בשטחים הכבושים, אין סיבה שהגרעי"נים, אותם מכינים לצבא, לא יאומנו שם. מה שטוב לתינוקות, טוב למבוגרים; מה שטוב למבוגרים, טוב לתינוקות — בהתאמה ובפרופורציה.

יורם שדה, תל־אביב

מונח נייטראלי

ועדת לנדוי הביעה את דעתה, כי אין פסול בכך שחוקרי השב"כ ישתמשו ב"לחץ פיסי" בחקירותיהם. "לחץ פיסי" הוא מונח עדין ונייטראלי. בדרך כלל, מי שאינו משתמש בשפה כה עדינה קורא לשיטות חקירה זו בשם אחר ומתאים יותר — עינויים.

לאן הגענו, אם ועדת חקירה ממלכתית, ובה שופטים מכובדים מבית המשפט העליון, נותנת לגיטימציה לעינויים?

מיכאל קירש, תל־אביב

פוצ'ילינה

עוד בעולם מתרגשים מן החשפנית הפרלמנטרית של איטליה — והנה, קמה לה יורשת, שמנבאים לה הצלחה גדולה: מואנה פוצ'י

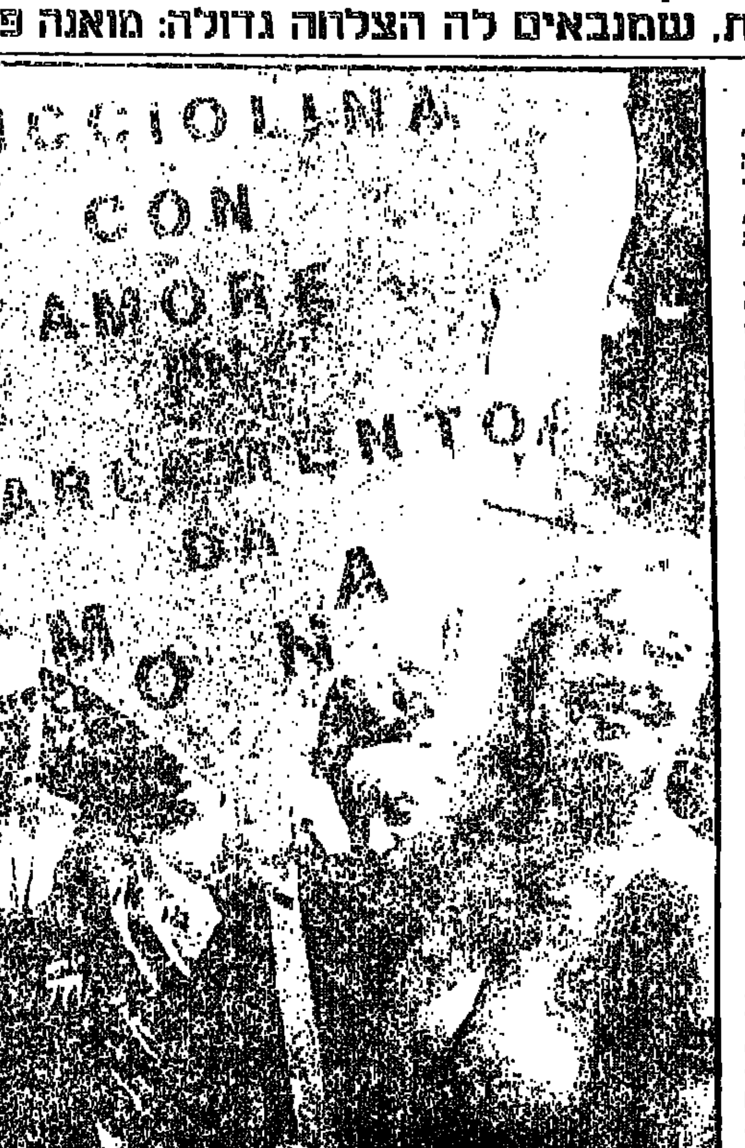

מונה. „הופעתי עם שישה כושים, אבל הם לא היו מוכנים מבחינה פיזית"

מאת אהרון ניר, רומא

חסידיה של כוכבת הפורנו „מספר 2" באיטליה (אחרי צ'יצ'ולינה), מואנה פוצ'י (26) קובעים בגאווה שיש לה יותר „חומר מיזי" מאשר למורתה הרוחנית, אשר עלתה על במת הפוליטיקה הלאומית והבינלאומית.

מואנה, שאוהדיה מכנים אותה בקיצור מונה, טרם הגיעה כל־כך רחוק, אך לפי כל ההורוסקופים, יהיו הישגיה גדולים מאלה של צ'יצ'ולינה. כאמור, „חומר" אינו חסר לה, ומומחים מעריכים שהיא יותר רעננה, יותר מושכת ויותר סקסית ממי שהכניסה אל עולם הפורנו. הגברים האיטלקים זוכרים אותה לטובה מן הימים כאשר בחגיגות לכבוד צ'יצ'ולינה, כשכוכבת הפורנו נכנסה בפעם הראשונה אל בניין הפרלמנט האיטלקי, נשאה כרזה גדולה בצורת לב אדום, ובתוכו כתוב — שחור על־גבי אדום — „צ'יצ'ולינה באהבה מאת מונה" (ראה בתצלום), ושדיה החשופים נחרתו בזיכרונם של רבים.

גם מנהלי הערוץ השלישי של הטלוויזיה האיטלקית נושאים כנראה בלבם את הזיכרון הזה, אם לדון על־פי העובדה שהביאוה בחשבון בשביל תוכנית יומית (לאחר הצהריים) בשם „ג'ינט" אשר בה נועדה להופיע בתפקיד של „יועצת" לעקרות־בית... כמובן, יש להניח שבאותה תוכנית היתה מטיפה לחופש מיני ולועגת לבורות ולצביעות של הגבר האיטלקי ה„מצ'ואיסט", ממש כדרך שמורתה צ'יצ'ולינה עושה זאת מעל בימת הפרלמנט ובמועדוני הלילה של פאריס, של מאדריד, של ג'נבה ושל ירושלים...

מוחלות על העצות

אלא שמואנה פוצ'י לא הגיעה למעמד של „יועצת" לעקרות־הבית בתוכנית זו של הטלוויזיה האיטלקית הממלכתית, חרף העובדה שבידה כבר היה חוזה חתום. מי שעלולות היו לשמוע את „העצות" של מונה, דהיינו — עקרות־הבית, פתחו בהתקוממות ומחו באמצעי התקשורת, בהפגנות רחוב, בהכרזות של ארגוני נשים צדקניות ושל ארגונים קאתוליים. כולן נשבעו שלא יסבלו כי כוכבת הפורנו בעלת האיברים המדושנים, יעצבן אותן בשעות אחר־הצהריים, כשהן עוסקות בהכנת ארוחות הערב לבעליהן, לבניהן ולבנותיהן. הן מוחלות על „העצות" שתשיא להן מי שעוסקת בפורנו קשה ומתרכזת בהכנת ארוחות לילה מסוג אחר. הנשים הנסערות איימו על הנהלת הטלוויזיה בהגשת תלונה משפטית, אם אמנם תעז להחדיר לבתיהן את דמותה של „צ'יצ'ולינה מס' 2". ואכן, המחאות נשאו פרי: הנהלת הטלוויזיה נבהלה וביטלה את החוזה עם מואנה פוצ'י, תוך הבטחה שאם היא מעוניינת בכך, תוכל — אחרי שוך הסערה — להופיע, בכל זאת, בתוכנית טלוויזיה זו או אחרת.

מונה, כמובן מרוצה מן הסערה שהתחוללה סביבה: פירסום עצום חינם־אין־כסף. מציאה ממש: בבת־אחת היא מצאה עצמה בכותרות הגדולות של העתונים, לא רק באיטליה אלא גם מחוצה לה. היא נמצאת עתה בראשיתה של אותה דרך שהביאה כה רחוק את חברתה־למקצוע. ואין להוציא מכלל אפשרות כי אף היא תגיע לפרלמנט, ואולי אפילו לממשלה, בהתחשב בעובדה שהמפלגות האיטלקיות מחפשות נשים יפות לרשימותיהן.

מונה היא לכל הדעות כוכבת פורנו אינטליגנטית. היא לא הגיבה בצריחות היסטריות על הפגנות הנשים שהוליכו לביטול החוזה איתה: „עקרות הבית הרעשניות — אמרה — כנראה כלל אינן מדפדפות בעיתוני הפורנו שלי. ואכן, טוב היה אילו הסתכלו בהם — מוטב יחד עם בעליהן במיטה — כי אז היו לומדות משהו. הן אינן עושות כך ולכן טוב היה אילו לפחות ראו אותי בטלוויזיה. מה הייתי רוצה להגיד לעקרת בית כזו? הייתי אומרת לה: „עקרת בית יקרה, נסי להיות קצת יותר נשית. חלצי את נעלי הבית. נסי לקבל את בעלך, את ילדיך, בצורה יותר מהודרת, כך שלא יילך לחפש נשים במקומות אחרים".

מואנה פוצ'י — מונה — היא כעת כוכבת הפורנו המבוקשת ביותר באיטליה, והודות לפירסום שזכתה לו בצלה של צ'יצ'ולינה, — אף באירופה כולה. מצלצלים אליה מן האולפנים בכל רחבי העולם כדי להסריט בהשתתפותה סרטים נועזים ביותר. בולט יותר ויותר מקומה בכל מופעי הפורנו של קבוצת צ'יצ'ולינה, המתכוננת לצאת גם ליפאן ובאמריקה (טרם הגיעה הזמנה). היא משמשת גם כדוגמנית עירום לצלמים ותמונותיה מופיעות עתה תכופות גם בשבועונים איטלקיים רציניים. היא משחקת בתפקידי „פורנו־למחצה" אף בסרטים לכל המשפחה. בקיצור: היא כוכבת פורנו „על הגל", כוכבת מצליחה.

„אני אוהבת את כולם"

ומה שמעיד לטובתה של מונה, שהיא מדברת בחיבה כנה על מקצועה. אומרים: היא מתלוננת באוזני שבועון רציני שראיין אותה — שעבודה במקצוע הזה היא עיסוק בזנות, אולם לדעתי אין זה אותו דבר. הזונות עושות את שהן עושות למען הכסף וללא תשוקה, אין אמנות במה שהן עושות, ואילו בעבודתי יש ויש אמנות".

והיא מפרטת: „כאשר אני עושה סצינות מין בסרטים, אני צריכה שיהיה לי רגש פיזי כלפי הפרטנר, איני מסוגלת לעבוד עם סתם מישהו. לעיני המצלמות צריך לעשות אהבה ממש, ברצינות, והבחורים שאיתם אני עושה זאת מתרגשים תכופות יותר־על־המידה"...

ובנוגע להיבטים הבלתי־נעימים של מקצוע הפורנו, עונה מונה בכנות: „בסצינות של אלימות, יש שאני מקבלת גם מכות של ממש. או כאשר אני עייפה ואין לי רצון לעשות „אמורה". בסרט האחרון הופעתי עם שישה כושים, בחורים הגונים אך לא־מקצוענים, לא היו אף פעם מוכנים מבחינה פיזית. מבחינה מינית — מתוודה מונה — אני נורמאלית ביותר. מה שאני עושה לעיני הציבור, נשים אחרות אינן עושות אפילו בחדר המיטות שלהן: אני מצטערת עליהן ועל בעליהן האנוסים ללכת אל נשים אחרות. הגבר רוצה לעשות אהבה היטב, יש לעשות זאת כפי שהוא רוצה, לכובשו במין בטרם נכבוש אותו בשכל ובהגיון. הנשים „הגונות" מרי בשעה שהן עושות אהבה. הגברים יותר פשוטים, פחות נרגנים, יותר תמימים: יש להם פחות מעצורים".

מונה קובעת בהחלטיות: אמשיך לעסוק במקצוע הפורנו כל עוד ימצא הדבר חן בעיניי, יתן לי סיפוק אמנותי. איני אוהבת פורנו עשוי בלי רגש. אני אוהבת את הפורנו המתוחכם, היפה. משום־כך אני רואה בו אמנות, אין אני רואה עצמי וולגארית".

ומה בנוגע לפמיניסטיות?

„יש ביניהן אינטליגנטיות ויש סתם מטופשות. המטופשות הן אלו המאשימות אותנו כי אנו עושות מסחר בגופנו. ותמורת כסף אנו מספקות את יצר ההנאה של הגבר, שאנו מרשות לנהוג בנו כבבהמיות. הטפשות האלו אינן יודעות שכאשר אני מביאה הנאה לגבר, גם אני נהנית. אני אוהבת לגרום הנאה למסתכלים בי בהופעותיי ובסרטיי. אני אוהבת את כולם"...

ווטרג'ייט בטעם בריטי

לא־מכבר מצא לנכון היומון הבריטי „אינדיפנדנט", לצטט בהרחבה מן הספר „תופס מרגלים" של סוכן האם אי 5 לשעבר פיטר רייט, החי כיום בי־אוסטרליה. מאז מאמינים בריטים רבים, כי לארצם היתה בשנות ה־70 פרשת ווטרגייט משלה.

רייט כותב, כי קבוצת סוכנים של אם אי המוסד המופקד על המלחמה במרגלים ועל בטחון־הפנים, ניסתה ב־1974 להפיל את ממשלת ולסון. כ־30 קצינים של המוסד הזה אירגנו מערכות השמצה ולחישות, מיבצעי ציתות ופריצות. כבר בשנים לפני כן בדקה האם אי 5, שנבהל מעדויות של עריקים מן הקג"ב, ואגב — בתמיכת הסי אי איי האמריקנית — מקרוב את וילסון ואת סביבתו הקרובה. המוסד הנ"ל האמין, כי מנהיג הלייבור דאז הינה סוכן לטווח ארוך, שנשתל על־ידי השירות החשאי הסובייטי, או לפחות היה מכשיר מועיל ביותר.

אם אי 5 ניסה למשוך את טוני בן, בימים ההם חבר ממשלה, אל מלכודת מין. בצפון אירלנד בוצעה התגנבות לתוך הארגון הצבאי של הפרוטסטנטים ונוהלה תעמולה נלהבת למען שביתה כללית, שהביאה לבסוף להפלת הממשלה האזורית, שהיתה מושתתת על חלוקת השלטון בין פרוטסטנטים ובין קאתולים.

לאחר הגילוי התפלגה הציבוריות הבריטית לשני מחנות. המחנה האחד רואה במעשים הנ"ל בגידה תהומית במולדת, שמבוצעת על־ידי סוכנים מגאלומאניים. המחנה האחר מצביע ברוב־משמעות על אישיותו הרב גונית של ראש הממשלה לשעבר, וכיום לורד וילסון, על התפטרותו המפתיעה ב־1976 ועל ידידיו ושותפיו המפוקפקים הרבים במגעים עם המזרח.

שני המחנות היו רוצים בחקירת הסיפור הסתום. אך מארגרט תאצ'אר אף אינה מעלה חקירה כזו על דעתה. אגב, לורד וילסון ואף יורשו, ג'יימס קאלהאן, שלא־מכבר זכה אף הוא לתואר אצולה, תומכים בה בכך. אף על פי כן יש להניח, כי בקרוב ימשיכו לספר בפרקים האפלים הללו של ההיסטוריה הבריטית האחרונה.

„די צייט", המבורג

הפוסטר המוטלט

חברות מסחריות יפאניות מעניקות באחרונה שי פירסומי מסוג חדש — כרטיסי טלפון מגנטיים משולמים מראש. הכנסת כרטיסים אלה לטלפונים ציבוריים מאפשרת לקיים שיחות בהתאם לערך הנקוב של הכרטיס. כרטיסים אלה ניתנים גם כמתנות לימי הולדת ולאירועים אישיים, ובאחרונה הם נרכשים על־ידי אספנים.

הכרטיסים, המוצעים ב־450 דגמים, שערכם נע בין 500 (כ־4.5 ש"ח) ל־5000 יין (45 ש"ח), מעוצבים כפוסטרים אמנותיים זעירים, חלקם בטכניקה של הולוגרמה, ועליהם נערות־שער, כוכבי פופ, ציורים בסגנון ארדיקו ו־36 תצלומי נוף של הר פוג'י. ערכם בשוק האספנים עולה במהירות — מי שקנה לפני שנה כרטיס ב־3,000 יין, שעליו דמותה של הכוכבנית יוקיו סאיטו, יוכל לקבל עבורו היום 270,000 יין.

עגבניות הזעם

איכרים ספרדיים זועמים חסמו בסוף השבוע שעבר את רחובותיה הראשיים של מדריד במשאיותיהם, ופרקו מטענים של עגבניות בשערי השגרירות הצרפתית. מגדלי העגבניות הספרדיים מתקשים לייצא את תוצרתם לצרפת, ולטענתם נוהג משרד החקלאות הצרפתי בעויינות כלפיהם והשלטונות הספרדיים מטפלים בנושא בחוסר יעילות. לדבריהם, עגבניות ממרוקו זוכות בטיפול אוהד יותר בצרפת.

הצרפתים מגבילים את משלוחי העגבניות מספרד בלוח־זמנים קשיח, ומטילים עליהם מחיר מינימום. העגבניות הספרדיות, כמו כל היצוא החקלאי הספרדי, לא ישולבו בהסדרי הקהילייה האירופית עד שנת 1990.

ברזיל שוב משלמת

ברזיל תשלם בחודש דצמבר לבנקים מערביים סכום של 1.5 מיליארד דולר על חשבון הריבית על חובותיה, ובכך תחדש את התשלומים אותם הפסיקה באורח חד־צדדי בראשית השנה. התשלום יבוצע בהתאם להסכם שממשלת ברזיל חתמה עם 14 בנקים להם היא חייבת 68 מיליארד דולר.

ההסכם גם קובע, שברזיל תגיע להסדר לשיקום כלכלי עם קרן המטבע הבינלאומית. ההסכם ימנע את הצורך לרשום את חובותיה של ברזיל בספרי הבנקים כחובות אבודים, מה שהיה מציג אצלם הפסדים ומונע מברזיל קבלת הלוואות חדשות.

היצף דרום־קוריאני

הגרעון המסחרי של הקהילייה האירופית כלפי דרום קוריאה גדל והולך. פעולות היצף רבות ומתח בתחומים מסחריים שונים, גורמים לפקידי הקהילייה חשש כי הם עומדים לפני אותן בעיות שהיו בעבר עם יפאן.

הנתונים האחרונים מלמדים, כי הגרעון המסחרי עם דרום־קוריאה הוכפל בשנה האחרונה והגיע ל־1.5 מיליארד דולר, וכי קצב הגידול גובר והולך. הגידול בולט במיוחד בתחום הרגיש של מוצרי אלקטרוניקה ביתיים. כן חל גידול ברכישת מכוניות דרום קוריאניות.

הקהילייה תובעת מדרום־קוריאה להסיר את מגבלות המכס שהטילה על יבוא מאירופה. האירופים טוענים, שדרום־קוריאה מעניקה יחס מסחרי טוב יותר לארה"ב מזה שהיא נותנת לאירופה.

פקידים דרום־קוריאניים מצהירים, כי ממשלתם מתכוונת להסיר את מגבלות היבוא תוך מספר שנים.

סוני קונה תקליטי סי.בי.אס

חברת „סי. בי. אס." האמריקנית מנהלת מגעים אינטנסיביים עם חברת „סוני" היפאנית, למכירת חטיבת התקליטים שלה בסכום של 2 מיליארד דולר. נושא הנכסים שיועברו ל„סוני", יחד עם החטיבה, עדיין נמצא במשא־ומתן. מצפים שההסכם ייחתם השבוע ויובא לאישור מועצת המנהלים של סי. בי. אס. המתכנסת בשבוע הבא.

זהב: מוכרים בלבד

מתכות יקרות איבדו באחרונה כנראה את מעמדן כמפלט בטוח לעת צרה. מחירו של הזהב לא עלה בתגובה לנפילת הדולר ושערי המניות.

למחרת „יום שני השחור" ... החלו קרנות הנאמנות האמריקניות ... מטבעות זהב, כדי להשיג מזומנים ... מימון. גם משקיעים פרטיים, שהחזיקו ... זהב, מכרו אותם כדי לכסות את ... בבורסה. מחירן של מניות הזהב ביוהנסבורג ירד במהלך החודש שעבר ב־40%.

אלה שעדיין מאמינים בזהב ... שמחירו יעלה כאשר ממשלות יואלצו ... כספים למשקיהן, כדי למנוע ... לממשלת ארה"ב יהיה חשוב יותר ... הכלכלה האמריקנית מאשר למנוע ... האינפלציה. ואינפלציה, דרכה ... לטובת זהב, כי משקיעים החוששים ... כספם יפחת וחלק — בורחים לזהב.

פילפל

מבשלים פאשלה חדשה

מאת שלמה פרנקל

בימים אלה, ככה סתם וכאילו כלום, אישרה ועדת הכספים של הכנסת לבנק ישראל ולאוצר להגדיל את מלוות המדינה מ־9 ל־10 מיליארד שקל. כלומר, ניתן היתר להנפקת אגרות־חוב נוספות במיליארד שקלים, בערך 640 מיליוני דולרים לפי השער הנוכחיים. הנימוק הרשמי שניתן די מצחיק: כדי לספוג את הכספים שנפדו ממכירת המניות הבנקאיות שבהסדר. מצחיק, משום שקשה מאוד להניח שכאשר תוכננה הגדלת המילוות, לא הובאו בחשבון הכספים שיזורקו לשוק עם פריון המניות הבנקאיות. הרי פריון הבנקאיות לא בא כהפתעה למישהו.

אגב, כאשר מסתכלים על הקלות שבה התבקשה ואושרה תוספת כזאת של מיליארד שקלים, ואחר־כך מתבוננים בסכומים הנדרשים לתפעול תקין של הטלוויזיה הישראלית, למשל, אפשר לקבל עווית של צחוק או של רוגז, הכל לפי המתבונן.

הנימוק האמיתי להגדלת המלוות נמצא במקום אחר. לא רק פריון המניות הבנקאיות חייב את הגדלת הסכום שרשאי בנק ישראל לגייס מן הציבור. ומי שחושב שכאן נגמרת הגדלת הסכומים שרשאי הבנק לגייס, חי בטעות גדולה.

הסיבה האמיתית נמצאת בתחום האשראי לציבור. בנק ישראל חייב לגייס כסף כדי שיהיה לו ממה לתת. על־פי הפרסום האחרון שקראתי, כבר עלה האשראי לציבור על 10 מיליארדי שקלים. בינתיים עדיין לא ידועה השפעת הכסף שנכנס לבנקים על גיוס האשראי לציבור, אבל אפשר להניח שלא חסרה לסכומים הללו השפעה אלא שמתברר שגם זה לא מספיק, ובנק ישראל עומד להעמיד לרשות הבנקים שלנו שני מלוות הקרויות „מוניטריות" — עוד נזכור את המלה הזאת — בסכום של חצי מיליארד שקלים. והבנקים הרי לא ישמרו את הכסף אצלם; הם ילוו אותו, משמעות הדבר היא שבכלל הנראה יעמוד כבר האשראי לציבור על 11.1 מיליארד שקלים.

זהו סכום עצום לפי כל קנה־מידה. בדולרים זה יוצא קצת יותר מ־7 מיליארד, כי אומנם לא סכום שיכול לפתור במכה אחת את בעיות הגרעון המסחרי של ארה"ב, אבל לגרעון שלנו סכום כזה יכול לחולל הרבה. ועוד חישוב: כיוון שבישראל יש 1.1 מליון משקי־בית, מתברר שבממוצע לקח כל משק־בית ישראלי אשראי בסך 10 אלפים שקל. כיוון שמדובר בנטו — על הלוואות לא משלמים מס הכנסה — הרי שלמעשה מדובר בכל משק־בית ממוצע בערך 8 משכורות חודשיות עתידיות נטו, ועוד הדר נאווה.

מובן שהאשראי אינו מתחלק בצורה פרופורציונית כזאת לכל הציבור. העיקרון הוא שככל שאתה גדול ועשיר יותר, נותנים לך יותר אשראי. אבל זה רק מסבך את התמונה. וכדי לראות כיצד, לא צריך ללכת רחוק. די לראות מה שקורה עכשיו להתייסלות המוסדות המרכזיים של רוב התנועות המיישבות לנו סכומים שעכשיו פשוט אינם יכולים להחזיר. והאם כדאי להזכיר שוב את סולל־בונה, „אלסינט" וכל היתרו...

במשק הישראלי לא חלה שום התפתחות חיכולה להבטיח כי האשראי הניתן עכשיו שלא כמו האשראי שניתן בזמנו — יוחזר אי־פעם. האשית, הריבית נשאה רמתה הגבוהה בעולם, ועוד נראה מי יצליח לעמוד בה. שנית, אין שום סימנים רציניים לגידול בתוצר הלאומי.

במלים אחרות, במודע או שלא במודע מורידים האוצר ובנק ישראל לשוק אשראים אדירים, שקשה להניח שיוחזרו אי־פעם במלואם. ולא פעם חשוב — אילו היו האשראים מוזרמים כדי ליצור במשק תוספת של כוח ייצור וגידול בתוצר הלאומי, היה לכך הצדקה מלאה, משום שזו יצירת הכנסה עתידית. אבל לכך אין שום סימן. לבנק ישראל אין שום פיקוח על מה שנעשה באשראים שהוא מחלק. ההרגשה שלו, ... שהאשראים מחולקים ביד רחבה כל־כך כדי לדחות קטסטרופה פיננסית ... במחיר אפילו ממדינת ישראל, ולא כדי ליצור משהו חדש.

מהסל אל הפח

ביום ב' שעבר, כאשר מ"מ רה"מ שמעון פרס הצהיר על הצורך לנטוש את הצמדת השקל לסל המטבעות, ניתן האות לפתיחות ויכוח ציבורי פומבי על צער זה, ויכוח אשר בימים שלפני כן התנהל ברמה של רמזים והדלפות. לאחר הצהרת פרס, ברור שהמערכת הפוליטית הבכירה החלה להתערב בדיון, שהתנהל עד אז ברמה הפקידותית־מקצועית.

הרקע למחלוקת איננו חדש. כאשר הוצמד השקל לסל המטבעות, לפני למעלה משנה, היה מי שהזהיר מפני תיסוף הדרגתי של המטבע הישראלי לעומת הדולר, אם זה האחרון ידרדר בשווקים הבינלאומיים. ואכן, מצב זה התהווה בשבועות האחרונים, לשמחת מאמצי הבלימה של הבנקים המרכזיים של המערב. הדולר נפל לשפל של 1.66 מארקים ו־135 יין לדולר. בישראל תורגם מצב זה לתיסוף בשער החליפין לרמה של 1.56 לדולר, לעומת 1.60 שקל כמה שבועות לפני כן. מנגד חל פיחות בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות האירופיים והיין היפאני, כאשר הסל נחוק ברמה של 1.69 — 1.68 שקל ליחידת סל. תיסוף כלפי הדולר מביא באופן אוטומטי לפיחות כלפי יתר המטבעות.

זאת ועוד, ניתן לטעון שבגלל השיטה המיוחדת של הסל, תהיה התמיכות בהשפעת תנודות הערך היחסי של המטבעות על שער החליפין של השקל. כך, לדוגמה, ירידה של 10 אחוזים בערך הדולר יחסית למטבעות האירופיים מתורגמת בישראל לתיסוף של 6 אחוזים בלבד לעומת השקל. כיוון שמשקל הדולר בסל המטבעות הוא 60 אחוז. אילו השקל היה צמוד ב־100 אחוז לדולר היתה הירידה שלו לעומת המטבעות האירופיים ב־10 אחוזים גורמת פיחות בשיעור של 10 אחוזים לעומת אותם מטבעות.

המסירים הגדולים של הסל נמצאים היום בבנק ישראל. בבנק ... מסרבים ... משיטת הסל. הוויכוח של הנגיד מיכאל ברונו איננו בשלב ... עם שר האוצר משה נסים, אלא עם היצואנים והפוליטיקאים, כמו פרס וסגן שר האוצר עדי אמוראי, הלוחצים להצמדת השקל לדולר, כדי להקל ולו במעט על המצב הקשה של רווחיות היצוא ... הדולר.

הטיעון של ברונו הוא, ש... הצמדות לסל הינה הכרחית כדי למנוע ... הלחצים האינפלציוניים. אם השקל יוצמד לדולר כאשר ... המטבע האמריקני נופל, הדבר יביא לפיחות זוחל של ... כלפי המטבעות האירופיים. על לחצי האינפלציה מבית ... להוסיף לחץ נוסף מצד שער החליפין. יש לזכור, שישראל מייבאת ... סחורות ותשומות לייצור מאירופה ועל כן גם מוצרי הצריכה הסופית וגם התשומות היו מתייקרים יותר מאשר עכשיו.

ברונו מנסה לשכנע את ניסים זה כמה חודשים שניתן וצריך לרדת לרמת אינפלציה חד־סיפרתית כבר בשנה הבאה. לדעת הנגיד, בלי ירידה כזאת באינפלציה יש סכנה להתחדשות הספירלה של עליות מחירים־שכר־שער חליפין. פיחות גדול יותר לעומת המטבעות האירופיים יהווה גורם אינפלציוני, ומכאן התנגדות ברונו להצמדת השקל לדולר.

המותקף הקבוע — השכר

בבנק ישראל מציעים, שבמקום לדבר על הצמדה זו או אחרת יתחילו היצרנים למצוא דרכים להתייעל ולהקטין הוצאות. הכתובת הקבועה של חיצי הבנק היתה ונשארה השכר. בבנק ישראל חוזרים וטוענים כי במקום פיחות, אשר לא יתן דבר מלבד אינפלציה, יש צורך בהורדת שכר באותן תעשיות המייצאות לשוק האמריקני. אלא שיש חוסר עקביות בעמדת בנק ישראל. הוצאות המימון מהוות מרכיב לא פחות חשוב מהוצאות הפירמה. והוצאות המימון מושפעות לא מעט משער הריבית על הלוואות שקליות, אותו שער ריבית אשר בנק ישראל משתדל להשאיר גבוה־גבוה. למעשה, על־ידי השארת הריבית ברמתה הגבוהה מפעיל הבנק לחץ מיותר על השכר, מה שמקשה על מציאת כל הסדר שימנע פיחות.

שאלה אחרת המתעוררת היא, האם היצרנים והתעשיינים יסתפקו בפתרון של מעבר להצמדת השקל לדולר. ספק אם כך הדבר. כבר לפני המשבר הנוכחי השמיעו נציגי תעשיות האלקטרוניקה טענות קשות נגד הקפאת שער החליפין. כהרגלם, חיפשו תעשיינים אלה קודם כל פתרונות „תקציביים", כגון הגדלת הסובסידיות ליצוא, כדמות הגדלת מענקי המחקר והפיתוח, או ביטוח שער.

הבעיה של קיסר

למי שעקב בשבוע שעבר אחר הצהרותיו של מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, היה ברור שהמצב הנוכחי מקשה עד מאד על ההסתדרות. מצד אחד, כמייצג של תעשיות כמו „כור" ו„תדיראן" היה קיסר רוצה מאד לראות הגדלת הרווחיות במפעלים אלה, הנמצאים במצוקה גדולה. מאידך, כמזכיר ההסתדרות ונציג העובדים, קיסר לא יכול לתת את ידו לא לפיחות שוחק שכר ולא לקיצוץ בשכר. מה שנותר למזכיר ההסתדרות זה לדרוש סובסידיות לתעשיות שבמצוקה. ספק אם מבוקשו ינתן לו. בסופו של דבר, נסים וברונו יכריחו את קיסר לבחור בין פיחות כולל לבין הורדת שכר בסקטור המייצא לגוש הדולרי.

אילן אברהם

חשמל מפצלים

בהשקעה של 24 מיליון דולר תקים חברת „פמא" (פיתוח משאבי אנרגיה) את מתקן ההדגמה הראשון לשריפת פצלי שמן, להפקת קיטור וחשמל. בשבוע הבא תונח אבן הפינה למתקן, והפעלתו מתוכננת לקיץ 89.

שר האנרגיה משה שחל מסר אתמול במסיבת עיתונאים, כי כמות המרבצים של פצלי שמן שהתגלו בישראל נאמדת ב־11 מיליארד טון, השקולים מבחינה אנרגטית ל־4 מיליארד חביות נפט ויכולים לספק את תצרוכתה של ישראל לטווח של 80 שנה.

הצעה לירדנים

שחל הציע לירדן, שבשטחה מצויים פצלים דומים, שיתוף פעולה בתחום זה. לדבריו, ישראל מוכנה להציע לירדנים לעשות שימוש במחקרים שנעשו בארץ, כדי לחסוך את שלב המחקר.

בשבע שנות קיומה השקיעה „פמא" כ־20 מיליון דולר בתחום פצלי השמן, בשני אפיקים: ייצור קיטור וחשמל על־ידי שריפה ישירה של פצלי שמן (כדוגמת פחם), והפקת נפט וגאז על־ידי חימום פצלי־שמן ומיצוי הנוזל המצוי בהם, הדומה לנפט. „פמא" היא חברה ממשלתית בה שותפים חברת החשמל, בתי הזיקוק, כימיקלים לישראל, פז, דלק וסונול. המתקן החדש, שיוקם במישור רותם, ישמש כתחנת כוח עצמאית שתייצר ותספק קיטור וחשמל. הקיטור יימכר לחברת הפוספטים, והחשמל — לחברת החשמל. לדברי שר האנרגיה, לאחר שיוקם המתקן הזה, ינסו למצוא משקיעים שיהיו מוכנים להשקיע בהקמת יחידות נוספות.

בתשובה לשאלה בעניין הרפורמה במשק הדלק אמר שחל, כי לשבוע הבא נקבעה פגישה עם חברות הדלק ובתי הזיקוק („עם שעת התחלה וללא שעת סיום"). „אני אופטימי ומקווה שנגיע להסכמה", אמר. „עד 13 בדצמבר ניתנה להם שהות כדי להחליט אם להגיש בג"ץ. אם לא נגיע להסכמה, ולא יהיו עיכובים משפטיים, הרפורמה תופעל בחודש הבא לפי לוח הזמנים שנקבע".

אורי נחשון

הדיסקונטאים מפגינים

מאות עובדי בנק דיסקונט הגיעו אתמול לבניין בית הדין לעבודה בתל־אביב, בו נדונה הארכת צו המניעה הזמני האוסר עליהם לנקוט עיצומים. בסופו של דבר הוארך הצו עד ה־24 בנובמבר, והוסכם כי בתקופת הביניים ינוהל מו"מ בין הנהלת הבנק לוועד העובדים. אם עד למועד זה לא יושג הסכם, ישובו הצדדים לבית הדין לעבודה.

יו"ר ועד עובדי הבנק, ריקי בכר, אמר אתמול כי ההנהלה התחכמה לעובדים, בהגישה תביעה נגד כולם, ולכן הופיעו אתמול מאות עובדים לישיבת בית הדין. לדבריו, הגיעו עובדים מסכריה בצפון ועד אשקלון בדרום, ואם ימשיכו לתבוע את כל העובדים, „נשתדל להכניס עובדים במשלחות לתוך אולם הדיונים". הוא אמר, כי השנה שופרו מאוד התוצאות הכספיות של הבנק, העובדים הגדילו באופן ניכר את הפריון, ויש לתת להם פיצוי הולם.

א. נ.

מבזקים כלכליים

אשרי המאמין

■ בכנס השנתי של לשכת שמאי המקרקעין בישראל, שנפתח אתמול באילת, ידונו השמאים בתופעת המגמה שקיבלה תאוצה בשנים 87־86, של חזרה לביקוש דירות במרכז ובצפון ת"א. הביקוש לדיור בפרוייקט יוקרה, כגון דיזנגוף סנטר, גן העיר, פרויקט בזל, פרויקט דנקנר ופרוייקטים הנמצאים בשלבי אישור ברשויות התכנון, כגון פרויקט מלון רמת אביב, פרויקט נולדה, פיתוח כיכר המדינה, המגדל השני בדיזנגוף סנטר, פרוייקט גשר ההלכה (דרומית לבבלי) — גובר והולך ולהערכת שמאי המקרקעין, כ־500 משפחות רכשו כבר בשנים 86 ו־87 דירות בפרוייקטים אלה, חלקן משפחות העוברות מווילות וקוטג'ים בפריפריות של ת"א בחזרה העירה.

תשלומים בישראכרט

■ חברת ישראכרט עומדת להפעיל בימים הקרובים הסדר תשלומים חדש המאפשר לבתי עסק ולמחזיקי כרטיסים לבצע עסקות בתשלומים צמודי מדד, באמצעות שובר תשלומים חדש ומיוחד שהונהג לצורך זה. שובר זה מאפשר לבצע קניות של מוצרים ושירותים בתשלומים, כאשר סכום הקנייה צמוד למדד המחירים לצרכן. חישוב ההצמדה או הריבית נעשה על־ידי חברת ישראכרט, כאשר על גבי השובר נרשם סכום התשלום ללא רבית.

הפסדים לליפשיץ

■ במחצית הראשונה של 87 הסתכמו הפסדי חברת הבנייה „מתתיהו ליפשיץ" ב־4.3 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של 7.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לאחר תקופת המאזן גייסה החברה כ־9 מיליון דולר בשתי הנפקות בבורסה וקיבלה מיליון דולר תמורת מכירת 12.5 אחוז מהמלון שבנתה בים המלח. מדיווח שמסרה החברה לבורסה עולה, כי מצבת העבודות של החברה כקבלן־מבצע לסוף יוני 87 הסתכמה ב־28 מיליון דולר, מתוכם בוצעו כ־11 מיליון דולר. לאחר תאריך המאזן קיבלה החברה עבודות נוספות בסך כ־2 מיליון דולר.

מארינה בעכו

■ מנכ"ל משרד הכלכלה, משה דברת, אמר במהלך סיורו בעכו, כי משרדו תומך בהתאמת מארינה ליאכטות בעיר. העלות המשוערת של הפרוייקט — כ־12 מיליון. דברת הדגיש, שבגלל התנאים הטבעיים של נמל עכו עלות הפרוייקט מגיעה למחצית הסכום שהיה עולה אילו הוקם באזורים כגון הרצליה או חיפה. מנכ"ל משרד הכלכלה הוסיף, שמשרדו יירתם גם לפיתוח תיירותי בעכו ולדירלול האוכלוסייה בעכו העתיקה. עוד מסר, שעם הקמתו של פרוייקט חבל אלפיים תקבל גם עכו תנופה כלכלית, ולדבריו בהיותה עיר מעורבת זקוקה עכו לתמיכה מיוחדת של הגורמים הממלכתיים. (י.צ.)

ע"ח ערבויות

■ במחצית הראשונה של 87 הפסידה „אלרון" 800 אלף דולר. ההפסד נגרם בעיקרו מהפרשה שביצעה החברה, בסך 2.2 מיליון דולר, כחלקה בהסדרי ההבראה של חברת „אלסינט". חצי מיליון דולר מסכום זה מהווה מחיקת יתרת ההשקעה של „אלרון" ב„אלסינט" וסכום נוסף של 1.7 מיליון דולר הופרש על חשבון ערבויות בסך כולל של 9.4 מיליון דולר שנתנה „אלרון" בקשר עם התחייבויות „אלסינט". במחצית הראשונה אשתקד הרוויחה החברה 2.1 מיליון דולר.

„צח" באשדוד

■ תעשיית הדפוס בישראל, המתפתחת בשנים האחרונות בצעדי־ענק, מחייבת אספקה קבועה, אמינה ואיכותית של צבעים, ולשם כך הוקמה ומופעלת חברת „צח" — אמר בני גבאי, מנכ"ל החברה, עם חנוכת המפעל באיזור התעשייה של אשדוד. המפעל הינו מייסודם של מפעלי נייר אמריקניים־ישראליים וסיבים בימיים ישראליים מקבוצת „כלל תעשיות". ב„צח" מועסקים כ־35 עובדים ומחזור המכירות הצפוי לשנת 1988 — 5 מיליון דולר. בהקמת המפעל הושקעו 4 מיליון דולר והוא מייצר צבעים, מוצרי־עזר ולאכות לכל סוגי הדפוס בייידע שנרכש מחברה בעלת מוניטין במערב־גרמניה.

כבישים אדומים

■ משרד השיכון והבינוי מתחיל בקרוב לפרסם מיכרזים לסלילת מספר כבישים ראשיים בהשקעה של עשרות מיליוני דולרים. פעילות זו תאפשר חידוש הפעילות בענף ההנדסה והתשתית, הנתון כיום בשפל — אמר מנכ"ל משרד השיכון והבינוי לראשי המוסד המאוחר לענף הבנייה. ראשי המוסד המאוחר טענו, כי ענף ההנדסה והתשתית נתון בשפל חמור ביותר וציוד יקר מושבת מחוסר תעסוקה. עמוס אונגר אמר, כי בקרוב יוחל בסלילת כביש חדש מירושלים לגוש־עציון, בהשקעה של 20־15 מיליון דולר. כביש חדש יסלל בין כרמיאל לאיזור התעשייה בתפן, בהשקעה של כ־10 מיליון דולר, וכביש נוסף של עוקף קלקיליה. כבישים אלה, לדבריו, יביאו להקלה על עומס התנועה ויאפשרו נגישות טובה יותר לאזורים הללו. עוד אמר, כי משרדו קיבל תקציב מיוחד של 12.5 מיליון דולר לשיקום מערך הכבישים האדומים, תקציב זה ינתן למשרד במשך חמש שנים.

אפליה מצטמצמת

■ נשים עובדות ביפאן מועסקות בדרך כלל בתפקידים זוטרים, ומעבידיהן מצפים כי יפרשו מהעבודה עם נישואיהן. אלה הממשיכות לעבוד לאחר הנישואים מועסקות בדרך כלל במשרות חלקיות או בעסקים המשפחתיים. לעומת זאת משתפר מעמדן של הנשים העובדות האמריקניות, ופער השכר בינן לבין עמיתיהן הגברים מצטמצם. בעוד שבשנת 1979 השתכרה עובדת אמריקנית 63% משכרו של גבר עובד באותו תפקיד, בשנת 1986 שולמו לה 69%. בשכבת הגיל הצעירה הפער בין שכר הגברים לנשים נמוך עוד יותר, ובנות 29־21 מקבלות 83% משכר הגברים בני גילן.

ערך לוי מורב

גם הזהב בנופלים

ציפיות ראשונות כי דרום־אפריקה, יצרנית הזהב הגדולה בעולם, תינצל ... שוק המניות העולמי ומירידת ... ואף תרוויח מהן, סינו את מקומן ..., אומרים משקיעים פינאנסיים ... ביוהנסבורג. דרום־אפריקה הורגלה לכך ... ובלכלי מאיר לה פנים, כאשר זה ... מתערב בוגד בו. אך הפעם לא תעניק ... הזהב הרעש בשוקי הזהב מהונג־קונג עד ציריך אמון רב ביכולתה של ... להישאר מחוץ למהומה ...

... בלונדון ננעל ביום ד' שעבר את ..., כאשר מחיר האונקיה עמד על 466.75 ... יום ה' ל־459.70 דולר — הרבה ... מהמחיר של 481 דולר שהדולר ... ב־19 באוקטובר, „היום השחור" של וול סטריט.

... המסחר גרפה את כולם. אנשים ... מימון בצורת זהב, מכרוהו כדי לשלם ... בשוק המניות וזה הוריד את ...", אומר כוני קרייג, מומחה לענייני ... בסוכנות הברוקרים אייוור ג'ונס ורוי. „מוקדם עדיין להניח שהזהב שוב ... כדור פורח".

... מוטעות באולם המסחר של ... ביוהנסבורג, בו קיפחו מניות הזהב 30 ... ב־19 באוקטובר, עליות חדות ... על העלייה במחיר הזהב.

„יום ב' השחור" הביא להצלחה קצרת־ימים ... מניות הזהב ביוהנסבורג. מדד הזהב ... עלה ל־2,439 נקודות — מרחק רב ... כל הזמנים, 2,499 נקודות, ב־3 ... השנה. אולם נפילת מחירי הזהב ... מ־470 דולר האונקיה, ... את המדד לרמתו הנוכחית של 1,612 ...

... ומשקיעים דרום־אפריקניים ... נתון פיקוח על מטבע זר שמגביל ... יש בדרך כלל נימוק לטובת הזהב ... לכל מצב. „זהב הוא אובססיה כאן", ... סוחר דרום־אפריקני המשחק במניות המכרות: „אפילו מזכירות עוקבות אחר מחירי הזהב, ומאזינות למחיר בהונג־קונג בשעת נסיעתן לעבודה".

ההתעניינות האת אינה מפתיעה. זהב מהווה כמעט מחצית היצוא של דרום־אפריקה. מניות הזהב שולטות בבורסה, ולמעלה מחצי מיליון בני־אדם מועסקים במישרין בענף כריית הזהב.

כאשר משקיעים זרים מיהרו להיפטר ממניות זהב דרום־אפריקניות בגלל האלימות הפוליטית במדינה זו בשנים האחרונות, נדחקו משקיעים דרום־אפריקניים לקנותן, ומשקיפים מקומיים צפו גאות במניות הזהב. האמון שלהם התברר כמוצדק כאשר מחיר הזהב התאושש בהתמרה, לאחר שירד לפני שנתיים ל־280 דולר האונקיה. אך כיום המשקיפים הדרום־אפריקנים פחות אופטימיים אשר לסיכויי מחיר הזהב מאשר עמיתיהם מעבר לים.

משקיפים בניו־יורק ובלונדון צפו לפני כשבוע כי לחץ מתמשך על הדולר יעלה בחודשים הקרובים את מחיר הזהב עד ל־500 דולרים האונקיה, אולם מומחים בדרום־אפריקה אינם כה בטוחים בכך. „הפסיכולוגיה בשווקים השתנתה בן־לילה לאחר יום השני השחור", אומר פיט ואן שאיק, כלכלן בחברת הברוקרים ג'. ד. אנדרסון ושות'. עם זאת אמר, כי אם תישמר מגמת הירידה בשוקי העולם, יתכן שדרום־אפריקה לא תיפגע".

משקיפים מסויימים טוענים, כי אם ארה"ב לא תשכיל ליצור אמון כי אכן תטפל בהצלחה בגרעון התקציבי והמסחרי שלה, עשוי דבר זה להועיל לזהב, בערערו עוד ביתר שאת את הדולר ובטפחו חששות להגברת האינפלציה. אחרים סבורים, כי שפל בארה"ב, כתוצאה מצניחת וול סטריט, עלול להביא לידי ירידה במחיר הזהב.

בימים אלה חל סיבוך במצב, בעקבות שמועות בשוקי המתכות לפיהן מכרו הבנקים המרכזיים באירופה זהב, במסגרת אסטרטגיה מתואמת לעידוד הדולר. דרום־אפריקנים דחו את הספקולאציה הזאת „אם אכן מכרו, לא עשו זאת לשם התערבות", אמר מקור שסירב להזדהות בבנק הרזרב הדרום־אפריקני. בציינו: „לפי המידע שבידינו, יתכן שמכרו למען מדינה בעולם השלישי ששמה לא נזכר".

כריסטופר וילסון, רויטר

העניים משלמים יותר מס

בשנים האחרונות הועלו המיסים המוטלים על האמריקנים העניים ובמקביל הוקטן נטל המס המוטל על העשירים — מגלה מחקר שפורסם השבוע על־ידי לשכת המס של הקונגרס.

לפי הנתונים הכלולים במחקר זה, בעקבות הרפורמות במסים שאושרו מאז עלייתו לשלטון של הנשיא רייגן, ישלמו 10 אחוזים מאזרחי ארה"ב בעלי ההכנסות הקטנות ביותר 20 אחוז יותר מיסים ב־1988 מאשר ב־1977. במקביל, אזרחים אמריקניים הנמנים עם שכבת בעלי ההכנסות הגבוהות במדינה, ישלמו פחות מיסים.

נטל המיסים נשאר אומנם כמעט יציב לגבי האזרח האמריקני הממוצע — 22.7 אחוז ב־1988 לעומת 22.8 אחוז ב־1977 — אולם שיעור המיסים שמשלמים בעלי ההכנסות הקטנות, ביותר גדל מ־8 ל־9.6 אחוזים באותו פרק זמן, ובמקביל ירד שיעור המיסים ששילמו בעלי ההכנסות הגדולות ביותר מ־26.7 ל־25 אחוז.

עוד קובע המחקר, כי ההכנסה הריאלית של אזרחי ארה"ב מכל שכבות האוכלוסייה גדלה בין השנים 1984 ל־1988, אך הגידול הניכר ביותר באחוזים נרשם אצל המשפחות הנמנות עם בעלי־ההכנסות הגבוהות ביותר.

(ע.צ)

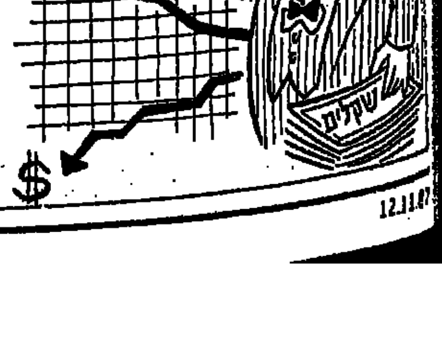

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון | אביר על סוס של אינדיאנים

„באמצע היום" מאת עירא דביר בתיאטרון הקאמרי, במה 3

יוסי ידין ועירית שלג — ב„אמצע היום"

מאת ציפי שוחט

שני תיאטראות: „הקאמרי" וה„הבימה" (!) מעלים בימים אלה מחזה מאת עירא דביר. ב„הבימה" החלו חזרות ראשונות על „השדירה" וב„קאמרי" בבמה 3 זוכה „באמצע היום", לתשואות ראשונות.

עירא, מחזאי צעיר, שעשה היכרות ראשונה עם הקהל במחזה „עקידה" בפסטיבל־עכו, התקבל באהדה כבר מההתחלה. למחזה היה המשך גם אחרי הפסטיבל — הוא הוצג בגוונה־צדק על־ידי תיאטרון „יובל", צולם לטלוויזיה ואף זיכה את יוצרו בפרס על־שם שחקני־תיאטרון „הבימה". עתה, לראשונה, מוצג המחזה — „באמצע היום", על במה של התיאטרון הרפרטוארי.

את הגירסה הראשונה למחזה כתב עירא לפני חמש שנים. אז קרא לו: „פריפלנטה אמריקנה". אחרי נסיון כושל להציגו בבית־לסין, נסגר המחזה במגירה ונשכח. משנוצר הקשר עם „הקאמרי", נראתה הדרך יותר בטוחה. איציק סידרוף הבמאי (שגם לו זו עבודת בימוי ראשונה בתיאטרון רפרטוארי), גד קינר, שהוא לקטור (קורא טקסטים) ב„קאמרי", יוסי ידין — גיבור־המחזה וכמובן ההנהלה — כולם נתנו את ברכתם. „לא ציפיתי לגיבוי כל־כך מלא. זה היה מעל ומעבר".

כיום, מתייר, עירא חיוך רחב. הקהל אוהב את מה שהוא הציע לו — אבל עד ההצגה הראשונה היו הרבה ספיקות והוא לא ידע, איך יעבור המחזה את מיבחן הקהל. „זהו מחזה בעייתי ולא שיגרתי" הוא אומר „נתתי הרבה קרדיט לקהל. נקודת־המוצא שלי היתה שהקהל אינטליגנטי והשחקנים והבמאי מבריקים. הטקסט בנוי על סבטקסט שלא נאמר. עד הגנרלית היה הטקסט ולא יותר מזה — לכן הייתי לחוץ, היסטרי ממש. בהצגה הראשונה קרה הקסם הזה. מערכת היחסים בין הדמויות במחזה עוברת לקהל. בדיעבד מסתבר שצדקתי: הקהל באמת אינטליגנטי. זו ההפתעה הכי טובה שיכולה להיות לי. זה נראה טוב מדי כדי שזה יהיה אמת".

דינוזאור

שלושה מחזות (עד כמה שידוע לי) כתב עד כה המחזאי — כולם על נושא הזיקנה. ב„עקידה" הוא יצר מיפגש בין שני אבות שכולים. ב„שדירה" הוא מפגיש קבוצת זקנים בשדירה תל־אביבית וב„באמצע היום" יצר עימות בין גבר קשיש לבין צעירה מבולבלת. האם זה מקרה? עירא, טוען שכן. אזניי פשוט כרויות למה שמתרחש סביב. הכל נמצא במציאות, הוא אומר, צריך רק להטות אוזן ולשמוע. „בכלל, דמויות של אנשים מבוגרים יותר מורכבות ויותר מעניינות", אומר עירא, „יין ישן יותר טוב".

העימות של הדמויות מפגיש על הבמה את יוסי ידין ועירית שלג. לעירית, ניתנת הזדמנות להוכיח את עצמה כשחקנית עם עומק — לא עוד בלונדינית יפיפיה ומטופשת. יוסי ידין (שהשתתפותו היתה תנאי של המחזאי), מזכיר לנו מה שחקן טוב יכול לעשות לטקסט. המונולוג שלו על הזוק (!) ראוי לכל שבח והוא פנינה־תיאטרונית שלעיתים רחוקות אנו רואים על הבמה. אומר עירא: „ידין הוא סוג של דינוזאור — שריד של דור־ענקים שהולך ונעלם. הוא היה מוכן לרדת לעכו כדי לעשות את התפקיד ב„עקידה". הוא היה מוכן להכניס את ראשו לבמה 3 כדי לעשות את התפקיד הנוכחי. תיאטרון בשבילו זו שליחות".

מה היא רוצה

במרכזו המחזה, גבר בערוב־ימיו — זה שחי בתקופת בן־גוריון, שרתוק ורמז — אישים שנשארו מהם רק שמות של רחובות. הוא (אין לו שם במחזה) עדיין מחפש את משמעות חייו. פעם היה מוכן להקריב את חייו למען אידיאלים. היום הוא אוסף את הבולים של פעם — אלה שהיו קשורים למאורעות הגדולים של חיינו. „בולים" הוא אומר „לא מוציאים סתם. כל בול קשור עם איזה מאורע. ככה האלבום הזה, הוא, כמו שאומרים, תיעוד של סיפורים, של אמונה, ראשוניות, אידיאלים".

יום אחד פורצת אל דירתו העלובה צעירה חיננית, יפה, מרשכת. היא (גם לה אין שם במחזה) מערערת את השיגרה המונוטונית של חייו, המתפוררת בין שתית־תה ואיסוף בולים. מה היא רוצה? מה המניע שלה? האם תתקיים ביניהם איזה שהיא נקודת מיפגש? עירא, בונה את מחזהו במיבנה בלשי. זורע חשדות לאורכו ומגיע לפיתרון בסופו. הקהל מפענח את המניע הרבה לפני הגיבור, אבל בכל־זאת נשמר אלמנט המתח.

הצעירה המגיעה אליו, היא הבת של מי שהיתה אבירת חלומותיו. היא, הבת, יוצאת אחרי מות האם, לחפש אחר מי שהיה אהבתה הגדולה של האם. היא רוצה להכיר ולאהוב את שאהבה אמה — להקים לתחיה אהבה ישנה. אבל לא אביר על סוס לבן היא מוצאת, כי אם אביר זקן על סוס של אינדיאנים — איש שהקדיש את חייו לאידיאלים ועקרונות שעבר זמנם.

פער־דורות מפריד ביניהם. תהום עמוקה נפערת ללא יכולת לגשר עליה. נקודת־החיבור ביניהם היא הבדידות, אבל הדיאלוג ביניהם הוא דיאלוג של חרשים. בסופו של המחזה — ימשיך כל אחד מהם לנוע בתוך מעגל הבדידות של עצמו. למרות המגע ביניהם נקודת המפגש היא בלתי־אפשרית.

החמצה

„באמצע היום" — יותר מהכל הוא סיפור על החמצה. החמצה של חיים. סיפור על אובדן החלום ומות האשליה — סיפור עצוב על מותה של הרומנטיקה.

עירא: „אנחנו חיים בתקופה שהיא לא רומנטית. הדימיון הצטמצם ל־27 אינטש של הטלוויזיה. אני רואה את הקהל איך שהוא נהנה מקונוונציות שהם מעבר לטלוויזיה".

קולנוע | שירת היאוש

„מגדל הדבורים" — בקולנוע לב בתל־אביב

מאת יעל ישראל

„מגדל הדבורים" — סרטו החדש של הבמאי היווני תיאו אנגלופולוס, הוא סרט מסע של ייאוש. אנגלופולוס, עשה עד עתה רק שבעה סרטים. רובם סרטי מסע, הן במובן הפיזי והן במובן הנפשי. מסע הוא גם סוג של חיפוש, בדרך־כלל נושא המסע אופי של חיפוש עצמי. יש והחיפוש מביא תשובות ובהירות חדשה לעולמו של המחפש ויש שהחיפוש הוא רק תחילת הסוף, כמו בסרטיו האחרונים של אנגלופולוס. הפסימיות בהתגלמותה והיאוש באו לידי בטוי כבר בסרט הקודם „מסע לקיתירה" (שאף הוא יוקרן מסחרית בקרוב), וקיבלו משנה תוקף בסרט „מגדל הדבורים".

אלו הם סרטים קודרים שלא נותנים אף שמץ של תקווה לגיבוריהם. ההזדמנויות שאנגלופולוס שותל באודיסיאה הקצרה של הדמויות — מוחמצות תמיד. גיבור „מגדל הדבורים", הוא גבר עייף ומאוכזב בגיל העמידה. אנו פוגשים בו לראשונה בחתונת ביתו בבת עינו. אין זו חתונה עליזה. בחוץ יורד גשם זלעפות ובפנים שורת אווירת נכאים כאילו נערכת כאן הלויה ולא איחוד של זוג צעיר ומאוהב. נישואי ביתו יהוו בשביל ספירוס, את נקודת המפנה בחייו. הוא מתפטר ממשרת מורה בעיירה, עוזב את אשתו ויוצא לנדוד בדרכים בשכל אותו מקצוע מוזר שלקח על עצמו בכוונה. הוא נוסע מיישוב ליישוב לטפל בכוורות דבורים המפוזרות בשדות הצחיחים.

ניכר בספירוס שהיה גבר נאה, תאב חיים. היום הוא איש כבד, אכול מבפנים, עגום פנים, כבוי עיניים. הוא נושא בתוכו טינה לא מחוורת כלפי העולם שלא גילגל את חייו כפי שרצה. ספירוס נוסע מצפון לדרום בקור של אמצע החורף. הוא ניזון מכריכים ובירה. ישן בבתי־מלון עלובים ולא משוחח עם איש. העבודה, שיכולה היתה להטריף את דעתו של כל אחר אחר, היא בשביל ספירוס פסק־זמן עד שמשהו חרש יתגבש בו לפני הכניעה הסופית. לו גיבוריו של אנגלופולוס היו מאמינים במשהו, אפילו באלוהים, אפשר היה לומר שאלוהים עשה עם ספירוס חסד, כששלח לו את התקווה האחרונה בצורת טרמפיסטית צעירה בגילה של בתו, שנטפלת ונצמדת אליו כי אין לה איש בעולם ולא אכפת לה לאן תתגלגל מחר, וגם מפני שזיהתה את טוב ליבו. במהלך הימים תאמר לו שהוא היה האיש היחידי בחייה שנהג בה יפה, בלי לצפות ממנה לתמורה.

ספירוס נותן לנערה מפת־לחמו, מסיע אותה ביחד איתו, אבל מסרב לדבר איתה וגם לא נוגע בה, למרות שהיא אינה חוסכת במאמצים לפתות אותו, אולי כדי להשיב לו על טוב־ליבו. הנערה צעירה, אבל לא נושאת איתה שום תקווה רומנטית לעולמו המשמים. אין כאן אהבת מאי ודצמבר, או איזה פתח לאיחוד שתי נשמות אבודות ובודדות.

אנגלופולוס, אינו מאפשר לגיבוריו רגעים של נחת. הם לעולם יסבלו, בלי יכולת לפרוץ לרגעים את העולם הפרטי המחניק שסוגר עליהם. גם כשספירוס מצליח להתגבר על עירמות המעצורים והכאבים ולגעת בנערה, לאהוב אותה ולתת לה לאהוב אותו, הוא שב מהר מאוד לשריון הפרטי. הוא מאוכזב ועייף. בשבילו כבר אין תקווה. אין במה להאמין. והוא גם אינו מסוגל להמשיך ולגרור את חייו הסתמיים כמו הנערה, שחייה משמימים, אבל עדיין יש לה איזו תקווה לשינוי ולמשמעות כלשהי.

אנגלופולוס, שהה בארץ לפני כחודש כאורח פסטיבל הסרטים של חיפה, כשנשאל על פשר הייאוש הטוטאלי, והסופיות הזועקת מסרטו, ענה שלדעתו הסרט אינו נואש כפי שהוא נראה, שכן הוא ניסה להציג דרכי־תקשורת אנושית אלטרנטיביות גם בהוויה של בדידות קיומית. ואכן, עד לסוף הטראגי של ספירוס, יש כמה זיקים של אור וקצת חמימות בקדרות האנושיות שהסרט מפיק, כמו אותם רגעי התחברות, ספורים אומנם, אך עתירי כמיהה לחום, בין ספירוס לנערה, כמו גם ניסיונו הנואש של ספירוס להחיות את התשוקה לאשתו, או אותה סצינה נוגעת ללב בבית־החולים כאשר ספירוס מבקר את חברו החולה (סרג' רג'יאני) והשניים יוצרים קשר בעזרת נקישת אותו מורס. תיקשורת אלטרנטיבית לאנשים שחדוות הדיבור ניטלה מהם.

ב„מגדל הדבורים" נוטש אנגלופולוס את הטכניקה הצילומית הווירטואוזית של סרטיו המוקדמים („מסע השחקנים" ו„אלכסנדר הגדול" מ־80) ומתמקד בגדולי: שלווה ובעשייה חסכונית ותרומות. עם זאת האווירה הקודרת והמונסנמת, הקשה והשתיקות המאפיינות את כלל יצירתו של אנגלופולוס הוכפלו כאן. בסרטו לא נייטש לדבר. רוב הזמן אנו עוקבים אחר הקדחתנויים וניסיונותיו של ספירוס המבטאים את מצבו הפנימי, כשם שהנוף העכורי והאוויר הסגרירי הם ביטוי לנופו הנפשי הקודר. חלק חשוב בהבעות הדימוי שמור למארצ'לו מאסטרויאני, המגלם את ... ובדידותו הקיומית של ספירוס, דרך הגוף ומבטים אילמים הזועקים את היאוש האנגלופולוסית.

הסרט יוקרן החל ממחר.

„מגדל הדבורים"

הפסנתר אשם

מאת יצחק שור

התיזמורת הסימפונית ירושלים, רשות־השידור — קונצרט שני למנויים. מוצאי־שבת, 7.11, אולם הנרי קראון. מנצח — ליאון פליישר. פסנתרן — מישה דיכטר. התכנית: — ווריאציות תזמורתיות מאת קופלנד, סימפוניית פראג מאת מוצרט, הקונצירטו הראשון מאת ברהמס.

המחצית הראשונה היתה חלק: הווריאציות של קופלנד נשמעו כמו תרגיל מהומה נשפנית על לא מאומה מוסיקאלית. הפרק הראשון של מוצרט נוגן באיטיות מרגיזה. לאורך כל היצירה חסרה דרמה וטרגיות ואילו הדינמיקה לא היתה מקוטבת די הצורך. ברהמס, לפי דיכטר, נשם גדולה וקדרות. ההדרן, מרש ... מאת ליסט, שפע וירטואוזיות ועוצמה. את פליישר, הייתי מעדיף לשמוע כפסנתרן לא כמנצח.

האקוסטיקה באולם הנרי קראון השתפרה. כלי־הנשיפה ממתכת ... עושים יותר חור בראש. לעומת זאת ... לנו פסנתר, ועוד איזה. יש להחליף ... שעה אחת קודם.

מוסיקה | בא לי בארוק

ה„סאלון התרבותי" מחדש את נעוריו. גירסה חדשה של מוסד זה תתקיים אחת לחודש במרכז בכורי העתים בתל־אביב.

„בא לי בארוק" היא סידרה של מפגשים מוסיקליים, שיתקיימו במועדון הקטן של הבית, ויוחדו למוסיקת הבארוק על־פי אווירתה ותפישתה האוטנטית. אורחי ה„סאלון" יכובדו בעוגיות ובקפה ויאזינו לנגינה ספונטאנית של מוסיקה קאמרית מתקופת הבארוק. מפגש המזכיר את הג'ם סשן המהווה חלק אינטגראלי ממסורת הג'ז ומתרבותה.

את המפגשים ינחו שניים מבחירי „אמני הבארוק" בישראל, נגנית הצ'מבלו מירי זינגר והחלילן מיכאל מלצר. מיכאל יתרום למפגשים את כוחו הארגוני ואת הנחייתו בדרכי הכרת הסיגנון — כפי שנוסחו העידו ביקרו והתוכחו אורותיו יוצרים שונים בתקופות שונות.

הקהל יוזמן להשתתף בנגינה ובדיון יחד עם המארחים ועם אורחיהם.

המפגשים הסאלוניים יתחילו בשבת בשעה 5:00 אחה"צ.

המפגש הראשון יתקיים בשבת ה־14 בנובמבר. במרכז ביכורי העיתים רח' הפטמן 6 בתל־אביב.

פסטיבל הג'אז אילת | לידה קשה

מאת יוסי ונונו

בכרטיס הכניסה של פסטיבל הג'אז באילת נכתב מאחור „אין הכרטיס מהווה הבטחת מקום לכל מופע שהוא. הכניסה למופעים על־פי נפח הקהל האפשרי במקום המופע ובשיטת „הקודם זוכה". האמת היא, שלא היתה בעיה בזו. ביום השני של הפסטיבל בוטל הצורך להציג כרטיס לפני כל מופע והקהל יכול לנוע בחופשיות בין המופעים. התנאים שמופיעים בצידו השני של הכרטיס מרמזים שהיו למארגנים ציפיות לקהל רב יותר ולפחות מהבחינה הזו יכול פסטיבל אילת להחשב כבישלון.

ההסברים למיעוט הקהל רבים. יש התולים זאת במיקומה של אילת, יש כאלה הרואים את העיתוי כבעיה המרכזית ויש כאלה הטוענים, שהבעיה נעוצה בהרכב המופיעים.

נרמה לי, שהתשובה היא עירוב של כל ההסברים ועוד. ברור, שהמקום של אילת בעייתי, במיוחד לתל־אביבים, שרואים בעכו את קצה העולם. אבל הבחירה באילת נבונה. פסטיבל הוא יותר מאשר להגיע לראות מופע ולרוץ הביתה. ומי שלא מוכן לזה, שלא יבוא. מה גם שהרעיון לערוך את הפסטיבל על רציפי נמל אילת היה מוצלח ולא שיגרתי. נושא העיתוי נראה לי רציני יותר ועל־כך יצטרכו המארגנים לתת את הדעת בתכנון של הפסטיבל הבא.

לגבי רשימת האמנים, גם כאן יש דברים בגו. בדיקה שטחית בחנויות התקליטים תגלה את העובדה, שהאמנים הזרים, שהופיעו בפסטיבל, כמעט ולא מוכרים כאן תקליטים. אפילו מייקל ברקר, שנחשב לכוכב עולה, כמעט ולא מוכר כאן, והרשימה מוכרת לקהל המצומצם יותר של חובבי הג'או, אבל אם הכוונה לפרוץ לקהל רחב יותר, ובמיוחד לקהל הצעיר, צריך לקחת בחשבון שכ... פופולארי אחד יכול להקפיץ את כמות הקהל שיגיע לפסטיבל.

נכון שהיתה בעיה של כסף, כל האמנים ... הופיעו בחינם, אלא שהמארגנים ... לקחת את העובדה הזו בחשבון. ... מוסיקאי שמקבל כסף ומביא קהל ... במתכונת הזו? זו בהחלט בעיה.

ואולי בעצם כל הפסטיבל הזה הוא ... מעל הפופיק. אולי אלה שהגיעו לאילת ... בעצם הקהל האמיתי של חובבי הג'אז ... זה מה שיש ועם זה צריך לנצח. ... שהגיע לאילת ונהנה, אפשר היה לראות ... זה על הפרצופים. גם הארגון, למרות ... של היום הראשון, היה סביר ולמעלה ... ושם היו עדיין בעיות של לידה ... שסביר להניח שיתוקנו.

אסור לתת לפסטיבל הזה לגווע. להתראות בשנה הבאה!

כתבה שלישית ואחרונה

12.11.87

בעריכת צביה בן־שלום

הרבה שמחת יצירה

ספרים למדף

עשה במו ידינו
סידרה לילדים
הוצאת מסדה

אלוהים אוהב את ילדי הגן אמר המשורר. אולי גם קצת את הוריהם — את זה לא אמר, אבל יש לכך סימנים. בימי שבות הטלוויזיה ה... חנוני 'כפתילי' יוצאת הוצאת מסדה ... סדרת ספרים, שנועדו להעסיק את הילד בהו מעניין ויצירתי. סליחה, לא אמרתי ... טובה רק כשאין טלוויזיה, זאת יופי ... בכל ימות השנה, אבל עכשיו מה ... יש לה אפילו סיכוי לחדור לבתים ... שכלל לא מתכנתים בכיוון זה.

הספרים תורגמו (והותאמו לתנאי הארץ) ... Aladin Books הבריטית, משום ... מתנעים השמות של היוצרת (ונסה ...) העורכת (ג'ני ווהן) והמרגמת (יפה ...) ... בגדול שהיעוץ הוא של קרולין סיצ'ר והאיורים של לואיס נבט. טוב, ממילא זה לא אומר לנו כלום.

בסדרה 5 ספרים: מקסמים, בובות ומסכות, מטוסים וחלל, מכוניות וסירות, חיות ומשחקים. בכולם ההתחלה אחידה: דף הסבר (מה מיוחד בספר זה) איך להשתמש בספר ולמי הוא נועד ודף אינבנטר (מה דרוש לנו). בהמשך תריסר פרוייקטים „עשה במו ידיך", כל אחד משתרע על שני עמודים, הרבה מאד ציורים וקצת־קצת טקסט. אכן — גם ילד קטן, שאינו יודע לקרוא, מסוגל להסתדר עם הסברים אלה, לאחר שמנחים אותו ומכינים לו את החומרים. במקרים מסוימים — דרושה עזרת מבוגר ויש לכך סימן גראפי מיוחד.

רמת הקושי בפרוייקטים מדורגת, מהקל ליותר מסובך והחומרים, בכל מקרה, מתגלגלים בבית: תבניות של ביצים, גלילים מנייר טואלט, קופסאות (סיגריות, גפרורים) ריקות, קשיות שתיה, מכלים מפלאסטיק, כוסות וצלחות נייר וגם קצת ירקות. לעתים, מתבקש הילד להעתיק (דרך נייר שקוף) את אחד הציורים ואז מובא הציור בגודל המתאים. אין צורך להגדיל או להקטין — פעולה שלעולם אין מצליחים בה.

יש מבחר של פרוייקטים לפי שטחי התעניינותו של הילד. פרות מתפוזים, דבורים מתבניות ביצים, או ינשוף מצנצנת־לחבבי החיות; ליצנים מקפצים, קסדה של אביר, בובה ממקטרת ועד לתיאטרון בובות (בבובות ומסכות); קוביות קרטון, לוחות לוטו, סביבון או „פאזל" (משחקים); כובעים, מטפחות נעלמות, ביצים מצויירות או חיות מבלונים (מקסמים); צלחות מעופפות ומטוסים למעלה מכוניות, רכבות ומסירות למטה. ובכל ספר, כאמור, 12 פרוייקטים.

המו"ל אומר בהקדמה שהסידרה נועדה לגיל הרך, גן־חובה וכיתות ראשונות של בית־הספר. דומני שמעט מאד ילדים יסכימו לבנות דברים במו ידיהם מבלי לדרוש עזרה, הסבר, תשומת־לב או לפחות הבעת הערכה והתפעלות. בקיצור — זה לא משחק מגרנור, אין ניסים, רבותי, בשמרטפיות מצליחים רק דרדסים ורומיהם. במקביל, אני מכירה הרבה מאד הורים שבכיף ישתפו פעולה עם הילד העוסק ביצירתיות מוצה כזאת, והבעיה אצלם היא לאפשר לילד לעשות משהו, אפילו שזה לא ייראה מושלם. בעצם, הספרים נועדו גם לגנים ולבתי־הספר (עבודה קבוצתית), תמיד אפשר לארגן אחרי־הצהריים ילדים אחרים ולזרוק להם ערימה של „אוצרות". במשפחות רבות יש אחים גדולים שישמחו לעזור, ושוב — צריך להשגיח שלא ישתלטו ולא ידחקו את הידיים הקטנות.

5 ספרים, כריכה קשה, 30 עמודים. טקסט לא מנוקד (גם לא צריך, הוא נועד למבוגר המסביר). הרבה צבע והרבה שמחת יצירה.

צב"ש

מרשמים למחברת

קיווי ועוד

התחילה עונת הקיווי. תמשך עד סוף פברואר. אם לא ידעתם: מקור השם ניו־זילנד (יש שם ציפור קצת דומה לפרי זה, רק עם מקור) אבל הפרי עצמו מוצאו מהאזורים ההררים של דרום סין. בארץ מגדלים אותו בעיקר בגליל, ושני זנים: בראשית העונה – „ברונו", המאורך ובהמשך – „קיווי פקין", העגול. הפרי נקטף קשה אך הוא טעים רק לאחר שהתרכך מעט וקולף. מזרזים את ההבשלה כמו לבננה או אבוקדו: שומרים יום עד שלושה ימים בשקית סגורה. הקיווי דל קלוריות (40 ב־100 גרם פרי), עשיר בברזל וויטמין C, אבל מעלות אלה אופיניות לפירות רבים. מי שמוכן לשלם 2,5 עד 5 ש"ח (לפי הגודל ומקום הקניה) עושה זאת בשביל הטעם.

ממטבחו של השף אהרוני (המפרסם את הקיווי בטלוויזיה) קבלנו מירשמים אחדים, כיוון שלא די בהם למלא מדור, הוספתי מטעמי אפרסמון ומנגו שמצאתי בספר „בישול ואפיה עם פירות הארץ" (הוצאת רביבים הקריב).

קצף ביצים עם קרם תפוזים וקיווי

6 ביצים מופרדות; [illegible] ועוד [illegible] כוס סוכר; מיץ משני תפוזים, קליפה מגוררת משני תפוזים; שקית שמנת מתוקה; 3 בננות; 8 קיווי.

מקציפים את החלבונים וכשהקצף קשה למדי מוסיפים [illegible] כוס סוכר, לאט ובזרם דק, תוך הקצפה. מורחים את הקצף בשכבה עבה בתבנית חסינת חום, מחליקים ומיישרים את פני הקצף. אופים בחום בינוני־נמוך (150־170 צ') כשתי שעות, עד שהקצף חום בחלקו העליון. מוציאים מהתנור ומקררים מעט. מוזגים את מיץ התפוזים בסיר קטן ומבשלים עד שהוא מצטמצם כדי רבע מהכמות המקורית. שמים את החלמונים וחצי כוס סוכר בסיר קטן אחר ומקציפים עד שהתערובת נעשית בהירה ותפוחה. מוסיפים את מיץ התפוזים המצומצם ואת קליפת התפוז המגוררת ומבשלים על אש קטנה, תוך ערבוב תמידי, עד שהקרם מסמיך מעט. **אסור**, בשום אופן, **להניח לקרם לרתוח!** מקציפים את השמנת לקצפת נוקשה. קולפים את הקיווי ופורסים לפרוסות. קולפים את הבננות ופורסים לפרוסות אלכסוניות. מורחים את קרם התפוזים על הקצף האפוי. מורחים עליו מחצית מהקצפת, מסדרים עליה בצורה נאה את הבננות והקיווי. מקשטים ביתרת הקצפת.

מוס קיווי

8 קיווי; 1 כף דבש; 2 כפות ליקר תפוזים או ברנדי; 4 חלמונים; [illegible] כוס סוכר; 1 כוס חלב; 1 כפית תמצית וניל; שקית ג'לטין (14 גרם); שקית שמנת מתוקה.

קולפים את הקיווי. 3 מהם פורסים ומרפדים בפרוסות תחתית של תבנית עגולה ונאה. שמים את שבעת הקיווי הנותרים במעבד מזון (להב פלדה) ביחד עם הדבש והליקר ומרסקים עד שמתקבלת מחית חלקה לגמרי. מקציפים את הסוכר עם החלמונים לתערובת תפוחה ובהירה. מחממים את החלב ותמצית הווניל עד סף הרתיחה. שופכים את החלב החם לקרם החלמונים ומבשלים על אש קטנה, תוך בחישה מתמדת, עד שהקרם מסמיך מעט. **אסור** להרתיח! מקררים היטב במקרר. מקציפים את השמנת לקצפת קשה. מוסיפים, כף אחר כף, תוך „קיפול" את הקרם, מוסיפים ג'לטין מומס במעט מים חמים, מוסיפים את מחית הקיווי והליקר ומערבבים בעדינות. שופכים את התערובת על רפוד של פרוסות קיווי ומצננים במקרר.

גבינת קוטג' עם קיווי, מלון ואגוזים

2 קיווי; 1 מלון קטן; 50 גרם אגוזי פקן או מלך; 1 גביע קוטג'; 2 כפות אבקת סוכר. לרוטב תות: 300 גרם תות; מיץ מחצי לימון; 2 כפות סוכר.

קולפים את הקיווי ופורסים לפרוסות אלכסוניות. קולפים את המלון, חוצים ומוציאים את הגרעינים. פורסים את המלון לפרוסות דקות. מערבבים את הגבינה עם אבקת סוכר. מכינים את הרוטב: מכניסים את התותים, הסוכר ומיץ הלימון למעבד מזון ומרסקים למחית חלקה. מקררים. מסדרים על צלחת זר של פרוסות המלון והקיווי, שמים באמצע את הגבינה, מפזרים מסביב אגוזים, יוצקים על הכל רוטב תות ומגישים.

סלט אפרסמון מתובל

2 אפרסמונים קשים (בלי גרעינים); 1 תפוז גדול; 1 כף שמן; [illegible] כוס מים; מלח; פלפל לבן.

קולפים את האפרסמונים ופורסים לפרוסות דקות. קולפים את התפוז וחותכים לרוחב לפרוסות עבות. מחלקים את הפרוסות למשולשים קטנים. מערבבים את הפירות בקערה. מוסיפים את השמן ואת המים ומערבבים היטב. מתבלים במעט מלח ופלפל. מחלקים את הסלט לגביעים ומקררים במשך שעה לפחות, לפני ההגשה. מתאים כמנה ראשונה בלתי שיגרתית.

קציפת מנגו אפויה

1 מנגו; 1 כף מיץ לימון; 2 חלבונים, 4 כפות סוכר.

קולפים את המנגו, חותכים את הבשר מהגלעין ומערבבים למחית חלקה עם מיץ הלימון. מקציפים את החלבונים לקצף רך. מוסיפים את הסוכר, ומקציפים לקצף נוקשה אבל לא יבש. „מקפלים" את מחית המנגו לתוך הקצף, בזהירות רבה. יוצקים את התערובת לכלים אישיים, חסיני חום ואופים בתנור, שחומם ל־180 צ' (350 פ') במשך כ־15 דקות או עד שהקציפה מזהבת בחלקה העליון. מגישים מיד.

התנצלות

כל המירשמים נמסרים על אחריות מוסריהם. לא ניסיתי שום דבר. כאשר ... מגיעים אלינו הביתה לא נותנים להם צ'אנס לשנות צורה. אבל ... (בלב מלא קינאה) אנשים המוכנים להתאמץ כדי להכין ... ומקווה מאד שיהנו מהצעות אלו.

12.11

מבחן הגיל הביולוגי

אין זה סוד שקיים פער – לכאן או לכאן – בין גילו הרשמי של האדם, זה הרשום בתעודת הלידה שלו, לבין הגיל האמיתי, הביולוגי שלו. העולם מלא קשישים, מלאים מרץ וחיות, ומולם אנשים בגיל העמידה המרגישים ומתנהגים כמו בני־מאה. פרופסור ראי וולפורט, מאוניברסיטת לוס אנג'לס, חיבר מבחן פשוט, שבעזרתו יכול כל אחד מאתנו לגלות את גילו הביולוגי, כלומר – האמיתי. לא חייבים להאמין – אבל לנסות – אפשר.

מבחן הסרגל
בודק את מהירות התגובה

חברך אוחז בסרגל שאורכו 50 ס"מ, ולפתע שומט אותו. עליך לתפוס את הסרגל במעופו ולקרוא את השנתות במקום שאוחזות אצבעותיך. בני 20 תופסים את הסרגל בסנטימטר ה־28; בני 60 – בסנטימטר ה־15.

מבחן הצביטה
מעריך את גיל העור

צבוט בשתי אצבעות את העור של גב כף היד במשך 5 שניות והרפה. מדוד – בעזרת שעון עצר – כעבור כמה שניות יעלם הקמט. עור שגילו פחות מ־40 נמתח לכל היותר ב־5 שניות: עור בן 60 זקוק ל־10 עד 15 שניות; בן 70: ל־35 עד 55 שניות.

מבחן העתון
מעריך את כושר הראיה

בני 21 (בעלי ראייה נורמלית) יכולים לקרוא בעיתון המרוחק פחות מ־10 ס"מ מעיניהם; בגיל 34 דרוש לכך מרחק של 14 ס"מ; בגיל 40 – 23; בגיל 60 – מטר שלם!

מבחן על רגל אחת
בוחן את שיווי המשקל

כמה זמן. אתה מסוגל לעמוד (יחף) על רגל אחת. בעיניים עצומות? אנשים צעירים מחזיקים מעמד יותר מ־30 שניות. אנשים קשישים – אפילו לא 5 שניות.

* * *

פרופסור וולפורד סבור כי אדם שאינו חולה בצורה רצינית יכול לחיות עד 120, כי היום הרפואה מסוגלת להתגבר על מרבית המחלות. אבל יסודה של אריכות חיים היא תת־תזונה קלה: אין לספק לגוף יותר מ־1500 קלוריות ליום ומרבית האנשים זקוקים ל־5 שנים כדי להתרגל לדיאטה כה דלת קלוריות.

(יויל)

לגרד או לא לגרד

עומדים אנשים מסביב לאמבולנסים ומגרדים. ארבעה כבר גירדו להם מכוניות, אולי חמישה, מאז שבירדתי בתחילת השבוע, עם משה דיין — דובר מגן דוד אדום, את נושא הגירודים. מסתבר שבהגרלת מ.ד.א. משתתפים שני סוגי כרטיסים, כאלה הנמכרים ברחוב, ברוכנים, (הצמודים, לרוב, לאמבולנסים ישנים) וכאלה שנשלחים הביתה לכל מיני אנשים חשובים. מי שקונה כרטיס ברחוב, משלם 3 ש"ח ומגרד. הוא יכול לגרד לו פרס או לא, בכל מקרה את החצי השני של הכרטיס הוא שומר להגרלה הגדולה, שתיערך ב־26 בינואר 1988. אבל יש אנשים שלא לפי כבודם לגרד ברחוב ולהם שולחים הביתה (אין לי מושג איזו רשימה ולמה שמינו נכלל בה) 8 כרטיסים המשתתפים בהגרלה הגדולה, לא פחות מ־8 פעמים! למעשה אלה רק 2 כרטיסים, אבל תמורת כל אחד מהם יש לשלם (בבנק) 12 ש"ח וזה כאילו קנית 4 וקיבלת כרטיס אחד בקשיש. על כל כרטיס מודפסות 5 מספרים עוקבים של ההגרלה. כל הרוכש שני כרטיסים מחומשים כאלה (24 ש"ח) יקבל חינם גם ספר עזרה ראשונה לנהג. אבל מה? אין גירודים! איפה הצדק?

דיין מסביר, שלפי חישובים שעשה רואה־חשבון של ההגרלה, הכרטיס המחומש מגדיל את סיכויי הזכייה ב־25 אחוז ומקטין בצורה משמעותית את התופעה המרגיזה ביותר, כאשר בפרס הגדול זכה הכרטיס השונה רק בסיפרה האחרונה מזה שבידך. בקצור — בתור תרומה כל הכרטיסים שווים, מבחינת סיכויי הזכייה.

במ.ד.א. יברכו את כל האנשים הטובים שגם ישלמו תמורת הכרטיס שנשלח לביתם וגם יגרדו ברחוב, להנאתם. אגב, איש אינו חייב לשלם תמורת הכרטיסים הנשלחים לבתים, אבל אם אחד מהם יזכה, מי שאין בידו אישור עם חותמת הבנק יאכל לעצמו את הלב.

לקטנים כמו לגדולים

שתי מערכות של שניים או שלושה חלקים, אחת מאוד חגיגית ואחת מאוד ספורט־אלגנטית מהוות בסיס של מלתחת־החורף לבילויים חגיגיים או לפגישות מקצועיות חשובות. בעזרת אביזר אופנתי (צעיף, חגורה או תכשיט) ניתן לשנות את המראה.

לעבודה, לעומת זאת ולשעות הפנאי — כלומר, לטיול, ספורט או בילוי ביתי אנו זקוקים למגוון רב יותר וגם ליותר פריטי לבוש. אם מכנסים, ג'קט וחצאית הם מחומרים טובים אין צורך ברבים מהם, אבל חולצות, אפודות, אימוניות, מכנסי־ערב, סוודרים וכו' — הם אשר מגוונים לנו את המלתחה ומאפשרים הופעה עליזה ומעניינת וזאת ראינו בקולקציה של גולף, שעוצבה על־ידי הצעירות: בוגרות שנקר שלי רפואה ואוסנת פרימה. היה שם מגוון רב של אימוניות, שהיום נחשבות לא רק לביגוד ספורט־אקטיבי, אלא יפות ונוחות גם לפעילויות אחרות ואפילו לעבודה. החומרים: כותנה נקיה, פוטר, פלאנל: בכל מקרה: קל לניקוי, נעים על הגוף.

רוב הבגדים מעוצבים בצורה זהה לגבר, לאשה ולילד. מכנסי פלאנל משובצים למשל, או מעילי רוח בצבעי פסטל ובצבעים עזים יותר, בגזרה רחבה, בעלי כיסים גדולים וכיס נוסף בשרוול. או מעיל קל כנוצה, אך חם, הודות למילוי הטרמו, הפופולארי בארצות קרות. מכנסי פלאנל משובצים מאפשרים שילוב עם חולצה במיגוון צבעים, באימונית, לעומת זאת חשובים הרכבי הצבעים. ראינו חולצות הטיוע (סווצ'ר) מקושטות בפס צבעוני, המאפשר התאמת מכנסים או חצאית בצבע זהה. אפשרות „ערבב והתאם" רבות מאד ולמרות שכמעט כל דגם של ילד חוזר גם בזה של המבוגרים, נשמרת זהות ספורטיבית ונוחה.

ילדים מעדיפים חולצות סוטר, במיוחד חולצות מיזע עם שרוולים רחבים ובצבעים עזים: הסגול, שחור, כחול דיו, ירוק, ואפילו ורוד עז מקובל על בנים ובנות, ללא הבדל. המכנסים של גולף הם מפוטר וג'ינס והמחירים סבירים.

מעילי רוח לילדים: כ־89.00 ש"ח. חולצות מיזע כ־40 ש"ח, אימוניות: 39־49 ש"ח.

רוית יוסף

יין עתידי בהזמנה

המעוניינים לרכוש „יין עתידי" מתוצרת יקב רמת הגולן יוכל לעשות זאת באמצעות כרטיס־אשראי של דיינרס־קלוב, — מסרו שמשון ולנר, מנכ"ל יקב רמת הגולן ומנכ"ל דיינרס־קלוב ז'ול פולק. המעוניינים יוכלו לרכוש את היינות העתידיים באמצעות הזמנה טלפונית או באמצעות תעודת פקדון שתבטיח ללקוח כי היין ישמר וישלח לביתו „בשל ומוכן" באפריל 1988. מחיר בקבוק יין משובח „ירדן קברנה סוביניון" משנים 1985־1987 הוא 35 שקל לחבר המועדון, ונמכר לציבור הרחב בלמעלה מ־50 ש"ח.

היקף הייצור של יקבי רמת־הגולן אשתקד היה 2.25 מיליון דולר, מזה 800 אלף דולר יצוא לחו"ל. השנה יגיע היקף הייצור לחמישה מיליוני דולרים, כאשר היצוא נאמד במיליון דולר. יין מבציר 1986, אשר יהיה מוכן בעוד שנה וחצי, נמכר כמעט כולו.

י. גלילי

בריאן רובסון, קפטן נבחרת אנגליה, כובש את השער השלישי לרשת יוגוסלביה, אתמול בבלגראד (1:4). (תצלום: אי.פי)

מאבקים דרמטיים במוקדמות אליפות אירופה בכדורגל – שלוש אמש

אנגליה כבשה רביעייה ב־21 דקות בבלגראד ועלתה לגמר 1:4

סקוטלנד ניצחה בסופיה את בולגריה 0:1 בדקה ה־87, וסייעה לאירלנד לזנק לגמר ★ גם דנמרק עלתה לאחר שצ'כוסלובקיה הכניעה את וולס 0:2

נבחרת הכדורגל של אנגליה עלתה אתמול בצורה מרשימה לגמר אליפות אירופה בשנה הבאה במערב־גרמניה כשכבשה ארבעה שערים תוך 21 דקות (4־25) בבלגראד, והותירה 70 אלף צופים יוגוסלבים בהלם, כשחזו בהפסד נבחרתם — 4:1.

אנגליה היתה מצויינת בפתיחת המשחק. שחקניה הלמו ביוגוסלבים שאיבדו את עשתונותיהם וכבר במחצית היתה התוצאה — 4:0!

פיטר בירדסלי מליברפול פתח במסכת השערים בדקה ה־4 — 0:1; חברו לקבוצת ליברפול, ג'ון בארנס, קבע 0:2 בדקה ה־17: חלפו שלוש דקות וקפטן הנבחרת, בריאן רובסון ממנצ'סטר־יונייטד, העלה ל־0:3; בלם ארסנל, טוני אדמס, חיסל את היוגוסלבים בדקה ה־25 — 0:4.

אחרי יתרונם המכריע הירפו האנגלים מהקצב, השתעשעו באיצטדיון, והיוגוסלבים הצליחו לכבוש שער־כבוד בדקה ה־80 ע"י סרג'קו קאטאניץ' — 1:4.

היה זה הנצחון הרביעי של אנגליה על יוגוסלביה, הראשון בארץ זו והתוצאה הגבוהה ביותר. גם יוגוסלביה ניצחה את יריבתה ארבע פעמים. הנצחון הגבוה היה ב־1958 בבלגראד — 0:5.

במשחק הראשון בין שתי הנבחרות אשתקד בוומבלי ניצחה אנגליה 0:2.

מעניין לציין שהמשחק עמד בסכנת ביטול כאשר ערפל סמיך כיסה את בלגראד. השופט הצרפתי מישל וטרו יצא לאיצטדיון בשעה 1 בצהריים ומסר כי אי־אפשר לקיים את ההתמודדות. ב־4 אחה"צ, יצא שוב ואישר את קיום המשחק.

במשחק נוסף ב"בית האנגלי" גברה צפון־אירלנד בבלפאסט על תורכיה — 0:1, משערו של ג'ימי קוין בדקה ה־46.

בית 4

.1	אנגליה	6	1־19	11
.2	יוגוסלביה	5	7־10	6
.3	צ.אירלנד	6	10־2	3
.4	תורכיה	5	13־0	2

סקוטלנד הפתיעה בשער בדקה ה־87

שער של גרי מקיי בדקה ה־87 העניק נצחון לסקוטלנד בסופיה על בולגריה — 0:1, וסייע לאירלנד להעפיל לראשונה בתולדותיה לגמר אליפות אירופה. היו אלה 20 שעות טובות לאירלנד. שלשום ניצחה במשחק ידידותי את ישראל 0:5, ואתמול עשתה סקוטלנד את העבודה בדרכה לגמר.

אילו נשארה התוצאה תיקו היתה בולגריה עולה לגמר, אך גורל המארחים נחרץ שלוש דקות מהסיום.

באותו בית (7) הכניעה בלגיה את לוכסמבורג — 0:3, משערים של יאן קולמנס, חברו של רוני רוזנטל מבריז' (17), מארק דה־גרייס (55) ופטר גרכה (81). רק עשרת אלפים צופים חזו במשחק.

בית 7

.1	אירלנד	8	5־10	11
.2	בולגריה	8	6־12	10
.3	בלגיה	8	9־16	9
.4	סקוטלנד	7	5־7	8
.5	לוכסמבורג	7	23־2	0

צ'כוסלובקיה העלתה את דנמרק

נבחרת צ'כוסלובקיה ניצחה בפראג, לעיני 6443 צופים בלבד, את וולס — 0:2, והעלתה את דנמרק בפעם השנייה ברציפות לגמר אליפות אירופה.

איבו קנופליצ'ק כבש שער ראשון בדקה ה־32 ומיכאל בילק הוסיף שער שני דקה מהסיום.

בית 6 (סופי)

.1	דנמרק	6	2־4	8
.2	צ'כיה	6	5־7	7
.3	וולס	6	5־7	6
.4	פינלנד	6	10־4	3

פולין 0:1 בלימסול

פולין גברה 0:1 בלימסול על קפריסין, בבית 5, משער שהבקיע מארק לשניאק בדקה ה־74.

8000 צופים חזו במשחק שלא היתה לו כל חשיבות.

בית 5

.1	הולנד	7	1־16	12
.2	יוון	7	10־12	19
.3	פולין	8	11־9	8
.4	הונגריה	7	11־12	6
.5	קפריסין	7	19־3	1

באיירן מינכן — מנשנגלדבך 2:3

במשחק־הגדולות בסיבוב השני בגביע הגרמני בכדורגל גברה אמש באיירן באיצטדיון האולימפי על מנשנגלדבך — 2:3 לאחר הארכה.

המשחק, בזמנו החוקי, הסתיים בתיקו 1:1.

● כדורסל

הגליל־העליון — קרית־אתא 62:106

במשחק בשמינית־גמר גביע המדינה בכדורסל שהוקדם לאמש הכניעה קבוצת הפועל הגליל־העליון בקרית־אתא את אליצור קרית־אתא — 62:106, לאחר 40:57 במחצית.

300 צופים חזו במשחק חד־צדדי, בשיפוטם של נתן פרי ויוסי ליבליך.

להפועל הגליל־העליון קלעו: ליף 28; מזרחי 24; פרימן 16; מרטין 12; פליישר 10; מטלון 8; שני כהן 6 ובן־עטר 2.

לאליצור קרית־אתא: בנרל 18; לייב 12; גרוטס 10; זמברג 7; וימן 4; פרוטשוילי 3; גולד 2 ומרר 2.

שלזינגר רוצה את גאליס

מאת יוסף גלזר

אחרי שהתייאש מאפשרות צירופם של מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, לו סילבר ו... טל ברודי, מנסה פטרון כדורסלני הפועל חיפה, יעקב שלזינגר, לחתחים את ניקוס גאליס, כוכב אלופת אירופה, נבחרת יוון, ושחקן אריס סלוניקי.

שלזינגר, באמצעות הסוכן אבי וזלטיר, שיגר כרטיס־טיסה לגאליס כדי לנהל עמו מו"מ לעונה הבאה. בהפועל חיפה מעריכים כי כבר בימים הקרובים, או אולי כבר היום, ינחת גאליס בישראל...

ועדת השישה במכבי חיפה הגישה המלצותיה

חברי מועצת האגודה יחויבו בערבות אישית עד 5000 דולאר

מאת יוסף גלזר

מועצת אגודת מכבי חיפה התכנסה הערב לישיבה מיוחדת בנושא המלצות ועדת־השישה שמונתה לדון בדו"ח מבקר האגודה בן־ציון בוסם.

הוועדה, בראשות משה הירש, קבעה בין היתר כי תוגבל כהונתם של חברי הנהלת המחלקות השונות לשלוש שנים ושל חברי הנהלת האגודה לארבע שנים. במקרים חריגים תוכל המועצה לאשר ברוב של שני שליש קדנציה אחת נוספת.

כן הוחלט על הקמת ועדת נסיעות לחו"ל, הפסקת חלוקת מנויים והזמנות חינם לפעילי האגודה, איסור קשרים כספיים בין פעילים באגודה לבין האגודה, "מינוי מנכ"ל לאגודה בשכר שטיפל גם בנושאי רכש ציוד ועוד.

עוד קובעת הוועדה כי כל עיסקה, בסכום העולה על 30 אלף דולאר, תחייב את חתימת יו"ר האגודה כחותמה שלישית.

חידוש מעניין: ייאסר על פעילי האגודה לחתום על ערבות לחשבונות האגודה ובתחליף יחויב כל אחד מ־51 חברי המועצה לחתום על ערבות מוגבלת בסכום עד 5000 דולאר.

כל ההמלצות היו פה אחד, לבד מהמלצות אישיות לגבי צבי ויצנר ופרדי שכיט. בנושא זה נחלקו החברים. משה הירש, אפרים מלר, יומר וידן ואב סגל סברו, כי סיום תפקידם של השניים והסבל שנגרם להם ע"י העיתונות והרושת השמועות מהווה עונש כבד דיו ויש לראות בכך את סיום הפרשה ומיצוי הדין עמם. שני המשפטים בוועדה, אלי מרצקי ושמואל אלקלעי, ממליצים שויצנר ושכיט יפרשו לאלתר מכל פעילות באגודה.

● הקבוצה המעוטרת שחוזקה על־ידי כוכב הכדורגל הארגנטיני, דייגו מאראדונה, ניצחה אמש בג'דה את הקבוצה הדנית ברונדבי 2:5, אחרי 2:2 במחצית. מארדונה הבקיע שני שערים.

מנסדורף ניצח ועלה לסיבוב השלישי בוומבלי — בלום נוצח

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, עלה לסיבוב השלישי בטורניר וומבלי בלונדון כשגבר אתמול על האמריקני ריק ליץ' — 3:6, 7:5, 2:6.

לעומתו הפסיד גלעד בלום בסיבוב הראשון לארגנטינאי האוויר פראנה — 6:4, 6:7, 6:2.

הצרפתי הנרי לקונט, אותו ניצח מנסדורף אשתקד בטורניר זה, עלה גם הוא לסיבוב השלישי, כשגבר בסיבוב השני על הצ'כי מילאן שרייבר — 3:6, 6:7. כן עלה השוויצי יעקב לאשק, שניצח את השבדי יאן גונארסון — 5:7, 0:6.

במשחקי השלמה בסיבוב הראשון שנערכו אתמול, גבר המדורג 2, הצ'כי מילוסלאב מצ'יש על הניו־זילנדי קלי אוורנדן — 2:6, 4:6, והדרום־אפריקני קריסטסו ואן־רנסבורג הכניע את האוסטרלי פיטר דוהאן — 5:7, 1:6. האמריקני ג'ים גורסיין ניצח את הארגנטינאי הוראסיו דה־לה־פנייה — 7:5, 2:6, 2:6.

● טניס

שלושה ישראלים עלו לרבע־הגמר

מאת יצחק אשל

שלושה טניסאים ישראלים העפילו אתמול לשלב רבע־הגמר בתחרות־פרנקל, המתקיימות במרכז הטניס בחיפה.

עמית נאות גבר על אדרי קרמר — 4:6, 3:6; בועז מרנשטיין ניצח את בריין מאנגליה — 2:6, 6:2, 1:6 וחיים ציון גבר על דלבוני מאיטליה — 2:6, 2:6.

מדורג מס' 1, ג'אן פיליפ פלורין מצרפת, גבר על אוהד ויינברג — 1:6, 2:6, ורביב וירנפלד נוצח ע"י כוהנואר מארה"ב — 6:4, 0:6, 6:0.

ברבע־הגמר בטורניר פיליפס לנשים ניצחה יעל סגל את שירה גבאי — 1:6, 6:4, 2:6, ודליה קוריאט גברה על ההונגריה שמירט — 6:4, 4:6, 2:6. חגית אוחיון ויעל שביט נוצחו.

המשך המשחקים היום ב־12 בצהריים.

רבינוביץ וחיים יחיאל הורחקו לשלושה משחקים

רז רבינוביץ, בלם הפועל כפר־סבא, שהורחק במשחק קבוצתו עם בית"ר תל־אביב, נענש אמש ע"י בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בהפסקת פעילות משלושה משחקי־ליגה בפועל.

בית־הדין החמיר בעונשו של הבלם הכפר־סבאי מאחר שלחובתו הרשעות קודמות מתקופת הנוער.

גרי צלניקר, מאמן הכח רמת־גן, שפרץ לעבר השופט שחר, במשחק הליגה עם הפועל חיפה, הורחק משני משחקי־ליגה בפועל ונקנס בסכום של 500 שקל. בלם קבוצתו, חיים יחיאל, שהורחק גם הוא מהמשחק, נענש בהפסקת פעילות משלושה משחקים בפועל, ועוד שלושה על־תנאי.

יעקב אסקטלן, מאמן הפועל לוד, שעלב בשופט דאוד סוהיל, במשחק קבוצתו עם הפועל באר־שבע, נקנס בסכום של 300 שקל.

אורן פליטמן מבית"ר נתניה נענש בהפסקת פעילות משלושה משחקים בפועל לאחר שהורחק ממשחק קבוצתו עם מכבי שעריים.

מיחיץ' אמש בלוד: בינתיים לא אזמין אף שחקן מחו"ל

מזג־האוויר ויסל אותנו בדאבלין ★ האירים חזקים ויעילים

מאת יצחק ויסהוף

"אין לי כוונה לזמן בשלב זה אף שחקן ישראלי המשחק בחו"ל, כדי שיחזק את הנבחרת. במשחק נגד מלטה, ב־2 בדצמבר, נשחק עם הסגל הקיים, בלי אף מוזמן חדש. אני עובר לפי שיטה שהתוויתי לעצמי. את השחקנים הזרים אזמין מתי שאצטרך אותם" — כך אמר אמש מילינקו מיחיץ', מאמנה הלאומי של נבחרת ישראל, ששבה מאירלנד לאחר שספגה שם תבוסה — 5:0.

"התוצאה היא קשה, אך לפי התנאים שהיו לנו זה מה שניתן היה להשיג. האירים הם לא אותה נבחרת שחשבנו לפגוש. עובדה שהצליחו להעפיל אמש לגמר אליפות אירופה. חוץ מזה מזג האוויר חיסל אותנו. האירים בכלל לא שיחקו על הארץ והכדור היה ברוב הזמן באוויר. הדבר הפריע לשחקנינו".

אבינועם עובדיה, שחקנה המצטיין של שמשון ת"א, שב ארצה כשהוא סובל מכאבים עזים ב"עצם הזנב". עובדיה ספג מכה בתחילת המשחק בדאבלין וספק אם יוכל לקחת חלק במשחק הליגה של קבוצתו מחר נגד הפועל לוד.

דניאל בראיילובסקי (מימין) בתיקול עם מייק מקארתי, שלשום בדאבלין, במשחק התבוסה של ישראל נגד אירלנד (5:0) (תצלום: אי־פי)

הפועל ר"ג והפועל פ"ת סיימו במשחק דרמטי 24:24

● כדוריד

מאת יוסף חכם

במשחק דרמטי ומרתק סיימו אמש קבוצות הפועל רמת־גן והפועל פתח־תקוה בתיקו 24:24, במוקד המחזור ה־6 בליגה הלאומית בכדוריד. את השוויון הבקיע ברקת־הסיום הפתח־תקוואי גיל חלותה.

לראש הטבלה עלתה האלופה, קבוצת מכבי ראשל"צ, שעדיין לא איבדה העונה נקודות.

משחקי המחזור ה־7 ייערכו ביום ראשון.

הטבלה בכדוריד (לאחר שישה מחזורים)

.1	מכבי ראשל"צ	102–130	12
.2	הפועל רמת־גן	127–150	11
.3	הפועל ראשל"צ	110–153	10
.4	מכבי נתניה	112–143	8
.5	הפועל פ"ת	121–124	7
.6	מכבי רחובות	117–119	6
.7	מכבי פ"ת	134–124	5
.8	הפ. רחובות*	109–104	4
.9	הפ. נופיים	127–109	4
.10	מכבי חולון*	112–94	3
.11	אליצור הרצליה	142–101	0
.12	הארזים ר"ג	148–101	0

• חסר משחק

★ הפועל פ"ת — הפועל רמת־גן 24:24 (13:12). האולם ביהוד. 300 צופים. שפטו: צדוק ושרה. שערים להפועל פ"ת: אמיר 9; שיבי 5; כדו 2; טננבוים 2; אוזרקוביץ 2; חלותה 2; בן־נעים 1 ובן־נון 1. להפועל רמת־גן: סומך 8; גרא 6; פרוכטר 5; זלינגר 3; גוז 1 וספרן 1.

● הפועל רחובות — הפועל נופיים 15:24 (6:11). היכל־הספורט ברחובות 50 צופים. שפטו: פוקס וגורודין. שערים להפועל רחובות: זבולון 7; משיח 6; אורגד 3; ארלד 3; ולצר 2; כהן 1; גמליאל 1 ורוזנצוויג 1. להפועל נופיים: כזום 4; זייפרט 2; פריקין 2; אלמוסנינוס 2; הולצמן 2; אלון כהן 1; כס 1 והרמל 1.

(תמיר חפר)

● מכבי נתניה — מכבי רחובות 13:23 (7:12). אולם בית"ס בן־גוריון בנתניה. 150 צופים. שפטו: רוזנברג וחכים. שערים למכבי נתניה: פרוביץ 6; דודאי 3; פינקלשטיין 4; בוארון 3; לימן 2; הרבון 1; בכר 1 ואולסקאגה 1. למכבי רחובות: בלדר 4; זיו 1; רובינשטיין 2; קלינמן 2; סגיף 1 ושחר 1.

● הפועל ראשון־לציון — מכבי קרית־שרת/חולון 17:25 (6:16). היכל־הספורט העירוני בראשל"צ. 100 צופים. שפטו: זילברצוויג והרט. שערים להפועל ראשל"צ: קושניר 8; ורד 6; דיין 4; רפאלי 3; פרי 3 ונחמני 1. למכבי קרית־שרת: דיין 5; הנגה 4; כסלבין 3; אלישקוב 2; פישר 1; יונג 1 וצ'יליבון 1.

● מכבי ראשון־לציון — מכבי הארזים רמת־גן 16:26 (6:15) אולם האוניברסיטה ברמת־אביב. 40 צופים. שפטו: לוי וגרוסמן. שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 8; דרוקר 5; אילדיס 5; סגל 2; כהן 2; פופקו 2; עמר 2 ומנכשוביץ 2. למכבי הארזים: מועלם 6; ולאל 4; בן־עמי 2; כיבר 1; גוז 1; טק 1 ואפרת 1.

● מכבי פתח־תקוה — אליצור הרצליה 24:28 (14:14). אולם הי"א במכון־וינגייט. 100 צופים. שפטו. גוטמן וחבצקי. שערים למכבי פ"ת: בריאר 9; קניליו 4; בכר 6; מנדל 5; לגיל 1 וחנוכה 1. לאליצור הרצליה: מגדיל 7; מוריה 6; פיינזילבר 5; שמידט 3; לייבה 2 וחג'ג 1.

מלך השערים

1. ורד (הפ. ראשל"צ)
2. הרבון (מכבי נתניה)
3. גרא (הפועל ר"ג)
4. בלדר (מכבי רחובות)
5. דוראי (מכבי נתניה)

בריה"מ — ארה"ב 2:3 בכדורעף

נבחרת הכדורעף של בריה"מ זכתה אתמול בטורניר שמונת־האומות בסיאטל, כשגברה במשחק־הגמר על ארה"ב — 2:3 (15:11, 12:15, 10:15, 15:13, 11:15).

המשחקים נערכו באוניברסיטת "האייאנג" בסיאטל, שם יתקיימו משחקי הכדורעף באולימפיאדה בשנה הבאה.

הולנד נטלה את המקום השלישי, כשניצחה את בולגריה — 1:3.

יפאן ניצחה את דרום־קוריאה וסיימה חמישית, ואילו צרפת גברה על קנדה 1:3 (22:24 ... הרביעית), ותפסה את השביעי, והלפני־אחרון.

פיקנטריה — ישראל פז

מכבי ר"ג: מבנה נכון — שני זרים והשאר ישראלים

הליגה הלאומית בכדורסל מתחממת. מתחילה להיות שמח. בראשה, מאבקים צמודים, עם שתי הארכות ראשונות במחזור ה־6. בשניות, יש גם הפתעות. המפתיעה היא, בינתיים, רק מכבי רמת־גן, אבל אל דאגה, עוד יהיו כאלה. הליגה רק בראשיתה.

המחזורים הקרובים יזמנו לנו מאבקים בין קבוצות צמרת. כבר במחזור הקרוב, ביום שני, תארח מכבי ת"א את אליצור נתניה, אולם עדיין אי־אפשר להתעלם מהסנסציה ביום שני כשמכבי רמת־גן גברה בהארכה על הפועל ת"א 97:89.

כל אלה שהיו באולם בכפר־המכביה אינם מבינים כיצד זה קרה שקבוצה נקלת עריפות בכל כשלה מול יריב נחות.

לקח מר

ולולי — גם זה יכול להיות. אחרי חמישה נצחונות קלים, במשחקים בהם שחקני הפועל ת"א את הקבוצות היריבות בכרר־שלישלים, איבדו את כאשר התייצבה מולם קבוצה צעירה ולוחמת, שהתכוננה כהלכה כפי שאמר מאמן מכבי רמת־גן, אפי בירנבוים: "למדנו את משחק הפועל ת"א השתדלנו לנטרל את הנקודות החזקות של היריב ולנצל את נקודות התורפה".

אם ברצונה של הפועל ת"א להיות גורם בצמרת היא חייבת ללמוד היטב את הלקח הרמת־גני. היא צריכה לדעת שכל יריב שיתייצב בעתיד מולה ישקיע את כל כוחו, שכן כל קבוצת צמרת מהווה אתגר מיוחד במינו.

מה שקוסם לי במכבי רמת־גן הוא המבנה הנכון של הקבוצה, שלא נגררה אחרי מתאזרחים למיניהם, כמו קבוצות אחרות שאפילו שלפו שנשכחו והחזירו אותם מארה"ב לישראל. לדעתי, תרומתם של כאלה, שאינם טובים מישראלים, מוגבלת ורק עולים בכסף רב. במכבי רמת־גן יש קבוצה שבסיסה ישראלי, עם שני שחקנים־זרים — בדיוק כמו שצריך להיות. הזרים תורמים את שלהם. במשחק־הנצחון על הפועל ת"א קלעו 52 מ־98 הנקודות.

רוב הקבוצות בליגה דחקו את הישראלים לקרן־זוית. המירוץ המטורף אחרי זרים מכרסם בכספיו של הכדורסל הישראלי. לכן, לדעתי, מהווה קבוצת מכבי רמת־גן, או מכבי חיפה, קרן־אור במבנה שלהן.

הפועל ת"א ספגה מהלומה מוראלית בהפסדה למכבי רמת־גן. אם, אכן, להצדיק את השקעת הענק בקבוצה העונה תצטרך להוכיח את יכולתה במשחקים הקרובים בליגה, נגד הפועל הגליל־העליון, הפועל חולון, ובוודאי בדרבי הגדול נגד מכבי תל־אביב.

יוקרה בגליל

התוצאה יוצאת־הדופן בכפר־המכביה האפילה על מאבקים סוערים אחרים במחזור ה־6, שהיה, לדעתי, המעניין והמגוון בליגה עד כה. אפילו המשחק בכפר־גלעדי בין הפועל הגליל־העליון והפועל חולון, שגם הוא הוכרע לאחר הארכה (93:95 לגליל), נדחק למקום השני. היה זה מאבק עם הרבה יוקרה, אולי בגלל העובדה שאת הפועל הגליל־העליון מאמן כיום מולי קצורין, שאימן בעונה שעברה את הפועל חולון.

כמה קבוצות חייבות להתחיל לדאוג לעתידן, כמו מכבי נתניה (והרבה זמן עם אפס הישגים), עדיין ללא נצחון, או בית"ר ת"א והפועל הגליל, קיקיון לעונה מוצלחת, ובינתיים נחלו אכזבות. כמובן, שמצבן יכול להשתנות אבל כיום הוא די קודר.

מה שעוד אפיין את השבוע הוא סיום פרשת־הזרים. לפי התקנון אפשר להחליף זרים עד לתום המחזור ה־6. רק זר אחד הוחלף: יוז במקום סטק במכבי חולון. כל יתר הקבוצות נשארו עם הזרים שלהן. היו עוד שתי קבוצות שהתלבטו. לבסוף החליטו שלא להחליף. אינני סבור שכולן מאושרות עם הזרים, אבל החשש מ"נפילה" גדולה יותר גרמה לבצורת.

בעוד שבועיים יתחילו גם משחקי גביע־אירופה, כך שהפעילות בכדורסל תהיה בינלאומי ותהיה כמעט יומיומית.

שובן של כדורעפניות נעמן תעלה הרמה בנשים

הפועל נעמן לפני המהפך

מאת אבנר מילמן

כדורעפניות הפועל נעמן חוזרות לחיק איגוד הכדורעף. אמנם לא בשמן המפורש אלא כהפועל מטה אשר ב' ב... ליגה ארצית, צפון.

לכנה אשר שתי קבוצות בליגה הארצית: מטה אשר א', אשרת, והיא אשר ב', נעמן. לדעתי זו תופעה חיובית שכדורעפניות נעמן, שנינגעו מאיגוד הכדורעף, שבות אליו. אגב, הקבוצה תשתתף בגביע־הכדורעף לנשים ומטרתה לזכות בו. זאת בנוסף לעליה לליגה הלאומית, לאחר שנה בארצית.

מועדון הכדורעף נעמן עובד על בסיס מקצועי, טכני ולטווח רחוק. העונה מתוכננת בקפידה ומשולבת עם מסעות לאירופה ואירוח קבוצות זרות בישראל.

האימונים שיטתיים, יומיים. המשחקים הם נגד קבוצות גברים, ובייחוד נגד קבוצות נוער, כדי שהשחקניות יתחזקו גופנית ויהיו יותר.

סגל הפועל מטה אשר ב' (נעמן) מורכב מהותיקות הבינלאומיות רונית כרמלי (1.80) והמגישה הילה שפיר, ובצידן כדורעפניות בגיל 19־16 כמו עדי עמיר, גלי מסר, נטע רינקוב, אורית פקלים ואחרות. חידוש מעניין וגם ענן בקבוצה הן שחקניות מהמיגזר הערבי: נאגר אלוס (1.85) ועפף אלסייד.

מה שבולט בקבוצה הוא הכושר הגופני: מנהיגות של הילה שפיר, הגשות פתיחה וחסימות. לנעמן חסרה כיום המנחיתה הראשית רונית כרמלי (נבס). כשתחזור לשחק ישתפר מצב ההנחתות.

שתי הערות יש לי למועדון: האחת, אין זה הוגן להריע ולמחוא כף לכל כשלון של היריב; אולי זה מקובל באירופה אבל אצלנו זה צורם. שנית, כדאי שראשי המועדון יחזירו את השחקניות לכל מסגרות איגוד הכדורעף. להערכתי אסור להמשיך ול"חנוק" את הכדורעפניות הבינלאומית. זה לא רק שיעזור לאיגוד הכדורעף אלא יסייע להגברת המוניטין של הכדורעף הנשי בארץ, שסובל מאוד מהיעדר נציגות הכדורעף המשאר ביותר בישראל.

בליגת האנ.בי.איי. שלשום: ביל למביר מדטרויט פיסטונס (מימין) מול צ"ק פרסון מאינדיאנה (תצלום: איי.פי)

מטה אשר: מבצע קשה

אלופת ישראל זקוקה לנצחון חלק על אלופת שוויץ כדי לעלות לסיבוב השני בגביע־אירופה ★ המישגים של כפר־סבא ★ המעפיל כשלה בגלל אי־יכולת לקבל כדורי־פתיחה כהלכה

מאת יעקב צלאל

השבוע הבין־לאומי של הכדורעף הישראלי עומד בסימן הפסדה המאכזב בתוצאתו — 3:0, — של הפועל מטה־אשר בשוויץ. נצחונה של הפועל קרית־אתא על יריב קפריסאי נחות היה עניין של פרוצדורה בלבד.

בשבת, בנעמן, ניצבת בפני מטה־אשר משימה קשה: לא להפסיד מערכה ולנצח בנקודות קטנות בהפרש גדול מ־14.

המשחק הראשון, מספר אלכס רובינשטיין, עוזר־המאמן של מטה־אשר, היה שקול במרבית שלביו, וביחוד במערכה הראשונה שהסתיימה — 18:20. השוויצים הובילו 9:14. מטה־אשר הפכה ל־14:15 ומכאן החל להתנהל משחק־נדנדה. מטה־אשר שמטה שני כדורי־מערכה ונוצחה בסיום.

לתוצאה זו היתה השפעה גם על שתי המערכות הבאות. מטה־אשר הובילה אמנם בתחילת כל מערכה, אך לא יכלה להמשיך ולשמור על הקצב ונוצחה פעמיים 15:9 ו־15:9.

וזו, כמובן, הנקודה הבעייתית. מטה־אשר חייבת היתה לקחת מערכה. כעת עליה לשחק על נקודות קטנות.

האלופה השוויצית, נציגת עיירת־נופש בשם לוסיין, ליד ג'נבה, מחוזקת בשני שחקנים זרים: מגיש אמריקני, רבינוני יחסית ברמתו, וכוכב הקבוצה, שחקן קנדי, המנחית, חוסם ומקבל סרביס באופן מעולה. את הקבוצה מחזק שחקן מקומי עם "פטיש" ביד שמאל, שהחסימה של מטה־אשר לא מצאה לו מענה.

מטה־אשר היטיבה לשחק ליד הרשת, ביחוד בעוד משחק התרגילים ובקבלות הסרב, בעוד משחק הקרקע היה נקודת־התורפה. בלטו במשחק דורון שרמי, שהגיע לשוויץ רק יום לפני המשחק, גלעד דורון ואמיר סנפיר.

מחרתיים תזדקק מטה־אשר לנוכחותכם הרעשנית והגועשת של האוהדים בגליל־המערבי בנעמן.

תגובה בעית המעפיל

קבוצת הפועל כפר־סבא עמדה בשבוע האחרון במוקד משחקי הליגה הלאומית, ותישאר שבוע נוסף, כשתשחק בחוץ מול הפועל מטה־אשר. לפני שבוע נוצחה כפר־סבא בחוץ 3:1 ע"י הפועל קרית־אתא והשבוע, באולמה, ניצחה 1:3 את הפועל המעפיל.

ההפסד בקרית־אתא היה צפוי. רק הדרך שבה הושג הפתיע את הכפר־סבאים. היו שהגדירו זאת כ"בלקאאוט". כפר־סבא פשוט לא תיפקדה ונוצחה בשלוש מערכות קלות ביותר. קרית־אתא הוכיחה שהיא מסוגלת לשמור על קצב משחק ולא להרפות מהיריב עד הסוף.

מול המעפיל, בבית, היתה זו כפר־סבא האמיתית, המתווכחת עם השופט כמעט בכל ההזדמנות, מפגינה משחק בלתי־יציב לחלוטין, מפסידה בקלות יתרון ניכר ואינה מסוגלת ללחוץ את היריב באופן מתמשך.

למזלה זה הספיק לה, בקושי, מול המעפיל. הקבוצה הצעירה הזו, עם "שניים וחצי" מנחיתים, ממשיכה לגלות משחק פשוט. הבעייה העיקרית שלה היא בגובה. לבד משמאי גלזר אין לה שחקנים מעל 1.90 מ'. אם מאיר גולן משמש כחוסם אמצע זה בהחלט לא מוסיף בריאות לחסימה.

הבעייה של המעפיל השבוע היתה בקבלות סרב לא מרוייקות, ביחוד של איתי דיין, והגשות לא מדוייקות של ניר מנור. הנקודה של קבלות כדורי־פתיחה חשובה משום שברגע שהמעפיל תקפה מהאמצע לא היה לחסימת כפר־סבא מענה, וכל הנחתה קצרה, או "מדרגה", נפלה. כאשר לא היו קבלות סרב טובות, גם לא היתה התקפה מהאמצע. מנור, שעשה את משחקי הליגה הראשונים בטירונות בצבא, ורק לפני כמה שבועות חזר להתאמן באופן סדיר, לא דייק במספר ניכר של מיקרים, ביחוד בהגשות לעמדות 4 ו־2. בסך־הכל נראה שיש בקצה אצבעותיו פוטנציאל טוב שזוקק עדיין לטיפוח.

כפר־סבא, לעומת זאת נהנית משחקנים בעלי־נסיון, אך חסרי גיבוש קבוצתי.

התוצאה: חוסר יציבות ומשחק המלווה בעליות וירידות, וכל זאת ללא סיבה נראית לעין. ההתקפה של כפר־סבא אינה מתוחכמת וגם לא תהיה כזו. החסימה, ביחוד באמצע, אינה יעילה וקבלות כדורי־הפתיחה בינוניות.

חוסר תכליתיות

בשלוש המערכות שניצחה הובילה כפר־סבא ביתרון ניכר, והמעפיל הצליחה תמיד לצמצם. במערכה הרביעית הובילה כפר־סבא 2:8 ו־11:14, לפני שהמעפיל עלתה ליתרון — 14:15. כפר־סבא אמנם התאוששה וניצחה, אבל האופן שבו איבדה את יתרונה צריך לעורר דאגה אצל המאמן אליהו רבינא.

רבינא תולה את חולשת כפר־סבא במחזורים האחרונים בהיעדרו של המגיש הראשי, ליאו קנטור. ואם זה ההסבר של רבינא נראה לי שלכפר־סבא לא צפוייה העונה הצלחה בגלל שלא זו הבעייה. מול המעפיל היה כבר קנטור בכושר סביר. הבולטים בכפר־סבא היו גיל פישל על הקרקע ואמיר אקרמן בהנחתות מהאמצע ובחסימות.

חוסר התכליתיות של כפר־סבא מתבטא, למשל, בנסיונותיו של חגי דותן להנחית סרבים. מול המעפיל הוא הנחית 4־5 מהם לחוץ. הסיבה העיקרית לכשלון הזה היא שלדותן אין את הנתונים להנחית סרבים, ועל רבינא לאבחן זאת ולכוון אותו.

השיפוט של נתי הר, ששימש כשופט מישנה, היה מצויין. עזרא כהן, השופט הראשי סמך בהחלטות קשות על קביעותיו של הר.

מבחן ליגה למטה אשר הערב נגד מכבי חיפה לפני שוויץ

● כדורעף

האלופה, הפועל מטה־אשר, תתמודד הערב נגד מכבי חיפה, במשחק דחוי מהמחזור ה־8 בליגה הלאומית.

המשחק ייערך באולם בנעמן, לאחר שמכבי חיפה נעתרה לבקשת מטה־אשר, המבקשת לנצל משחק זה למבחן לקראת משחק הגומלין שלה בגביע אירופה לאלופות, במוצאי־שבת, נגד לייסין משוייץ, שניצחה במשחק הראשון באולמה — 0:3.

במשחק שיחל בשעה 7.30 ישפטו פיני שמפלינר ואלכס צ'סמריה.

הגרלה נוחה לקבוצות הצמרת בגביע

מאת יצחק ויסהוף

ארבע הקבוצות המוליכות בטבלת הליגה הלאומית בכדורעף, זכו ליריבות מהליגה הארצית בהגרלת משחקי שמינית־גמר גביע־המדינה, שיתקיימו ב־5 בדצמבר.

מחזיקת הגביע, הפועל מטה־אשר, תפגוש בדרבי־פנימי את הפועל מטה־אשר ב', המופיעה בליגה הארצית.

הפיינליסטית, הפועל המעפיל עין־החורש, תשחק בחיפה, נגד מכבי חיפה ב'; הפועל קרית־אתא תארח את הפועל שער־הנגב והפועל כפר־סבא תפגוש את מכבי ת"א.

יתר המשחקים: הפועל בת־ים — א.ס. רמת־השרון; מכבי פ"ת — מכבי חיפה: הפועל רמת־אביב — הפועל איחוד עירון; הפועל העוגן — הפועל העמקים/ שריד.

הלייקרס — סאן אנטוניו 124:133

אלופת האנ.בי.איי, לוס־אנג'לס לייקרס, גברה אור לאתמול בליגה על סאן־אנטוניו ספארס — 124:133.

תוצאות נוספות: מילווקי באקס — וושינגטון בולטס 100:115; שיקגו בולס — אטלנטה האוקס 95:105; פיניקס סאנס — גולדן־סטייט 109:123; יוסטון רוקטס — פורטלנד 111:118; סקרמנטו קינגס — דנבר 123:134; דאלאס — סיאטל 101:117; קליפרס לוס־אנג'לס — יוטה 88:100.

נבחרת הנערים — 2:2 עם נוער הפועל ת"א

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל הצליחה למחוק אתמול ברמת־גן פעמיים פיגור נגד קבוצת הנוער של הפועל ת"א, ולסיים בתיקו 2:2, במסגרת ההכנות לטורניר־החורף.

אסף טובי משמשון ת"א ואיתן מזרחי מבית"ר ירושלים בכדורגל כבשו לנערים. להפועל ת"א הבקיעו: רונן ואבי בן־עזרא.

ריפעת טורק מנחש משחקי השבת:

מכבי והפועל ת"א ינצחו תיקו בחיפה ובפתח־תקוה

מאת יצחק וייסהוף

ריפעת (ג'ימי) טורק (32), עד לפני שלוש עונות שחקן־מפתח בהפועל ת"א, מקורקע כיום מפעילות בשדה־הכדורגל בעקבות פציעה קשה בברכו, ממנה עדיין לא החלים.

טורק מתאמן אצל חברו הטוב, נמרוד דרייפוס, ובעוד שבוע יעבור בדיקות מקיפות בברכו, שלאחריהן, כך הוא מקווה, יוכל לשוב למגרשי הכדורגל. טורק מספר כי שתי קבוצות הליגה הארצית, הפועל בת־ים והפועל טבריה, מגלות בו עניין לאחר שיחלים. בינתיים צופה טורק במשחקי הליגה הלאומית בכדורגל, ומנסה לנחש את משחקי המחזור ה־10.

● מכבי חיפה — בית"ר ירושלים: מכבי חיפה נתנה הצגה בשבת. אני בטוח כי "הדם" יעלה לשחקנים לראש, בדיוק כמו שעלה להפועל ת"א. בית"ר ירושלים לא יכולה להרשות לעצמה הפסד שני רצוף.

התחזית: תיקו.

● הפועל לוד — שמשון ת"א: שמשון קבוצה טובה. אני אוהב לראות אותה משחקת. היא טובה מלוד, ולכן אני חושב שתחזור עם 3 נקודות.

התחזית: נצחון לשמשון.

● הפועל צפרירים חולון — הפועל באר־שבע: צפרירים חולון נוצחה בזמן האחרון. יש לה שחקנים מוכשרים. באר־שבע קבוצה צעירה, ללא נסיון. לכן המשחק לא יוכרע.

התחזית: תיקו.

● מכבי פ"ת — הפועל פ"ת: כל קבוצה תעשה הכל כדי לא להפסיד. כמו־כן זה דרבי ולדרבי יש, כידוע, חוקים משלו. למרות שהפועל פ"ת עדיפה זה משחק שבו הכל יכול לקרות.

התחזית: תיקו.

● בית"ר ת"א — בני־יהודה ת"א: ת"א נוצחה בשלושה משחקים רצופים. בני־יהודה עדיין לא בפורמה. אמנם קבוצת שכונת־התקווה השתפרה, וניצחה אך זו לא אותה בני־יהודה שאנו מכירים.

התחזית: תיקו.

● מכבי ת"א — מכבי נתניה: למכבי ת"א יש כיום את הקבוצה הטובה ביותר שהיתה למועדון זה בשש־שבע השנים האחרונות. זו קבוצה טובה, עם שחקנים מוכשרים בכל התפקידים. קבוצה המנסה לשחק יפה, אך לא הולך לה כל־כך. מכבי נתניה, מוליכת הטבלה, משחקת בסגנון דומה לזה של מכבי ת"א, ולכן מכבי ת"א תזכה ב־3 הנקודות.

התחזית: נצחון למכבי ת"א.

● הפועל ת"א — הפועל כפר־סבא: להפועל ת"א אסור להפסיד פעמיים ברציפות אם היא רוצה להיות בצמרת. לאחר ההפסד למכבי חיפה נגמרו שם החגיגות. את הסטירה האם קיבלו. למרות שכפר־סבא קבוצה טובה והולך לה — היא תפסיד.

התחזית: נצחון להפועל ת"א.

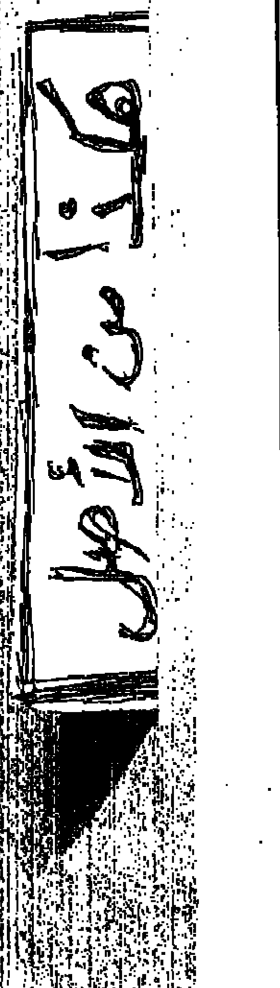

וילנר: בריה"מ תחדש קשריה עם ישראל מיד עם כינוסה של ועידה בינלאומית

רק 4000 יהודים מבקשים להגר מרוסיה" ● ה"בעת" לא מדברים גם עם קומוניסטים מישראל

חברי הכנסת וילנר (משמאל) וטובי (שלישי משמאל) בפגישה במוסקווה עם חבר הפוליטביורו סלומונצב (מושיט יד) (צילום: אדרה ברוטמן)

מאת שלמה סלוצקי, כתב "על המשמר"

חברי הכנסת מאיר וילנר ותופיק טובי חזרו מוועידת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית במוסקווה, שציינה לפני ימים מספר את שנת ה־70 למהפכת אוקטובר הבולשביקית.

למסיבת העיתונאים שקיימו ח"כים אתמול בבית סוקולוב קדמה [illegible] מסר מיוחד [illegible] וממשלת ישראל. במסיבת העיתונאים התברר שלא מדובר [illegible], אלא באווירה כללית, [illegible] שמעו הח"כים במגעיהם [illegible] המזרח התיכון.

וילנר וטובי מסרו, כי בבריה"מ [illegible] נוספות באזורנו [illegible] הליכוד [illegible] הוויכוחים נשמעו מעודדים ביותר. "מתוך 178 משתתפים, 119 ניצלו את רשות הדיבור במליאה. רק 63 קיבלו אותה, ומתוכם רק שלושה מהמזרח התיכון: מפלגת ה"בעת" הסורית, אש"ף ואנחנו. יש להבין שהדבר אינו מקרי. מעוניינים שם לשמוע מה שיש לנו להשמיע."

מתוך דבריו במליאת הוועידה, וילנר מעדיף לצטט מה שאמר על "שרון הציוני, שעשה את מלחמת לבנון, אשר נגדה יצאו הקומוניסטים עוד לפני שהחלה." אך גם על "מפלגות ציוניות פרוגרסיביות כמו מפ"ם ורצ, אשר בשנים האחרונות קיבלו על עצמן את סיסמת ההגדרה העצמית לפלשתינים, כפי שהמפלגה הקומוניסטית דורשת יותר מ־20 שנה."

וילנר קרא לממשלה ולעם בישראל לקבל באזורנו את רוח "המחשבה החדשה" הנושבת במוסקווה אפופה הגלסנוסט והפרסטרויקה: "עלינו לראות את המציאות ברוח המחשבה החדשה, שהרי הסכנות גדולות כל־כך אם נמשיך בדרך המלחמה, ולעומת זאת אפשרויות רבות כל־כך של שינוי לטובה יתפתחו אם נצעד אל עבר השלום."

כתמריץ נוסף להליכה אל עבר השלום, מבטיח וילנר, שבריה"מ תחדש את קשריה עם ישראל: "לא רק לכשנגיע להסכם שלום חתום, אלא כבר כאשר ניכנס למו"מ, זאת אומרת, כשתתכנס ועידה בינלאומית. לא מדובר רק בקשרים דיפלומטיים, אלא בקשרים כלכליים, תרבותיים ואחרים."

ח"כ וילנר אמר, כי לדברי פרשנים בבריה"מ, בריה"מ כבר התחילה בדיאלוג עם נציגים רשמיים של ישראל.

בעניין עליית יהודים מבריה"מ אמר ח"כ וילנר, כי מי שרצה לצאת כבר יצא, אולם מספר הרוצים לצאת ירד, וב"אוביר" ביטלו מבקשים רבים את בקשותיהם. בכל בריה"מ נרשמו 6,000 איש ליציאה מהם, לפי הערכה, 4,000 יהודים.

ח"כ טובי השיב לשאלה בקשר לביטול משלחת מזכ"לי המפלגות, בטענה שמדובר בדחייה בלבד, ומיד עם סיום ועידת הפסגה בוושינגטון, יחודשו המגעים בנושא.

ח"כ וילנר טען, שלא קיים את השיחות שיוחסו לו עם נציגי ה"בעת" הסורי, אשר אינם מוכנים לקיים קשרים עם כל גורם ישראלי. "נציגי המפלגה הקומוניסטית הסורית, אשר איתם כן שוחחנו בוועידה, אמרו לי שחברי ה"בעת" תמכו ברוב ההצעות שהעליתי בנאומי, אבל אפילו שממשלתם חתמה עם ישראל על הסכמים פורמליים להפסקת אש והפרדת כוחות, הם לא מוכנים לדבר גם עם המפלגה הקומוניסטית הישראלית."

שחל: מוכנים לשתף פעולה עם ירדן בניצול פצלי שמן

שר האנרגיה משה שחל אמר אתמול במסיבת עיתונאים בת"א, כי מדינת ישראל תשקיע כמיליארד דולר, עד שנת 2000, בפיתוח משאבי אנרגיה. החלק העיקרי יושקע בהקמת מתקנים לשריפת פצלי שמן בנגב, שמהם יופקו מאות מגאוואטים של חשמל.

מסיבת העיתונאים כונסה לרגל טכס הנחת אבן הפינה למתקן הדגמה של הפקת קיטור וחשמל מפצלי שמן במישור רותם בנגב, שייערך ב־16 לחודש במעמד שר האנרגיה, ומ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס. שחל הצהיר, כי ישראל מוכנה להציע לירדן את שלב המחקר שהגיעה אליו, על בסיס של שיתוף פעולה הדדי.

מתקן ההדגמה שיוקם בהשקעה של 24 מיליון דולר יתחיל לייצר קיטור וחשמל בסוף 1989 ואם הנסיונות יהיו מוצלחים, יוקמו לאחר מכן כמה תחנות כוח של פצלי שמן בסדר גודל של 120 מגאוואט כל אחת.

לדברי השר שחל, מצויים בארץ מרבצי פצלי שמן בכמות של 11 מיליארד טון. כמות האנרגיה שניתן להפיק מהם שווה ל־4 מיליארד חביות נפט, ולאספקת צרכי המדינה ל־80 שנה. הוא ציין שהמרבצים נמצאים על פני האדמה ונוחים להשגה, ולפיכך, מחיר יצור ירידת חשמל מפצלי שמן לא תעלה על מחיר יצורה בתחנת כוח המופעלת על פחם.

פצלי שמן הם סלעים גיריים המכילים חומר דמוי נפט הקרוי "קרוגן".

בית נוסף בעל ערך היסטורי וארכיטקטוני נהרס בחדרה

בית יחזקאל גולדנברג, מבנה היסטורי מהודר, מראשית שנות ה־20 נהרס היום בחדרה. זאת, חודשים ספורים לאחר הריסת בית גורביץ ההיסטורי, פעולה שעוררה מורת רוח רבה בקרב אנשי שימור העיר ותושבי חדרה.

במברק שנשלח אתמול למ"מ שר הפנים, יצחק שמיר, לוועדת הפנים של הכנסת ולממונה על מחוז הצפון, האשים מזכיר המועצה

בית גולדנברג, לפני ואחרי (צילום: יוסי חרמוני)

לשימור אתרים, יוסי פלדמן, את ראש העיר, יחיאל כהנא, ואת עיריית חדרה בהריסה בלתי מבוקרת של אתרים בעלי ערך היסטורי וארכיטקטוני בעיר. פלדמן תובע "חקירת מעורבותו של ראש העיר בפרשה ובדיקת חוקיות ההליכים שקדמו להריסה". המבנה שהיה שייך ליחזקאל גולדנברג, פרדסן אמיד ואיש ציבור, שילב סגנון ים תיכוני מזרחי עם סגנון אירופי עתיק — דמוי טירה בעל צריח עגול וגג מיוחד במינו.

לפני ימים אחדים, מכר עו"ד אמנון גולדנברג את הבית לקבלן רויכמן שקיבל מכתב מראש עיריית חדרה, המבטיחו כי בית גולדנברג אינו כלול בתוכנית השימור, זאת חרף תביעתה של יו"ר הוועדה לשימור אתרים שליד ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ עדנה סולודר, לכלול מבנה זה ברשימת המבנים המיועדים לשימור.

התביעה הופנתה לראש העיר לפני חודשים מספר בפגישה עמו, בעקבות הריסת בית גורביץ.

במקום בית גולדנברג ובית גורביץ השכן, שנהרס גם הוא ע"י הקבלן רויכמן, יקום קניון ענק הנמצא כעת בשלבים הראשונים להקמתו. (עשית)

משלחת כלכלית רמת דרג מיפן הגיעה לביקור בארץ

ניהצ'רו האנמורה נשיא "קיידנרן" הפדרציה של הארגונים הכלכליים ביפן, בא אתמול אחרי הצהריים לישראל בראש משלחת כלכלית יפנית רמת דרג.

בנמל בן גוריון אמר האנאמורה, העומד בראש ארגון הכלכלי רב העוצמה שנחשב לגדול ביותר בעולם, כי הוא סבור, שבאופן הדרגתי ירחיבו את הסחר עם ישראל גם חברות וארגונים יפניים אשר נמנעו עד כה מלקיים יחסים אתנו בגלל קשריהם בארצות ערב.

זהו ביקור גומלין למשלחת התעשיינים מישראל, שהיתה ביפן החודש, אמר איש הכלכלה הוותיק. הוא סיפר, שלקבלת הפנים שערך בטוקיו למשלחת

השר שרון נפגש עם שגריר יפן, קוצ'י צ'וצ'ומי (צילום: רוני נעמן)

הישראלית, בראשותו של נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן, באו 240 איש מראשי החברות והארגונים הכלכליים המובילים ביפן. השיחות שהמשלחת הישראלית ניהלה יצרו את התנאים להרחבת שיתוף הפעולה.

"אי אפשר לפתור את כל הבעיות בביקור אחד", אמר ראש המשלחת היפאנית, "אבל יש התקדמות".

שגריר ישראל בטוקיו, ד"ר יעקב כהן, שקיבל את פני המשלחת בנתב"ג, אמר שב־1987 יסתכם היתרון הישראלי בסחר בין שתי המדינות בכ־100 מיליון דולר, לעומת 46 מיליון דולר ב־1986. ישראל ייצאה ב־1986 בעיקר יהלומים, כימיקלים ומוצרי טכנולוגיה מתקדמת בהיקף של 320 מיליון דולר לעומת יבוא מיפן של מכוניות, מכשירים חשמליים שונים שעונים וכדו'. המשלחת תשהה בישראל ארבעה ימים. (עתים)

ג'ון או איוואן

גראנט: כן, יתכן שתצלום דמיאניוק נפל מהתעודה והודבק שוב

מאת מרדכי בן טל, כתב עתים

ד"ר יוליוס גראנט, העד המומחה של [illegible], היה נכון אתמול לקבל הנחה [illegible] עו"ד מיכאל שקד, לפיה [illegible] מסמך טרווניקי (תעודת [illegible] לדמיאניוק ב־1942) [illegible] כך מהדק לנייר [illegible] והודבק [illegible] בעקבות [illegible] של שני חרירים על [illegible] לטענת העד נוצרו ע"י [illegible]. כמו כן התייחסו [illegible] לטענה אחרת של [illegible] כי התצלום [illegible] ממנו והודבק מחדש. [illegible] אפשרות נוספת: האם יתכן [illegible] את האיש חיברו את [illegible] את התצלום משם והדביקו [illegible]. העד אמר כי תיתכן [illegible] כזאת.

מאין הדיו שבחריר?

[illegible] להבהיר שוב מה [illegible] העליון בתצלום. הוא אמר [illegible] שמקור הדיו הזה, [illegible] על התעודה, בכיתוב כלשהו [illegible] והוא עדיין נמצא שם כאשר הוצאה הסיכה המחברת. יתכן שמעט דיו כזה חדר לתוך החריר.

העד נשאל מדוע לא היה מוכן לתת חוות דעת כוללת על מסמך טרווניקי בסוף החקירה הראשית מבלי לסיים בדיקות מסוימות שעשה לפני שעלה לדוכן העדים. הוא אמר, כי הבדיקות האלה התייחסו לתמונה, לחרירים ולדיו שבחריר העליון והוא נזקק לכך כדי לתת חוות דעת מלאה.

גראנט חזר ואמר, "רציתי לתת תשובה מלאה שתתבסס גם על החתימה וגם על התצלום."

הסנגור יורם שפטל פתח בחקירה חוזרת. הוא חזר לעניין החרירים שנתגלו בתצלום בתעודת טרווניקי והזכיר לעד כי ניתנו לו לבדיקה שלוש תעודות נוספות הדומות לתעודה זו, ביניהן שתיים עם תצלומים של אנשים אחרים ועל התצלומים הללו לא מופיעים חרירים כלל. העד אמר, כי אין כל ספק כי הטיפול בתצלום שבמסמך טרווניקי היה שונה מהטיפול בשני התצלומים בתעודות האחרות.

לא חתימתו של הנאשם

שפטל שאל לאחר מכן את העד בקשר לציטוט שהובא בפניו מדברי הנאשם בבית־משפט בארה"ב כאשר הוצגה לפניו החתימה על מסמך טרווניקי. הסנגור אמר: "מר שקד קרא בפניך רק מה שנאמר שם ברלקמן: "זה דומה לצורה שבה כתבתי את שמי". אולם במשפט זה אמר הנאשם, כי הוא התכוון רק לאיות, רהיינו, לאותן האותיות המופיעות בשמו. הוא הכחיש שזו חתימתו ואמר בצורה נחרצת שהוא מעולם לא חתם על המסמך הזה. כיצד היית מעריך אם כן את החתימה עכשיו?

העד: במצב כזה, וזהו המצב לפיו כתבתי את חוות הדעת המקורית שלי, החתימה על המסמך אינה חתימתו של הנאשם. (שלשום הוציא התובע מפי גראנט הודעה, כי אם הנאשם אמר שזו הדרך בה כתב את שמו, זה היה מפחית ממשקל חוות הדעת שלו).

בכך סיים עו"ד שפטל את חקירתו החוזרת והשופט צבי טל שאל את העד שאלות הבהרה על זיופים, חתימות, וגילוי זייפנים.

שעתיים של דיון טכני

לפני סיום עדותו של ד"ר יוליוס גראנט, פנה אליו אב בית הדין, השופט דב לוין, לבקשת הסנגור, כי יבהיר "שאלה טכנית". הדיון ב"שאלה טכנית" זו נמשך באורח בלתי־צפוי קרוב לשעתיים.

השופט: אתמול נשאלת על ידי התובע איזה מסמכים מקוריים בדקת בטרם נתת חוות דעתך? אתה עיינת וציינת את סימון המוצגים שבדקת. מתוך רצון שלא תיפול שגגה וכדי לוודא שלא נשכח משהו, אני מבקש שתאמר לנו שוב מה היו המסמכים המקוריים שבדקת לפני שנתת חוות דעת.

העד התחיל לדפדף ברשימותיו ואמר: קשה לי לקבוע כאן על דוכן העדים בדיוק את כל המסמכים שבדקתי. אבקש שיתנו לי לשבת בבדידות ואכין את הרשימה.

השופט נענה לבקשה והכריז על הפסקה עד שהעד יגמור את בדיקתו זו.

לאחר מחצית השעה, חזר העד ואמר כי הכין רשימה וחתם עליה אולם קשה לו כיוון שהמוצגים עצמם לא היו בפניו לקבוע איזה מוצגים היו מקוריים ברשימתו. כאן התעורר דיון ארוך בשאלה הטכנית: אילו מסמכים בדיוק בחן העד בשלושת הימים בספטמבר בישראל, במעבדה הפלילית של המשטרה. בסוף הדיון הזה הגיש שפטל את הרשימה של סימוני המסמכים שהכין הנאשם לבית המשפט, והיא נתקבלה כמוצג ובכך נסתיימה עדותו של גראנט.

היום יעיד עו"ד גץ מגרמניה בקשר לחתימתו של שטרייבל, מפקד מחנה טרווניקי, על תעודת הזהות שהוצאה לדמיאניוק. (עתים)

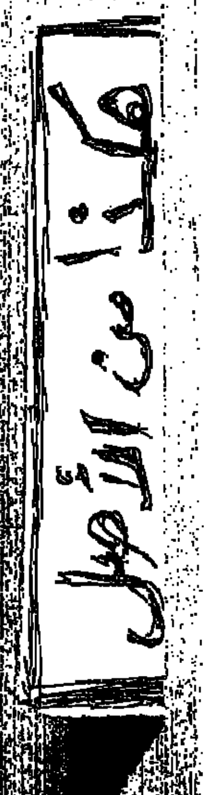

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
עיר אילת

הודעה על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדת בניין ערים מקומית אילת בקשה למתן היתר לשימוש חורג, חריגה מתכנית בניין ערים 21/135/03/2.

מהות הבקשה: בקשה עקרונית לתוספת מחסן עם גג בטון בשטח כולל של 11.38 מ"ר במקום המיועד לשטח ציבורי פתוח.

המבקש: מויאל מאיר.

כל המעוניין לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה אילת.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מעניין החריגה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן — יו"ר הוועדה המקומית

בית משפט מחוזי בת"א־יפו
המרצת פתיחה 1198/87

המבקש: שושני יוסף.
המשיב: אברהם ברזוווזבסקי.

המשיב מוזמן לדיון ביום 18.1.88 שעה 8.30 בפני כב' השופט אלוני בבקשת המבקש למחוק משכנתא הרשומה לטובת המשיב לפי שטר 3890, מיום 6.8.47, הרובצת על 1250/26440 חלקים הרשומים ע"ש המבקש בנכס הידוע כחלקה 29 בגוש 6135, תל־אביב.

מזכיר בית המשפט

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה רמת־גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6142, חלקה 200, רח' עוזיאל מס' 17 — רהיינו: הקלה 6% יחסי משטח המגרש.

כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטית. התנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, רמת־גן

חוק התיכנון והבניה 1965
מרחב תיכנון מקומי עירון
וואדי ערה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התיכנון והבניה 1965 כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה מספר א/85/236, בגוש 20411 חלקה 23 על שם סאלח פרל גבארין בעיר אום אל פחם שבאישורה יש הקלה מהוראות תוכנית מיתאר מספר ג/470.

מהות ההקלה:
בניה בהתאם לקו בנין קודם שלפיו בנויים רוב הבניינים ברחוב. ניתן לעיין בבקשה הנ"ל בוועדה בימים ובשעות קבלת קהל.

כל מעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לוועדה האמורה תוך שבועיים מיום פירסום הודעה זו בעיתון.

סמיר דרווישי, יו"ר הוועדה המקומית עירון

הוועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965 (להלן: החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה (להלן: הוועדה המקומית) בקשה להיתר בנייה בגוש 6582, חלקה (2) 15, רח' הנשיאים מבוקשת הקלה 1.5% בעליות גג משטח המגרש — דהיינו: 11.5% במקום 10% המותרים לפי תכנית רע/1/752.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת הקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ — יו"ר הוועדה לתכנון ובנייה

הוועדות המקומיות לתכנון ולבניה "שרונים"

רח' שטמפפר 5, נתניה, טל. 053־36573
ת.ד. 2171

הודעה

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הוגשה לוועדתנו בקשה להרשות: תוספת בניה והקלה של 2.3% גוש 8002 מגרש 2403/פורדסיה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לוועדה המקומית, לפי הכתובת הנקובה לעיל למשרדי הוועדות המקומיות, תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.

צבי חרות, יו"ר הוועדה המקומית "שרונים"

חוק התכנון והבנית תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי
אילת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' — 4 לתכנית מפורטת מס' 136/03/2.
ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: 1. שינוי בבניית גג לתוספת אחורית מגג בטון לגג רעפים או בטון.
2. גובה 6.70 ללא שינוי.
3. אחוזי בניה ללא שינוי.
4. יחס לתכניות אחרות, כפוף לתכנית 2/136/03/2.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית 1460 מ"ר.
גוש: 40047 מגרשים 45.44.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה, התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עירית אשדוד
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי
אשדוד
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מיתאר הנקראת תכנית מס' 101/02/3 שינוי לתכנית — 35.

עיקרי הוראותיה:
א. הקמת סככות מתפרקות, פרגודים מתפרקים סוככים (מרקיזות) מתקפלות, פרגולות במרפסות ועל גגות הבניה.
ב. הקלה בקווי בנין צדדי או אחורי לצורך התקנת ארובות בבניני מגורים מסחריים, תעשיה ו/או ציבוריים.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח מרחב התכנון המקומי אשדוד.
אשר הודעה על הפקדתן ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3334 מיום 15.5.86 עמוד 2072.

השינוי האמור בצורה שבה הוועדה המחוזית אישרה אותם ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

טלוויזיה

08:00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08:05 שעת כושר 08:15 מושגים ביהדות — סנה שבתון יהיה לארץ (כ) 08:40 ראשית הקריאה — בלי קורות — ביניים 1. 09:00 גיאוגרפיה של א"י — פני הארץ — שלוש גבעות (כ) 09:20 מדעי הטבע — ז'־ט' — המצבים השונים של החומר 10:10 אנגלית ה' 10:30 הגיל הרך — בבית של פיסטוק — בקסום וקריים 11:00 אנגלית ו' 11:15 ערבית מדוברת — ד'־ה' — בית אבו ג'מיל 11:30 אנגלית ח' 12:00 מדעי הטבע — ט' יסודי — פיסיקה — ייצור חשמל 1. 12:25 אנגלית ט' 13:00 הסטוריה — מתולדות ישראל — רמח"ל 1. 13:30 אתמול במשפט דמיאניוק 14:00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14:05 בלי סודות — יפ. 14:30 קשר משפחתי — משפחת רוט שידור חוזר מתאריך 9.11.87 (כ). 15:10 רחוב סומסום — שובך יונים — תוסר הכנה מצער ברחוב גורם למבוכה בין אנשי הרחוב, אך סוף טוב — הכל טוב. רק מוישה עדיין מתחבט: מה עושים עם גוזלתון של יונים מול חלון ביתו? 15:40 שעת כושר 16:00 זהויה — שידור חי 17:00 ערב חדש.

רדיו

05.45 פרקי אבות. 05.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.00 אות פתיחה השירורים. 06.05 אוניברסיטה משודרת — ההיסטוריה האמריקנית ממלחמת האזרחים למלחמה הקרה התור הזוהב: צמיחה כלכלית ועיוותים פוליטיים. מרצה: ד"ר ארנון גוטפלד. 06.30 "פותחים עין" — החדשות הראשונות של היום עם פנינה בת־צבי. 07.07 "שבע אפס שבע" — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית עם מיכה פרידמן, אילנה דיין ויעל דן. 09.05 "אילה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 "מוסיקה" — עם אורלי יניב. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.00 מבזק ידיעות. 13.05 "אחר אחר" — להיטים עבריים, עם סירה גרא. 14.05 "רו רה יומי" — עם דני קרפל ודובי לנץ. 15.05 "שירים לחג" — עם ארז טל. 16.05 "ארבע אחרי הצהריים" שעה של שירים עבריים. 16.54 "באופן מילולי" — פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם דן שילון, יעל דן ונוני סביר. 18.05 "שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן ואברהם טל. מפיקה: ורדי נגיד. 18.45 "חמש עשרה קטנות" — יומן גל"צ לעניני צבא וביטחון. עורכים: יוסי עוזרר ועמת גל־און. מגיש: יוסי עוזרר. 18.57 הודעות לחיילים. 19.00 מבזק ידיעות. 19.05 פזמוני לכולכם. 20.05 "עד משורר" — מגזין גל"צ לעניני צבא וביטחון. עורכים ומגישים: יצחק טוניק ויוסי עבארי וש.ח.ו. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — ההסיטוריה האמריקנית ממלחמת האזרחים למלחמה הקרה התור הזוהב: צמיחה כלכלית ועיוותים פוליטיים. מרצה: ד"ר ארנון גוטפלד. 22.05 "על הדבש ועל הכיפאק" — שירים שהחזרו אוהבים. עורך: מאיר לחיאני. 23.05 "עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ירון דילנסקי. 23.55 "שיחת חצות" — עם ד"ר רן לוין יו"ר אגודת גל"צ. מפיקה: דורית שמעוני. 00.05 ציפורי לילה — עמאלי ישראלי. 02.00 מבזק ידיעות. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים. שידורי צה"ל 19.05 "רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 להיטים. 22.05 "הפסקת עשר" — עם מיכל ניב. 23.05 "קול הג'או הוה" — עורך ומגיש: דני קרפל.

קולנוע

תל־אביב
9.10 .7.15 .4.30
אסתר: הצייד 9.40 .7.15 .5
אורלי: התנקשות 9.30 .7.15 .3
בן־יהודה: ללא מוצא 9.30,7.00 .4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.15 .6.15 .3.15
גורדון: 38 9.30 .7.00
דקל: האלמנה השחורה 9.30 .7.15 .5
דרייב אין: השוטר מבברלי הילס 7.45
הוד: השוטר מבברלי הילס 9.10 .7.15 .5
החוויות הישראליות:
הקוסם מארץ עוץ 16.00 .10.30
האחים מארקס במירוצים 24.00 .21.50
ליפור חדש: ללא מוצא 9.10 .7.15 .4.30
כוויואן ת"א: בית האמיצים 9.30 .7.30
9.30 .7.15 .4.30
סינמה 1: מעקב חושני 9.30 .7.15 .5
סינמה 2: משפחת המלוכלכים 9.30 .7.15 .5
מאיר: יופי של חטא 9.30 .7.30 .5
מאייס: לא יכולה בלי זה 9.10 .7.15 .2.12
רב־חן:
חן 1: מטאל ג'אקט 9.50 .7.30 .5
חן 2: המודצת מסן פרנסיסקו 9.45 .7.25 .5
חן 3: חנות מעבר לפינה 9.45 .7.40 .5
חן 4: פגישה עיוורת 9.45.7.40.5.2.11
חן 5: ריטה סו ובוב גם הוא 9.40 .7.30 .5 .2 .11
יפתך: הבלתי משוחדים 9.30 .7.00 .4.30
תל־אביב: כלא נשים (2) 9.30 .7.15 .5
תכלת: את, אני והמהפכה 9.35 .7.00 .4.30
לב 1: המשפחה 9.50 .7.15 .4.30 .2
לב 2: גברים גברים 10.00 .8 .5 .2
לב 3: נרדפי החוק 10.00 .8 .5 .2
לב 4: חימו מלך ים 10.00 .7.50 .5 .2

רמת־גן
אואזיס: מטאל ג'אקט 9.30 .6.40 .4
לילי: יופי של החטא 9.30 .7.15
ארמון: צעיר מכדי למות 9.45 .7.30 .5
רב־גן:
גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.40 .7.20 .5
גן 2: שיחות מלוכלכות 9.40 .7.20 .5
גן 3: ריטה סו ובוב גם הוא 9.15 .6.15 .4
גן 4: המודצת מסן פרנסיסקו 9.40 .7.30 .5

ירושלים
אדיסון: השוטר מבברלי הילס 9.30 .7.15 .4.30
אורנע: לוחם עם כבוד 9.15 .4.30
בית אגרון:
מקבת 17.45
נינוצ'קה 20.15
סלח לי, אתה נושך את צווארי 24.00
כפיר: ללא מוצא 9.30 .7.00 .4.00
אורגיל: מטאל ג'אקט 9.15 .7 .4.30
מיטשל: הבלתי משוחדים 9.00 .7.00
סמדר: הואלס הגדול 9.30 .7.00
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: יופיו של החטא 9.15 .7.15 .4.30
אור 2: משפחת סלודר 9.30 .7.15 .4.30
אור 3: קומנדו אמריקאי 9.00 .7.00 .4.30
אור 4: חימו מלך ירושלים
אור 5: לא שם וין 9.00 .7.00 .4.30
עדן: אני, הבוס ואשת המנכ"ל 9.00 .7 .4.30
תיאטרון ירושלים:
ז'אן דה פלורט 21.45 .18.45

חיפה
אורה: לו היית כאן 9.15 .7.00 .4.30
חן: נרדפי החוק 9.00 .7.00 .4.30
עצמון 1: ללא מוצא 9.15 .7.00 .4.30
עצמון 2: השוטר מבברלי הילס (2) 9.15 .7.00 .4.30
עצמון 3: הפרוטוקול הרביעי 9.15 .7.00 .4.30

רון: הבלתי משוחדים 9.00 .6.30 .4
אמפיר: מעקב חושני 9.15 .7.00 .4.30
אורליה המשפחה
קרן אור המחודש: 9.15 .6.45
לא יכולה בלי זה 9.15 .7.00
מאור: המכשפות מאיסטוויק 9.10 .7.10 .5.00

נתניה
שרון: עם הדוד 9.15 .7 .5
סטודיו: גבר מאוהב 9.15 .7 .5

חולון
סביון: הבלתי משוחדים 9.10 .7.15 .5
מגדלי: המכשפות מאיסטוויק 9.00 .6.00
רינה: חתיך אמריקאי 9.30 .7.30 .5
ארמון: זהב רטוב 9.10 .7.30 .5

בת־ים
עצמאות: הבלתי משוחדים 9.10 .7.15 .5

הרצליה
היכל: הבלתי משוחדים 9.10 .7.15 .5.00
מלון דניאל — האודיטוריום
א', ב', ג' — לבו של אנגל 9.10 .7.45

באר־שבע
חן: השוטר מבברלי הילס 9.30 .7.30 .4.30

פתח־תקוה
היכל 1: הבלתי משוחדים 9.30 .7.15 .5
היכל 2: השוטר מבברלי הילס (2) 9.30 .7.15 .5.00
היכל 3: המכשפות מאיסטוויק 9.10 .7.15

כפר־סבא
בית ברל: רומא 12.00 .10.00

עפולה
מוסתרון: האלמנה השחורה 9.00

גבעתיים
תהרין: הבלתי משוחדים 9.10 .7.15

ראשון־לציון
רון 1: היחידה למשעים חמורים 9.10 .7.10
רון 2: השוטר מבברלי הילס 9.10 .7.10

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
מחר יום ה', 12.11
תפרדיס: 20.30
מתנ"ס קרית־שרת, חולון

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ה' 12.11 בשעה 20.30
קדיש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מזור — חביבה רייך 20

חולון
אהרון — הופיין 52
קופ"ח עין יהב

ירושלים
ירושלים — יפו 212

נתניה
תרופה — הרצל 2

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת־גן
רמת יצחק — שד' ירושלים 96

תל־אביב
שלמה המלך — שלמה המלך 78
פילוסרופף — נחלת בנימין 22

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244: חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00 .7.00 .8.00 .8.16 .9.00 .10.30 .12.00 .13.00 .14.00 .15.00 .16.00 .17.00 .18.30 .20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00 .7.00 .8.00 .9.00 .10.30 .12.00 .13.00 .14.00 .15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00 .8.00 .12.00 .14.00 .16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00 .8.00 .12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00 .6.30 .7.30 .8.30 .10.00 .11.05 .11.30 .12.30 .13.30 .14.30 .15.30 .16.30 .17.30 .19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00 .6.30 .7.30 .10.00 .11.30 .12.30 .13.30 .14.30

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30 .9.05 .10.40 .14.35 .16.33 .18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05 .18.35
• הרכבת תופעל בימי א' [illegible] חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ ילדים, עיניים
ביקור חולים — פנימית, א.א.ג.
שערי צדק — נשים, כירורגיה, אורטופדיה

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יתמור מידע טלפוני בימים א'-ה' 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער — כן לנער במצוקה
ירושלים — 02־243358
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי 04־922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 222732.

"קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'-ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00—24.00. בשבתות וחגים: בין השעות 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברקוכבא 49, טל' [illegible]. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל. [illegible]. מתוחח מדי יום בימים, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
הסתדרות פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00 [illegible] טלפוני בלבד.
רינגבלום מגדל שער 3 [illegible] טל' 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' [illegible] א'-ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' [illegible]
ער"ן תל־אביב — טל' [illegible]
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מטורדים
מוקד עח"א למקרים דחופים — טל' 16

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible]

דניאלה וייס הורשעה בגרימת נזק וזוכתה מהתפרעות במקום ציבורי

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

מזכ"ל גוש אמונים דניאלה וייס זוכתה אתמול בבית־משפט השלום בכפר־סבא מהתפרעות והקמת שאון במקום ציבורי והורשעה בגרימת נזק בזדון.

דניאלה וייס הועמדה לדין בעקבות „ליל הקבוקים" בקלקיליה ב־6 במאי. השופט יהודה פרגו זיכה אותה מאשמת התפרעות במקום ציבורי לאחר שקבע כי קלקיליה היתה באותו פרק זמן שטח צבאי סגור ולא מקום ציבורי פתוח.

חרף הזיכוי מתח השופט ביקורת חריפה על התנהגותה של דניאלה וייס ואמר: „אם זו לא התנהגות פרועה, אינני יודע התנהגות פרועה מהי. אני קובע, כי הנאשמת התנהגה באופן פרוע, ליבתה יצרים, גרמה לוויכוחים בין חיילים ואורחים שבאו עימה ועודדה אותם להמשיך בהתנהגות פרועה זו".

השופט הוסיף, כי „הקיצוניות היא הרת אסון. תהא השקפת עולמו של אדם אשר תהא, הוא אינו רשאי לקחת את הדין לעצמו".

התובעת אירית מועלם אמרה, כי „הנאשמת היוותה גורם מתסיס ומפריע לכוחות הבטחון שבאו למלא את תפקידם. הפרות חוק וסדר מצד אזרחים, גם אם הם באים בתגובה על מעשי אלימות, ראויים לגינוי". היא ביקשה להטיל על הנאשמים מאסר על תנאי וקנס כספי.

סניגורה של דניאלה וייס, עו"ד אליקים העצני, אמר, כי המעשה נעשה בסערת נפש, כפרי של תסכול והתפרצות של חוסר מוצא.

דניאלה וייס טענה להגנתה כי לא היתה לה כל כוונה לגרום נזק. היא הוסיפה, כי „יש לי כוונות להמשיך בתפקידי שמגמתו קידום ההתיישבות ביהודה ושומרון וחשוב לי, לשם המשכת תפקידי, לצאת נקיה".

גזר־הדין יינתן ב־26 בנובמבר.

טלקס

● גם לאשקלון תהיה מרינה

חברת החשמל אישרה השתתפותה בסך 3 מיליון דולר להקמת מרינה בחוף אשקלון.

בנימין ג'בלי, יו"ר הדירקטוריון של החברה, הודיע במכתב לראש עיריית אשקלון, אלי דיין, כי זהו „מענק שיפוי לרשות המקומית שבתחומה מוקמת תחנת כוח, כתרומת חברת החשמל לפיתוח התיירות באשקלון".

גם שר התיירות אברהם שריר הודיע בביקורו באשקלון כי משרדו תומך בהקמת מרינה בעיר זו ויעניק לפרוייקט מעמד של מפעל מאושר.

העירייה תקים מרינה על שטח של 400 דונם בהשקעה של 10 מיליון דולר שתכלול מערכת שוברי גלים, רציפים ומעגן ל־600 כלי שיט. העבודות יתחילו בסוף 1988.

עזרא אבירן

● מענק לכיסוי חובותיה של עכו

מנכ"ל משרד־הפנים אריה פרי מסר אתמול לראש עיריית עכו צ'ק בסך 6.8 מיליון שקל לכיסוי חובותיה של עכו במסגרת קונסולידציה של החובות בישובים.

המנכ"ל אמר כי משרד־הפנים ימשיך לסייע לעיריות במצוקה.

יהודה צור

„שיקולי המערכת" — מכשול בדרכו של אסיר משתקם

מאת חוה יוסף, כתבת „על המשמר"

אסיר העולם סמי אלקיים בן 36, אב לתאומות בנות שנה ורבע, נמצא זה כמה חודשים בתהליך של שיקומו. הוא הועבר לכלא איילון, בו נמצאים אסירים אשר עומדים לפני שיחרורם, ושובץ בקטגוריה של האסירים המומלצים לחנינה וזוכים לסידור עבודה מחוץ לכתלי הכלא. כמובן, שכל ערב עליהם לחזור לכלא.

בחודשים האחרונים התגרש סמי מאשתו ואם בנותיו חוה אורטמן, אולם למרות קשייו האישיים מילא את תפקידו בחנות „רובל" בת"א לשביעות רצונו של הממונה עליו ושום תלונה לא הגיעה למשטרה או לנציבות בתי־הסוהר.

ביום שני בערב נקרא סמי אל מנהל הכלא וזה הראה לו להפתעתו מברק שקיבל מנציבות בתי־הסוהר ובו הוראה להפסיק מחיום את עבודות החוץ של סמי אלקיים. כששאל סמי מי החליט על כך ולמה, השיב לו המנהל כי הוא ויתר קציני הכלא לא ידעו כלל על ההחלטה, ואיש מהם לא הגיש כל תלונה לנציבות.

אשתו לשעבר של סמי, חוה, תשומרת על קשרים טובים עימו, סיפרה לי, כי פנתה לנציבות ואחת הקצינות אמרה לה: „אני מבינה אותך כאשה. אדבר עם מנהל הכלא. אל תאבדי תקווה." מהמשטרה מסרו לחוה שאין להם כל קשר לפרשה ואפילו לא ידעו על ההחלטה. סמי אמר לה, כי להערכתו קשורה הפסקת עבודתו בחוץ בעדותו במשפטו של יצחק חתואל ובאה כעונש על סירובו לשתף פעולה עם המשטרה.

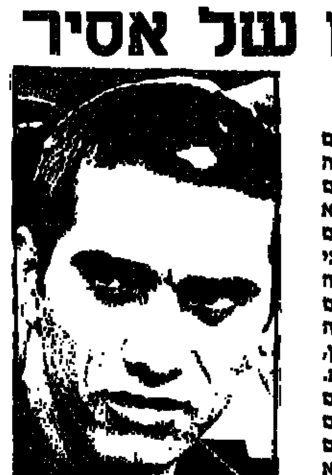

סמי אלקיים. קשיים בדרך לחופש

לחוה נמסר, כי עבודתו מחוץ לכלא הופסקה כדי לשמור על בטחונו. אולם לדבריה כלא איילון הוא פתוח, ואם יש סכנה לחייו אין היא פחותה בכלא מאשר ברחובות תל־אביב.

דובר הנציבות, סגן־גונדר שמעון מלכה, אמר לי, כי „שיקולי שירות בתי־הסוהר נגזרים מצורכי המערכת ומטובת האסיר, שלומו ובטחונו. השיקולים הם ענייניים ומקצועיים. באשר לסמי אלקיים, שיקומו בעבודות חוץ אמנם הופסק, אך ההטבות הניתנות לו בכלא איילון לא נפגעו."

הוא סירב לפרט את הסיבה להפסקת עבודת חוץ של סמי ואמר רק כי הדבר נעשה מחמת שיקולי המערכת. לדבריו, הסמכות להעברת אסיר לכלא מסוים היא בידיו של ראש מינהל האסיר, תת־גונדר משה יפה. הוא מאציל סמכות זו לקצינים הבכירים תחת פיקודו וסומך על שיקול דעתם המקצועי.

נאום יפה שאינו מסביר את הסיבה לשינוי מעמדו של סמי אלקיים בכלא איילון. יש רק לקוות שיוכל להתגבר על הקשיים ולזכות בחנינה.

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

חוסיין עם אלי, יוסי ושמיר גם
יואל מרקוס

עליתו ונפילתו של זוהר ארגוב
מרדכי ארציאלי

הקונסול
עם מוחמד מסארווה באטלנטה/יואב קרני

תעלת המים
הזיות המים בהרודיון/אייל ארליך

הארץ שלנו
מאיר שלו

כתב זר
תום שגב

פולס על המערך והבחירות ● א. שוויצר על סמלים בכלכלה ● אברהם טל על פיחות היסוף ויסוף הפיחות ● רומן פריסטר על המהפך בכרך ● נילי מנדלר בבית ספר במורות ירושלים.

מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● על שטחים ואנשים/אורי ניר ● הטלוויזיה הירדנית של השבוע/חדה בושם ● בכספת/נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני ויונתן שדמן

שמועות על מיסוי רווחים גרמו לירידות שערים

גלגלי הבורסה

מאת אלחנן הורוביץ, כתב „על המשמר"

מדד המניות שלא בהסדר ירד אתמול ב־1.5%, ב־118 מיליון ש"ח. מניות ההסדר עלו ב־0.02% בממוצע.

שידור ברדיו, כאילו ועדת ששינסקי כבר החליטה להטיל מס על רווחי בורסה, הביא לגל היצעים ולירידות שערים. כאשר בא התיקון, שוועדת ששינסקי טרם החליטה בשאלה זו, השתפרה האווירה בשוק המניות.

ההיצעים במניות ההופשיות עלו ל־8.2 מיליון ש"ח, בעוד שהביקושים להן הסתכמו ב־1.5 מיליון ש"ח. במניות ההסדר שפריונן ב־1988 הסתכמו הביקושים ב־749 אלף ש"ח וההיצעים ב־3.4 מיליון ש"ח. במניות ההסדר שפריונן ב־1989 הסתכמו הביקושים ב־22 אלף ש"ח וההיצעים ב־294 אלף ש"ח. בשוק המניות כולו עלו 47 שערים, בשעה שירדו 235 ו־144 נשארו בלי שינוי.

איגרות החוב הצמודות למדד עלו ב־0.11%, בעוד שהצמודות למט"ח ירדו ב־0.13% בממוצע.

בקרנות הנאמנות הוגדרו השינויים שחלו אתמול כ„בלתי משמעותיים".

בנק ישראל יציע היום לציבור שלוש סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 75 מיליון ש"ח. מזה 30 מיליון ש"ח בסוג „שגיא" ל־6 שנים במחיר מינימום של 94% מע"נ, 25 מיליון ש"ח ל־10 שנים במחיר מינימום של 90% מע"נ ו־20 מיליון ש"ח ל־15 שנים במחיר מינימום של 85% מע"נ.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.08% ל־1.6883 ש"ח, בעוד ששער הדולר היציג עלה ב־0.1% ל־1.6608 ש"ח. דולר נוסעים — 1.8464 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.72 ל־1.74 ש"ח.

במסחר במניות בשערים משתנים לפני הצהריים נרשמו רק ירידות שערים. הירידה הגדולה ביותר — ב־3.75% — היתה בדיסקונט השקעות. המחזור הגדול ביותר — יותר מ־1.1 מיליון ש"ח — היה בנייר חדרה, תוך ירידת שער ב־1.75%. מדד המניות ירד מ־142.57 ל־139.53 בסיבוב הראשון ועלה ל־139.74 בסיבוב השני של ה„משתנים". במסחר הרב־צדדי אחרי הצהריים ירד מדד המניות ל־139.66.

במניות ההסדר שפריונן ב־1988 עלו אי די בי רג' ב־0.2% ודיסקונט ב' ב־0.9%. לעומתן נעו הירידות בין 0.1% (המזרחי למוכ"ז) ל־0.9% (דיסקונט ב'). תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.02% (אי די בי מ"ר) ל־11.13% (המזרחי ע"ש). הפועלים ע"ש — 11.11%.

בפלילים

מעצר כנופיה מנע הצפת השוק בדולרים מזוייפים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ארבעה חשודים בהשתייכות לכנופיה שעמדה להציף כמויות גדולות של דולרים מזוייפים נעצרו אתמול בנתניה על־ידי בלשי היחידה לחקירת פשעים חמורים במטה הארצי.

עם מעצרם נתפסו כמויות גדולות של גלופות, תשלילים ומכשירי צילום שיועדו להדפסת הדולרים המזוייפים.

הארבעה נעצרו שלשום בלילה בווילה שכורה בנתניה לאחר מעקב של מספר חודשים שערכו בלשי היחידה בשיתוף שוטרי המחוז הדרומי.

העצורים הם שני תושבי אשדוד בני 32 ו־45 ושני תושבי באר־שבע בני 40 ו־50. אחד מהם כבר נעצר בעבר כחשוד בזיוף דולרים ושני עצורים נוספים מוכרים אף הם למשטרה.

במשטרה סבורים כי המעצר ותפיסת הציוד מנעו הצפת השוק בארץ בכמות גדולה של דולרים מזוייפים ואולי גם בחו"ל.

תושב עזה חשוד באונס תיירת אנגליה בת"א

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

תושב עזה בן 23 נעצר אתמול על־ידי בלשי מיחלק בילוש נוספי במשטרת תל־אביב כחשוד באונס התיירת האנגליה מעוף הדולפין בת"א ב־18 באוקטובר.

התיירת נסעה במיניבוס של קו 4 וכשירדה בתחנה ברחוב בן־יהודה ירד איתה החשוד שאילץ אותה באיומים לבוא איתו לחוף הילטון, שם אנס אותה ונמלט.

החשוד יובא היום לבית־המשפט השלום בתל־אביב להארכת מעצרו.

חשודים בזיוף חומרי הדברה ודשנים לחקלאות

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

רוני טייר בן 36 ובן ציון ארליך בן 53, שניהם מאשקלון, נעצרו על־ידי היחידה לחקירת פשעים חמורים במשטרת ישראל כחשודים בקשירת קשר לזיוף חומרי הדברה ודשנים לחקלאות ומכירתם בעזה וביהודה ושומרון.

בית־משפט השלום בפתח־תקווה האריך אתמול את מעצרו של רוני טייר בשמונה ימים ואת מעצרו של בן־ציון ארליך בשלושה ימים.

נציג המשטרה, רב־פקד דוד פפור, אמר לשופט, כי בפרשה מעורבים רבים אחרים שלא כולם נחקרו וכי החשודים רימו חקלאים רבים ופגעו בחברות המייצרות את החומרים המקוריים.

המלצה להעמיד לדין את בלן המקווה בקרית־אתא

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תיק החקירה בפרשת הסיכסוכים במועצה הדתית בקרית־אתא הועבר לתביעה המשטרתית מתחנת זבולון בצירוף המלצה להעמיד לדין פלילי את מפעיל בית־המרחץ במקום.

חוקרי המשטרה של תחנת זבולון חקרו חשדות לפיהן גבה הבלן של בית המרחץ כספים ואת חלקם העביר לכיסו במקום למועצה הדתית.

החקירה בפרשה זו נפתחה בעקבות תלונתו של יושב ראש המועצה הדתית מאיר ביטון לפני מספר חודשים.

על־פי החשדות נהג הבלן לשלשל לכיסו את הכספים שגבה במקווה במשך שנים אחרות.

בחקירתו במשטרה טען הבלן כי העביר את כל הכספים למי שהיה צריך להעביר על־פי הנהלים, אולם הוא לא נקב בשמו של מקבל הכסף.

למרגלית וגדי מוזס
וליפתח כהן

אתכם באבל על מות

האב־הסב

בית ניר־עוז

משתפים בצערו של חברנו
שלומי עמר ומשפחתו

במות

האמא

קיבוץ עמיר

עם דליה ואיתן, עמירה וגלעד, יוסי והילדים

אבלים על מות

אורנה

בני קבוצת חדר
חברים ומחנכים בקיבוץ העוגן

רייגן להרצוג: אני רוצה לבקר בישראל, אבל זה תלוי ביועצי

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — „הייתי מאוד רוצה להגיע לביקור בישראל לפני תום תקופת כהונתי", אמר נשיא רייגן בשיחה בפרטיות, במהלך מסיבה בבית־הלבן שנערכה שלשום בערב לכבוד הנשיא הרצוג ורעייתו. לשאלה: „ובכן מדוע לא תבקר?" השיב: „אומרים שאני האדם בעל ההשפעה הרבה ביותר עלי אדמות. אבל האמת היא שכל רבע שעה בא מישהו אחר ואומר לי מה לעשות".

רייגן נראה נינוח ומרוצה ושיחתו קלחה בחופשיות. במישור אישי יותר סיפר ל„על המשמר", כי החלמתה של רעייתו ננסי, (מניתוח כריתת שד, לאחר שהתגלה בו גידול סרטני) „מתקדמת מהר מהצפוי להפתעתם של הרופאים". במסיבה אכן נראתה ננסי מצויין ולבושה להפליא, כמנהגה בשמלת קטיפה ארוכה בצבעי ירוק בהיר שהחמיאה לה מאוד „לעומת זאת", הוסיף רייגן, „מהמכה השניה (מות אמה) קשה לה הרבה יותר להתאושש. היא היתה מאוד קשורה אליה והיו ביניהן יחסיים מיוחדים מאוד".

בהתייחסו לביקורו של נשיא ישראל אמר רייגן, כי התרשם מאוד „מהאיש הנאור" וכי שיחותיו עמו הוסיפו רבות לידיעותיו על ישראל והעם היהודי.

בדברי ברכתו בארוחות הערב שיבח הנשיא הרצוג את רייגן על „נחישותו ומנהיגותו" במזה"ת ובמפרץ הפרסי.

שני הנשיאים הדגישו את הרקע המשותף שלהם. אבותיו של רייגן הגיעו לארה"ב מאירלנד, והרצוג עצמו נולד שם.

„עלי לציין שאירלנד מצליחה בגידול מנהיגים לאומיים שהשפעתם רבה מאוד גם בירושלים וגם כאן", אמר רייגן.

רשימת המוזמנים לארוחות הערב היתה אופיינית: אנשי מימשל (שולץ, קרלוצ'י, מרפי ואחרים), מספר אמנים, מעצבת אופנה וכמובן נציגים מהעבר החוליבודי, כמו גם נציגי שגרירות ישראל, ארגונים יהודיים והתקשורת הישראלית.

הערב כלל הופעת זמרת אופרה יהודיה ששרה שיר חדרן ביידיש. לסיום הוזמן הקהל, ונענה בחלקו, לרקוד לצלילי תזמורת המאריגס.

אתמול סעד הנשיא הרצוג את ארוחת הבוקר עם סגן הנשיא בוש ושיחתם התמקדה בתהליך השלום במזה"ת. אחר־כך ביקר בבית־ספר יהודי בשכונת רוקוויל שעל יד וושינגטון, בה חיים יהודים וישראלים רבים.

ועידת הנשיאים היהודיים ערכה ארוחת צהריים לכבוד הנשיא במהלכה קרא ליהודי ארה"ב לעלות לישראל ולעזור ליהודי בריה"מ ואתיופיה. באותה עת התארחה רעייתו אורה לצהריים אצל אשת שגריר ישראל בארה"ב רבקה ארד.

קבלת הפנים החגיגית שהיתה אמורה להתקיים אמש בשגרירות ישראל בוושינגטון בוטלה בגלל מזג האוויר שממשיך להיות מושלג.

ביקור הנשיא הרצוג זוכה לכיסוי דל בעיתונות האמריקנית, תוך ציון שתפקיד הנשיא בישראל הוא ייצוגי בעיקרו.

עובדי „גל שרף" באופקים התבצרו במפעל שנסגר

מאת כתב „על המשמר"

עובדי מפעל „גל שרף" באופקים התבצרו אתמול בשטח המפעל ומנעו הוצאת סחורות והכנסת חומרי גלם לתוכו. העובדים נוקטים צעד זה בעקבות החלטת מועצת המנהלים לסגור את המפעל בשל קשיים כספיים.

מפעל „גל שרף" היא חברה בת של מפעל „גל־תעשיות וייספילר" בת"א ומעסיקה כ־73 עובדים. יו"ר ועד העובדים, שלמה בן דלק, ציין, כי העובדים יחזיקו בעיצומים עד שיימצא פתרון להמשך הפעלתו של המפעל.

דובר מועצת פועלי אופקים, סעדיה אילוס, מסר, כי המפעל נקלע לגרעון של 450 אלף דולר וכי אין בידי החברה אמצעים לעמוד בהתחייבויותיה הכספיות. לדבריו, מרבית העובדים הם אנשים שאין להם מקצוע אחר וחיילים משוחררים. הוא הדגיש, כי במידה ולא יימצא פתרון מניח את הדעת שיאפשר את הפעלת המפעל, ינקטו העובדים בצעדים ארגוניים שאת מהותם סירב לפרט.

את תגובתו של מנהל המפעל, משה כדורי, לא ניתן היה להשיג אתמול.

משרד־החינוך: פרופ' מקלר עבר על חוק האזנת סתר

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

פרופ' אמנון מקלר עבר על חוק האזנות הסתר, כך עולה מתשובתה של נציגת משרד החינוך עו"ד פנינה שרצקי לבית־משפט השלום בחיפה על תביעתו של פרופ' מקלר נגד בית־הספר „כרמל" בגין הרעשים הבוקעים משם.

בית־המשפט אמור לבקר בבית־הספר ביום ג' הבא כדי להתרשם מטענות התובע. שלשום הגיש הרופא לבית־המשפט בקשה שלא להתרשם ממראה העין בלבד ולבוא ולצפות בקלטת וידאו שהקליט במקום בעת משחקם של הילדים.

בתגובה לכך טוענת נציגת משרד־החינוך, עו"ד פנינה שרצקי, כי „ההקלטות של הנימוקים שהגיש הפרופסור היא שהמורים ומנהל בית הספר ראו בקלטות ויתכן שהלכו בהליך משפטי כשיציגו בפני בית־המשפט מצב עובדתי כוזב".

לטענת עו"ד שרצקי הקלטת הינה מוצג פסול משום שניתן לווסת את עצמת הקול במכשיר ומשום חוק האזנות סתר הקובע, כי דברים שנקלטו בהאזנת סתר בניגוד להוראות החוק לא יהיו קבילים כראיה בבית־משפט. הקלטת הילדים והמורים במגרש בית הספר ללא ידיעתם וללא הסכמתם היא האזנת סתר בהגדרתה בחוק.

ילד שלקה במחלת הסרטן יוטס לניתוח בצרפת

מאת כתב „על המשמר"

שיתוף פעולה בין שתי ערים תאומות, באר־שבע וליון בצרפת, יאפשר השבוע לילד שחר נועם בן ה־7, שלקה במחלת הסרטן בבלוטת הלימפה, לטוס לניתוח מיוחד בחו"ל.

שחר, תלמיד כיתה ב' מבאר־שבע, מאושפז בביה"ח בילינסון ועל־פי חוות דעת של הרופאים, טובים סיכוייו להירפא אם יועבר לטיפולו של פרופסור בעל שם עולמי בבית חולים בליון שבצרפת.

מנהל הבנק הלאומי שבליון, שמעון לוי, שהוא תושב באר־שבע לשעבר, פנה לראש עיריית ליון, אמיל אוולאי, ונרתמו לעזרתו של שחר ועורכים את ההכנות הארגוניות כדי לארח אותו ואת בני משפחתו.

במקביל הגיע השבוע שיום סגן ראש עיריית באר שבע והממונה על תיק החינוך, רפי שטרית, נרתמו 30 אלף תלמידים בעיר לעזרתו של חברם ותרמו כל אחד למימון הוצאות הניתוח. הכוונה היא לשתף אותם גם בהתרמות, מכירת ערב אמנים, והופעות רחוב כאשר כל ההכנסות יועברו למטרה זו.

חברת התעופה „אייר פרנס" בישראל, אבנר אשר, מסר, כי החברה תעניק את כרטיסי הטיסה לשחר ואימו. כמו־כן נשקלת האפשרות להעניק כרטיס גם לאחיו בן ה־3 המצטרף אליו לצרפת, שכן ייתכן והוא יצטרך לתרום מעצמות מח עצם שיושתל בגופו של שחר.

מחר ב"על המשמר"

ובמוספו השבועי חותם

★ 20 שנות הנירה מהשטחים – אלישבע איילון
★ להט מול „דך" – רונית מורגנשטרן

עובדי רשות השידור – בין החוק לתקשי"ר – משה הנגבי

★ יומנו של שובת – אבי וינברג
★ ריח הרודנות בטלוויזיה – יוסף מונדי
★ מקוס אישי: גדי יציב, נעם שמנצר, חאלד חליפה, גדעון ספירו
תערוכות – דורית קדר; קולנוע – דני ורט; פטפוטי כנסת – מוטי בסוק

בחותם

★ טילים גרעיניים על הגולן – דגעים קריטיים בקרבות הגולן – מאת שלמה אהרונסון
★ מימסד של איש אחד – עשרים שנה ל„שאלות אישיות" בגלי צה"ל – מאת ישראל זמיר וגיורא מנור
★ פחסום הציפור – תאונות אוויר בעטיין של ציפורים – מאת אלישבע אילון
★ לא נשוב לימי סבסטיה – חנן פורת – „אני מאמין" – מאת עמירם כהן
★ על המזבח – האמן קדישמן – פתיחת תערוכה – מאת חיים מאור
★ באלאנשין / קרנקו – חיש באלט מופשט – שתי להקות באלט הגיעו ארצה – מאת גיורא מנור
★ עתידנים מנבאים שואה כלכלית – עתידנים כלכליים מנספסים משבר – מאת סטפן שאף
★ האתיופים – תערוכה על קורותיה של קהילה
★ הכוהנת מיהוד – התעמלות מגבירה חריון – מאת נרקיס טלויינברג
★ להעמיק שורשים – פתיחת בית יגאל אלון בגנוסר – מאת שלמה גלזר
★ אין לי שום סיכוי אצלך – סיפור – מאת יצחק שלו
★ שלום בית – מאת חיה יוסף
★ שירים מאת: עודד ליפשיץ, זאב צחור, גיגו, אלי הכהן, פנחס שנברי, שלמה גלזר, שלמה אהרונסון, דינה גורן, רבי, שמואל מונים

בדפים לספרות

★ עות לויט מראיינת את יורם קניוק

אילן שיינפלד: כיצד ידברו המשוררים? – תשובה למחמוד דרוויש

★ נאוית רוזנפלד: פליטים דיוקנאות – שלישי ואחרון

„ערבות מדינה למושבים? — מעשה שטות שלא נשמע באף אומה ולשון"

השיב ניסים להצעת אי־אמון של „התחיה" שהוסרה ברוב גדול

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„ערבות מדינה למושבים? מעשה שטות כלכלי כזה לא נשמע באף אומה ולשון. אנחנו באים לבנקים, נותנים להם כסף, כל כך הרבה, וגם ניתן להם ערבות על הסיכת חוב אבוד כמעט לחוב טוב שניתן לגבייה? לא בא בחשבון. שום מדינה נורמלית לא היתה עושה את זה".

דברים אלה אמר אתמול שר־האוצר, משה ניסים, בתשובה להצעת אי־אמון בממשלה של סיעת „התחיה" בשל טיפולה בחקלאות ובהתיישבות. ברוב קולות גדול הסירה הכנסת את הצעת האי־אמון מעל סדר יומה.

השר ניסים טען בדברי תשובתו, כי הפתרון לבעיות הכספיות של המושבים יושג רק בהתדיינות בינם לבין הבנקים. הממשלה מצידה תעשה הכל כדי שהבעיה תיפתר. מינהלת ההסדר כבר התחילה לפעול. 16 ישובים מאזורים שונים בארץ נמצאים כעת בטיפולה של המינהלת. בקרוב תינתן עזרה למושבים נוספים. ישובים בקו העימות ייהנו מעדיפות.

השר טען כי חובות ההתיישבות בישראל מסתכמים במיליארדי שקלים, ו„אי אפשר להמשיך ולנהל חקלאות בישראל בתנאים אלה". ההתיישבות נהנית מיחס מיוחד באוצר בשל „תרומתה רבת הערך, לחידוש עצמאותנו. היום אי־אפשר לשוות לנגד עינינו את המדינה ללא ההתיישבות ברחבי ארץ־ישראל".

על ארגוני הקניות של המושבים אמר ניסים, כי עד כה הם היו מוסדות למניפולציות פוליטיות. מעתה הם יהיו ארגוני קניות של ממש.

הבנקים מונעים הסדר

מגיש האי־אמון, גרשון שפט (התחיה), טען, כי ממשלת הליכוד הלאומי, על שני חלקיה, אשמה בהרס והתמוטטות ההתיישבות החקלאית. האזורים שנפגעו יותר מכל היו דווקא היותר רגישים מבחינה בטחונית, הבקעה, הגולן וגבול הצפון. ראשי התנועות ההתיישבותיות והחק משרי הממשלה הישלו את הנהלות הבנקים כאילו המדינה תהיה הערובה לפריסת החובות. משרד־האוצר היה צריך ללחוץ יותר על הבנקים. אותם בנקים שגבו ריבית מטורפת בעבר מהמושבים והקיבוצים, הם שמונעים היום את ההסדר.

בדיון שקיימה הכנסת על דברי השר אמרה עדנה סולודר, נציגת התק"מ, כי היא מאמינה לניסים, וכי היא יודעת שהוא „מנסה להוציא אותנו מן המשבר. השאלה היא באיזה קצב, מהן התביעות, והאם ישראל יכולה להתקיים בלי התיישבות ובלי חקלאות. בקצב הזה של העזרה כל יום יש התמוטטויות".

אמירה סרטני (מפ"ם) קראה לממשלה לשנות את רמת הריבית ולהבטיח את האשראי והמימון החוזר לחקלאים. אחרת לא תהיה תקומה לחקלאות בארץ. החקלאות היא הרס הציונות כולה.

דוד רנינו (מפד"ל) טען, כי הממשלה נוקטת בסחבת מכוונת בנושא הסיוע להתיישבות העובדת.

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: יוסיף להיות נאה עם עליה נוספת בטמפרטורות.

הטמפרטורות: ירושלים 15 עד 23, תל־אביב 13 עד 24, חיפה 11 עד 24, רמת־הגולן 13 עד 22, צפת 12 עד 19, טבריה 13 עד 25, נצרת 13 עד 24, עפולה 9 עד 27, השומרון 12 עד 24, נתב"ג 10 עד 25, יריחו 13 עד 28, עזה 15 עד 23, באר־שבע 9 עד 26, אילת 16 עד 30 מעלות.

(עתי"ם)

ההסתדרות תסייע לנפגעי ועדת ששינסקי

מאת כתבנו לענייני עבודה

ראשי ארגונים הרואים עצמם נפגעים עקב החמלצות הצפויות של ועדת ששינסקי בדבר ביטול פטורים וזיכויים נועדו אתמול עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, שהבטיח להם את סיועה של ההסתדרות במאבקם.

בפגישה עם קיסר השתתפו נציגי ארגון השכונות, עיירות פיתוח, תנועת האוהלים, ארגון הנכים, תנועת שחק, נשים עובדות ועוד. מזכ"ל ההסתדרות הבטיח להם „תמיכה ציבורית ומוסרית, במאמץ למנוע ביטול פטורים וזיכויים לעובדים ולאוכלוסיות שונות".

היום בצהריים תיפגש ועדת ששינסקי עם משלחת של עובדים סוציאליים בראשות מזכ"ל האיגוד, שרה זילברשטיין. הפגישה מתקיימת לאחר שאיגוד העובדים הסוציאליים איים בבג"ץ נגד הוועדה, שלא גילתה נכונות להיפגש עם אנשי האיגוד.

נציגי איגוד העובדים הסוציאליים עומדים לדרוש מוועדת ששינסקי כי תמליץ על החזרת הקיצבה לילד ראשון, אי הטלת מס על ילד ראשון וכן הקלת נטל המיסוי על השכבות שהכנסתן בינונית ונמוכה.

רופאי בתיה"ח של קופ"ח ידונו היום בהמשך צעדיהם

שוקלים סגירת חדרי ניתוח וסגירת כל בתי־החולים

מאת יצחק שור ויוסף שמי, כתבי „על המשמר"

רופאי קופ"ח מתכנסים היום כדי לדון על המשך צעדיהם. בין ההצעות שהועלו סגירת כל בתי־החולים וסגירת חדרי ניתוח.

היום יעבדו במתכונת שבת בתי־החולים „העמק" בעפולה ו„מאיר" בכפר סבא.

ד"ר בלשן מבית־החולים קפלן אמר אתמול בוועדת העבודה והרווחה שדנה בשביתה בבתיה"ח ובמרפאות של קופ"ח, כי 1500 איש ממתינים בבית־החולים קפלן בלבד לשם ניתוח פשוט כמו קטאראקט. ילדים צריכים להמתין שנה כדי שרופא יבדוק אם אכן הם סובלים מאיוושה בלב.

נציגת הרופאים השובתים, ד"ר מרים צנגן, אמרה, שהרופאים מסבסדים את השירות הרפואי הציבורי משום ששכרם נטו אינו עולה על 1200 שקלים לחודש.

מנכ"ל משרד־הבריאות, פרופ' יורם לס, אמר, שלב ליבה של מצוקת הבריאות נמצא במוטיבציה הנמוכה של הסגל הרפואי. מוטיבציה זו קיבלה מכת מוות בשביתה הגדולה של הרופאים ב־1983 ומאז לא התאוששה. משרד הבריאות הקים צוות משותף עם קופת חולים לשם קביעת נורמות לניתוחים. כל הסכם שייחתם עם רופאי קופ"ח צריך לחול על כל מערכת הבריאות הממשלתית.

הוא פנה בקריאה לרופאי קופת חולים לחתום על הסכם מוגבל לחודשיים כדי להפעיל מבצע קיצור תורים. במשך זמן זה ניתן יהיה לחתום על הסכם כולל שיכניס סדר במערכת.

השבתת ניידות טיפול נמרץ

מנכ"ל מד"א שלח מברק לשרת־הבריאות ובו הודיע, כי ניידות טיפול נמרץ ברחובות ובירושלים פסקו לפעול משום שהרופאים מ„קפלן" ומ„שערי צדק" הפרו את ההסכם וחדלו לאייש את הניידות לטיפול נמרץ. ניידות אלה פועלות בשיטת צוות והיעדרותו של הרופא גורמת להשבתת השירות.

„כביש חוצה שומרון הרחיק ערי הפיתוח 20 שנה לאחור"

מאת עזרא אבירן, כתב „על המשמר"

„כביש חוצה שומרון הרחיק את ערי הפיתוח 20 שנה לאחור", אמר אתמול עמיר פרץ, ראש המועצה המקומית שדרות, ברב־שיח שנושאו „עשור החמישי למדינת ישראל" שנערך במתנ"ס שדרות.

המפגש היה יוזמת „הקרן החדשה לישראל" והשתתפו בו נציגי עמותות וארגונים וולונטריים שמטרתם שיפור פני הקהילה והליכה לשלום.

המשתתפים נגעו בבעיית הפער החברתי כבעיה העתידה להיות מרכזית בחיי העם: התעסוקה, החינוך, לפתרונה, מצוקות־ערים, הסוגה והשכבות הנחשלות.